RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU WROCŁAWSKIEGO NA LATA 2016-2019 Z UWZGLEDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2023

Wrocław 2018 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie 6

2. Sytuacja demograficzna na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2016-2017 6

3. Zamiany Stanu środowiska w latach 2016-2017 7

3.1 Wody powierzchniowe 7

3.1.1 Monitoring wód powierzchniowych 7

3.1.2 Stan wód powierzchniowych 10

3.2 Wody podziemne 14

3.2.1 Monitoring wód podziemnych 14

3.2.2 Ocena stanu chemicznego wód podziemnych w ramach monitoringu diagnostycznego wg jednolitych części wód podziemnych 14

3.2.3 Ocena stanu chemicznego wód podziemnych w ramach monitoringu operacyjnego płytkich wód podziemnych zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych 17

3.2.4 Ocena jakości wód podziemnych na obszarach uprzemysłowionych, narażonych na oddziaływanie punktowych źródeł zanieczyszczeń 17

3.2.5 Pobór wody 19

3.3 Jakość powietrza 20

3.4 Klimat akustyczny 24

3.4.1 Mapy akustyczne 28

3.5 Gleby 33

3.6 Pola elektromagnetyczne 39

3.7 Odnawialne źródła energii 39

4. Stan i ocena wykonania założeń ochrony środowiska ujętych w powiatowym Programie Ochrony Środowiska 41

4.1 Obszar interwencji I – Zadania o charakterze systemowym 41

4.1.1 System transportowy 41

4.1.2 Budownictwo i gospodarka komunalna 47

4.1.3 Rolnictwo 47
4.1.4 Turystyka i rekreacja 48
4.1.5 Aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska 48
4.1.6 Aspekty ekologiczne w planowaniu przestrzennym 49
4.2 Obszar interwencji II – Poprawa jakości środowiska 49
4.2.1 Poprawa jakości powietrza atmosferycznego 49
4.2.2 Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii 50
4.2.3 Poprawa jakości wód 51
4.2.4 Racjonalna gospodarka odpadami 53
4.2.5 Ochrona powierzchni ziemi 63
4.2.6 Ochrona przed hałasem 63
4.2.7 Ochrona przed promieniowaniem 63
4.3 Obszar interwencji III – Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych 64
4.3.1 Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi 64
4.3.2 Racjonalne gospodarowania zasobami geologicznymi 64
4.3.3 Efektywne wykorzystanie energii 66
4.4 Obszar interwencji IV – Ochrona przyrody i krajobrazu 66
4.4.1 Ochrona zasobów przyrodniczych 66
4.4.2 Ochrona zasobów leśnych 68
4.5 Obszar interwencji V – Kształtowanie postaw ekologicznych 69
4.5.1 Edukacja ekologiczna 69
4.5.2 Udział społeczeństwa w postępowaniu na rzecz ochrony środowiska i udostępnianie informacji o środowisku 71
4.6 Obszar interwencji VI - poprawa bezpieczeństwa ekologicznego 71
4.6.1 Ochrona przed powodzią i suszą 71
4.6.2 Ochrona przeciwpożarowa 73
5. Wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wrocławskiego na lata 2016-2017 75

6. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem (powiat oraz gminy powiatu) w latach 2016-2017 80

7. Podsumowanie 95

Autorzy publikacji

Raportu z realizacji aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023

mgr inż. Agnieszka Kwiatkowska – inspektor w Wydziale Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

mgr inż. Justyna Wójcik – inspektor w Wydziale Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

pod redakcją Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska Ireny Krasickiej

przy współpracy z pracownikami Wydziału Ochrony Środowiska: Anną Krzywicką, Dorotą Januszkiewicz-Mróz, Teresą Kołodziej, Adamem Hruszowcem oraz pracownikami Wydziału Dróg i Transportu Starostwa Powiatowego we Wrocławiu oraz pracowników Urzędów Gmin z terenu Powiatu Wrocławskiego

1. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 ze zm.), w celu realizacji polityki ekologicznej państwa nałożyła na wszystkie szczeble administracji samorządowej obowiązek opracowania Programów Ochrony Środowiska. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023 została uchwalona uchwałą Rady Powiatu Wrocławskiego Nr XI/81/16 z dnia 30.05.2016 r. Zgodnie z treścią art. 18 ust. 2 i 3 wymienionej wyżej ustawy z wykonania programów organ wykonawczy powiatu co 2 lata sporządza raporty, które przedstawia się radzie powiatu.

Po przedstawieniu raportów radzie powiatu, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy powiatu do organu wykonawczego województwa .W niniejszym raporcie dokonano analizy zaplanowanych zadań oraz ich realizację zarówno przez powiat wrocławski jak i poszczególne gminy powiatu w odniesieniu do aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2016 – 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2023. Forma i zakres raportu został opracowany z uwzględnieniem „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska" wydanych przez Ministerstwo Środowiska w 2015 r.

2. Sytuacja demograficzna na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2016-2017

Zgodnie z podziałem administracyjnym do powiatu zalicza się dziewięć gmin tj. Czernica, Długołęka, Jordanów Śląski, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Mietków, Siechnice, Sobótka, Żórawina. Liczba mieszkańców powiatu wrocławskiego na koniec 2016 r. wynosiła 137 419 mieszkańców. Przez okres 1,5 roku wzrosła do 139 295 osób. Czynnikami wpływającymi na procesy demograficzne są przede wszystkim przyrost naturalny oraz migracje ludności. Podstawowy wpływ na migrację ma przenoszenie się mieszkańców Wrocławia na tereny podmiejskie. Poniżej zestawiono liczbę ludności w poszczególnych gminach powiatu wrocławskiego wg miejsca zamieszkania.

Tabela nr 1. Liczba ludności w gminach Powiatu Wrocławskiego w latach 2016-2017

Gmina	**Liczba ludności w poszczególnych latach**	
	2016	**2017**
Czernica	14 280	14 478
Długołęka	29 514	30 103
Jordanów Śląski	3 149	3 151
Kąty Wrocławskie	23 303	23 618
Kobierzyce	19 765	20 129
Mietków	3 866	3 865
Siechnice	20 429	20 742
Sobótka	12 812	12 831
Żórawina	10 301	10 378
Powiat Wrocławski	137 419	139 295

Źródło: GUS (dane pochodzą na dzień 31.XII.2016 i 30.VI.2017 r.)

3. Zamiany Stanu środowiska w latach 2016-2017

Na stan środowiska naturalnego ma wpływ wiele czynników. Aby właściwie określić jego stan na określonym obszarze należy wziąć pod uwagę jakość poszczególnych jego komponentów tj. wody powierzchniowe i podziemne, jakość powietrza, klimat akustyczny, jakość gleb itp. Po dokonaniu szerokiej analizy można określić, czy stan środowiska utrzymuje się na tym samym poziomie, czy może uległ pogorszeniu lub polepszeniu. Są to istotne informacje, które można wykorzystać przy planowaniu działań mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu człowieka na środowisko naturalne. Poniżej zestawiono ocenę poszczególnych komponentów środowiska przy wykorzystaniu m.in. Raportów o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w latach 2016-2017 opracowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

3.1 Wody powierzchniowe

3.1.1 Monitoring wód powierzchniowych

Podstawowym elementem w gospodarowaniu wodami, do którego odnoszą się również oceny stanu wód powierzchniowych, są jednolite części wód (JCW). Prawo wodne dzieli JCW na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) i jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Jednolitą częścią wód powierzchniowych jest oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, a także fragment morskich wód wewnętrznych, przejściowych lub przybrzeżnych.

Jednolite części wód powierzchniowych dzieli się na naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i stan chemiczny oraz na sztuczne (powstałe w wyniku działalności człowieka) i silnie zmienione (ich charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka), dla których określa się potencjał ekologiczny i stan chemiczny.

Zasady dotyczące klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych zawarte zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1187).

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny określa jakość struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, który został sklasyfikowany na podstawie wyników badań elementów biologicznych i wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.

Stan chemiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się na podstawie wyników badań obecności substancji priorytetowych oraz innych zanieczyszczeń, oraz ocenia się przez porównanie wyników klasyfikacji stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego.

Jednolita część wód powierzchniowych jest oceniana jako będąca w dobrym stanie, jeżeli jej stan chemiczny jest dobry i jednocześnie jej stan ekologiczny lub potencjał ekologiczny są co najmniej dobre, w pozostałych przypadkach jednolita cześć wód jest w stanie złym (patrz poniższa tabela).

Tabela nr 2. Charakterystyka oceniania JCWP

Lp.	Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
		dobry	Poniżej dobrego
1.	bardzo dobry *stan* ekologiczny / maksymalny potencjał ekologiczny	dobry stan wód	zły stan wód
2.	dobry *stan* ekologiczny / dobry potencjał ekologiczny	dobry stan wód	zły stan wód
3.	umiarkowany *stan* ekologiczny / umiarkowany potencjał ekologiczny	zły stan wód	zły stan wód
4.	słaby *stan* ekologiczny / słaby potencjał ekologiczny	zły stan wód	zły stan wód
5.	zły *stan* ekologiczny / zły potencjał ekologiczny	zły stan wód	zły stan wód

Źródło: WIOŚ Wrocław

Powiat Wrocławski leży w zlewni pięciu rzek: Odry, Bystrzycy, Widawy, Ślęzy i Oławy . W poniższej tabeli przedstawiono jednolite części wód powierzchniowych występujące na terenie powiatu wrocławskiego oraz powierzchnie ich zlewni.

Tabela nr 3. JCWP występujące na terenie powiatu wrocławskiego.

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Kategoria JCWP	Powierzchnia zlewni JCWP w powiecie [km2]*
1	RW6000013455	Bystrzyca, zb. Mietków	rzeczna	16,82
2	RW6000161334899	Zielona	rzeczna	47,1
3	RW600016133492	Brochówka	rzeczna	12,84
4	RW60001613361969	Trawna	rzeczna	4,62
5	RW6000161336329	Cieniawa	rzeczna	21,3
6	RW6000161336529	Dopływ spod Budziszowa	rzeczna	13,25
7	RW6000161336532	Jarka	rzeczna	3,96
8	RW6000161336569	Sławka	rzeczna	33,52
9	RW6000161336589	Czarna Sławka	rzeczna	19,89
10	RW600016133669	Żurawka	rzeczna	43,7
11	RW600016133674	Domasławka	rzeczna	14,79
12	RW600016133689	Kasina	rzeczna	40,08
13	RW600016134536	Dryżyna	rzeczna	2,41
14	RW60001613458	Grzmiąca	rzeczna	18,44
15	RW6000161345929	Młynówka	rzeczna	19,85
16	RW6000161346749	Barnica	rzeczna	18,66
17	RW6000161346769	Gniła	rzeczna	22,08
18	RW60001613478	Dopływ spod Pietrzykowic	rzeczna	10,3
19	RW600016134889	Tarnawka	rzeczna	4,85
20	RW600016134894	Młynisko	rzeczna	2,58
21	RW6000161348989	Niesłusz	rzeczna	1,88

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Kategoria JCWP	Powierzchnia zlewni JCWP w powiecie [km2]*
22	RW600016134929	Karczycki Potok	rzeczna	2,13
23	RW600017133474	Kanał Zakrzowski	rzeczna	0,3
24	RW600017136549	Leniwka	rzeczna	9,67
25	RW600017136849	Mielnica	rzeczna	28,06
26	RW600017136869	Topór	rzeczna	46,37
27	RW60001713688	Przyłęk	rzeczna	18,99
28	RW600017136929	Rakowski Potok	rzeczna	15,67
29	RW600018136834	Dobra od źródła do Jagodnej	rzeczna	10,79
30	RW600019133499	Oława od Gnojnej do Odry	rzeczna	24,2
31	RW600019133639	Ślęza od Księginki do Małej Ślęzy	rzeczna	37,15
32	RW60001913369	Ślęza od Małej Ślęzy do Odry	rzeczna	75,67
33	RW60001913469	Czarna Woda od Potoku Sulistrowickiego do Bystrzycy	rzeczna	51,53
34	RW60001913659	Widawa od zb. Michalice do Oleśnicy	rzeczna	23,96
35	RW600019136699	Oleśnica od Boguszyckiego Potoku do Widawy	rzeczna	29,6
36	RW60001913679	Widawa od Oleśnicy do Dobrej	rzeczna	18,78
37	RW60001913689	Dobra od Jagodnej do Widawy	rzeczna	26,48
38	RW60002013479	Bystrzyca od zb. Mietków do Strzegomki	rzeczna	64,97
39	RW600020134899	Strzegomka od Pełcznicy do Bystrzycy	rzeczna	48,59
40	RW600020134999	Bystrzyca od Strzegomki do Odry	rzeczna	1,85
41	RW60002113337	Odra od Małej Panwi do granic Wrocławia	rzeczna	21,07
42	RW600023133329	Młynówka Jelecka	rzeczna	1,73
43	RW60002313334	Dopływ z Kotowic	rzeczna	9,72
44	RW6000231338	Ługowina	rzeczna	12,69
45	RW60002313649	Graniczna	rzeczna	20,86
46	RW600023136769	Kanał Graniczny	rzeczna	33,05
47	RW60004133629	Oleszna	rzeczna	19,14
48	RW60004134669	Czarna Woda od źródła do Potoku Sulistrowickiego	rzeczna	84,82
49	RW60008134539	Bystrzyca od Piławy do zb. Mietków	rzeczna	3,1

Źródło: „Opracowanie II aktualizacji programu wodno-środowiskowego kraju i planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę ich opracowania" -Wody Polskie

Ocenę stanu jednolitych części wód powierzchniowych w latach 2016 i 2017 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu przeprowadził na podstawie wyników monitoringu przeprowadzonego na terenie powiatu. W poniższej tabeli wymieniono punkty kontrolno-pomiarowe dla ww. okresu.

Tabela nr 4. Punkty pomiarowo kontrolne monitoringu wód powierzchniowych prowadzonego przez WIOŚ w latach 2016-2017

Lp.	Nazwa punktu kontrolno-pomiarowego	JCWP	2016 r.	2017 r.
1	Zb. Mietków	PLRW6000013455		x
2	Strzegomka - ujście do Bystrzycy	PLRW600020134899	x	x
3	Bystrzyca - powyżej ujścia Strzegomki	PLRW60002013479		x
4	Oleszna - m. Piotrówek	PLRW60004133629		x
5	Oława - pon. m. 6Siechnice (Mokry D7wór)	PLRW600019133499	x	x
6	Odra - powyżej m. Wrocławia	PLRW60002113337	x	x
7	Graniczna - ujście do Widawy (m. Chrząstawa)	PLRW60002313649	x	x
8	Widawa - w m. Nadolice Wlk.	PLRW60001913659	x	x
9	Ślęza od Księginki do Małej Ślęzy	PLRW600019133639	x	
10	Czarna Sławka - droga Wilczków-Galowice	PLRW6000161336589	x	
11	Żurawka - ujście do Ślęzy	PLRW600016133669	x	
12	Młynówka Jelecka – ujście do Odry (m. Łęg)	PLRW600023133329	x	
13	Oleśnica od Boguszyckiego Potoku do Widawy	PLRW600019136699	x	
14	Topór - ujście do Dobrej	PLRW600017136869	x	
15	Przyłęk - ujście do Dobrej (Olszyca)	PLRW60001713688	x	
16	Dobra - poniżej Dobroszyc		x	

Źródło: WIOŚ Wrocław

3.1.2 Stan wód powierzchniowych

Zasadniczym elementem kształtującym stan wód są oddziałujące na nie presje, których źródłem jest głównie zaspokajanie potrzeb socjalno-bytowych człowieka i/lub jego działalność gospodarcza. Zatem do głównych presji należy:

- pobór wody na cele bytowe ludności, cele bezpośrednio lub pośrednio związane z produkcją przemysłową lub też na działalność rolniczą,

- wytworzone wskutek poboru wody ścieki z gospodarstw domowych, działalności turystycznej, zakładów przemysłowych i rolnictwa,

- inna działalność gospodarcza, nie związana bezpośrednio z poborem wody lub odprowadzaniem ścieków, powodująca uwalnianie się substancji do środowiska, w tym szczególnie związana z działalnością rolniczą.

O ile dwie pierwsze presje mają głównie stosunkowo łatwy do zidentyfikowania charakter punkowy, ostatnia presja z reguły występuje na obszarze, czasami nawet na stosunkowo dużym, a jej wpływ na środowisko może być trudny do jednoznacznego oszacowania.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu oceny stanu wód dokonał jedynie dla tych jednolitych części wód powierzchniowych, w których w roku 2017 realizowany był monitoring diagnostyczny (MD) i/lub operacyjny (MO). Wobec powyższego w tabeli nr 5 podano sporządzoną, na podstawie zamieszonej na stronie internetowej WIOŚ „Szczegółowej informacji dotyczącej klasyfikacji wskaźników biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych oraz klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, klasyfikacji stanu chemicznego oraz oceny stanu jcwp" klasę elementów fizyko chemicznych i stan/potencjał ekologiczny. W załączniku tego dokumentu ujęto JCWP zlokalizowane w granicach powiatu wrocławskiego klasyfikujące elementy fizyko chemicznych oraz stan/potencjał ekologiczny. Z uwagi, że ww. załączniku 1 nie zawarto badań i wyników oceny klas elementów fizykochemicznych oraz stanu/potencjału ekologicznego dla rzek w wszystkich punktach pomiarowo kontrolnych w poniższej tabeli uwzględniono stan jednolitych części wód powierzchniowych zlokalizowanych w granicach powiatu wrocławskiego przedstawiony w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (aktualizacji przyjętej rozporządzeniem Rady Ministrów z 18 października 2016 r. - Dz. U. z Dz.U.2016.1967).

Tabela nr 5. Stan JCWP zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry z 2016 r. oraz klasa elementów fizyko chemicznych i stan/potencjał ekologiczny wg monitoringu WIOŚ w 2017 r. dla punktów kontrolno-pomiarowych na terenie powiatu.

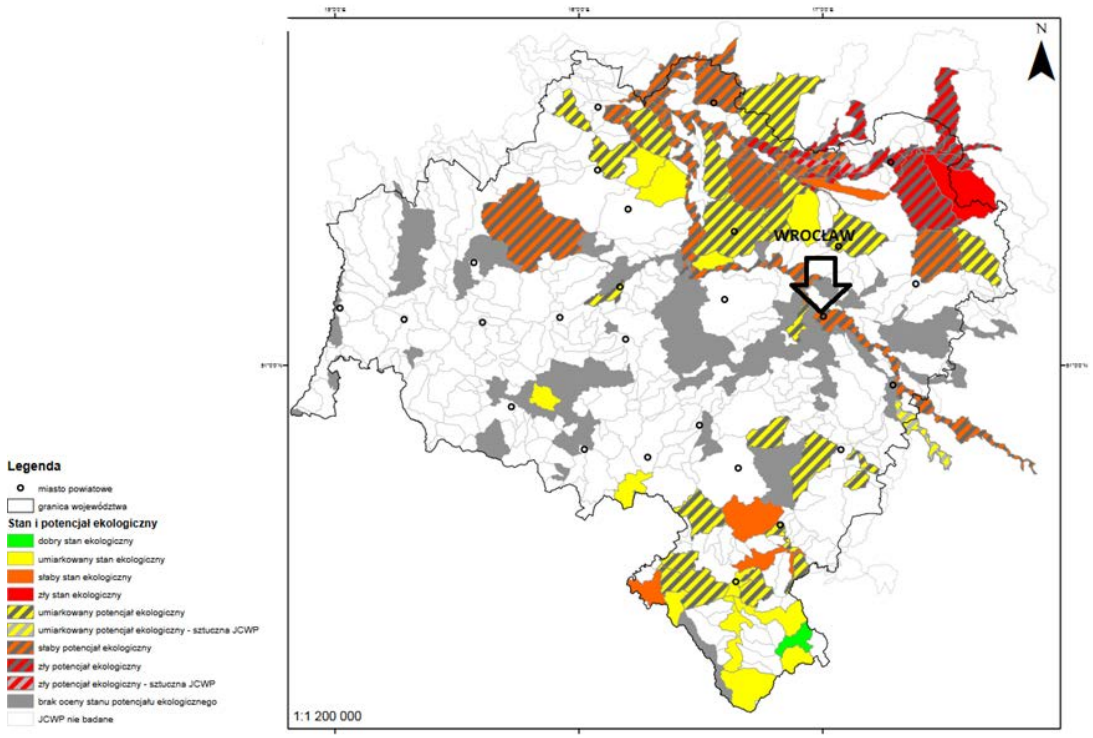
Lp	**Punkt kontrolno pomiarowy**	**JCWP**	**Status**	**Aktualny stan JCWP i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych wg planu gospodarowania dorzecza Odry**	**Wg badań WIOŚ z 2017 r.**	
					Klasa elementów fizyko chemicznych	**STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY**
1	Zb. Mietków	PLRW6000013455 Bystrzyca, zb. Mietków	SZCW	zły zagrożona	brak oceny	brak oceny
2	Strzegomka - ujście do Bystrzycy	PLRW600020134899 Strzegomka od Pełcznicy do Bystrzycy	NAT	zły zagrożona	Brak oceny	Brak oceny
3	Bystrzyca - powyżej ujścia Strzegomki	PLRW600020134979 Bystrzyca od zb. Mietków do Strzegomki	NAT	zły zagrożona	brak oceny	Brak oceny

Lp	Punkt kontrolno pomiarowy	JCWP	Status	Aktualny stan JCWP i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych wg planu gospodarowania dorzecza Odry	Wg badań WIOŚ z 2017 r.	
					Klasa elementów fizyko chemicznych	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY
4	Oleszna - m. Piotrówek	PLRW60004133629 Oleszna	SZCW	zły zagrożona	Brak oceny	UMIARKOWANY POTENCJAŁ EKOLOGICZNY
5	Odra - powyżej m. Wrocławia	PLRW60002113337 Odra od Małej Panwi do granic Wrocławia	SZCW	zły zagrożona	II	SŁABY POTENCJAŁ EKOLOGICZNY
6	Graniczna - ujście do Widawy (m. Chrząstawa)	PLRW60002313649 Graniczna	NAT	zły zagrożona	Brak oceny	Brak oceny
7	Widawa - w m. Nadolice Wlk.	PLRW60001913659 Widawa od zb. Michalice do Oleśnicy	NAT	zły zagrożona	Brak oceny	Brak oceny

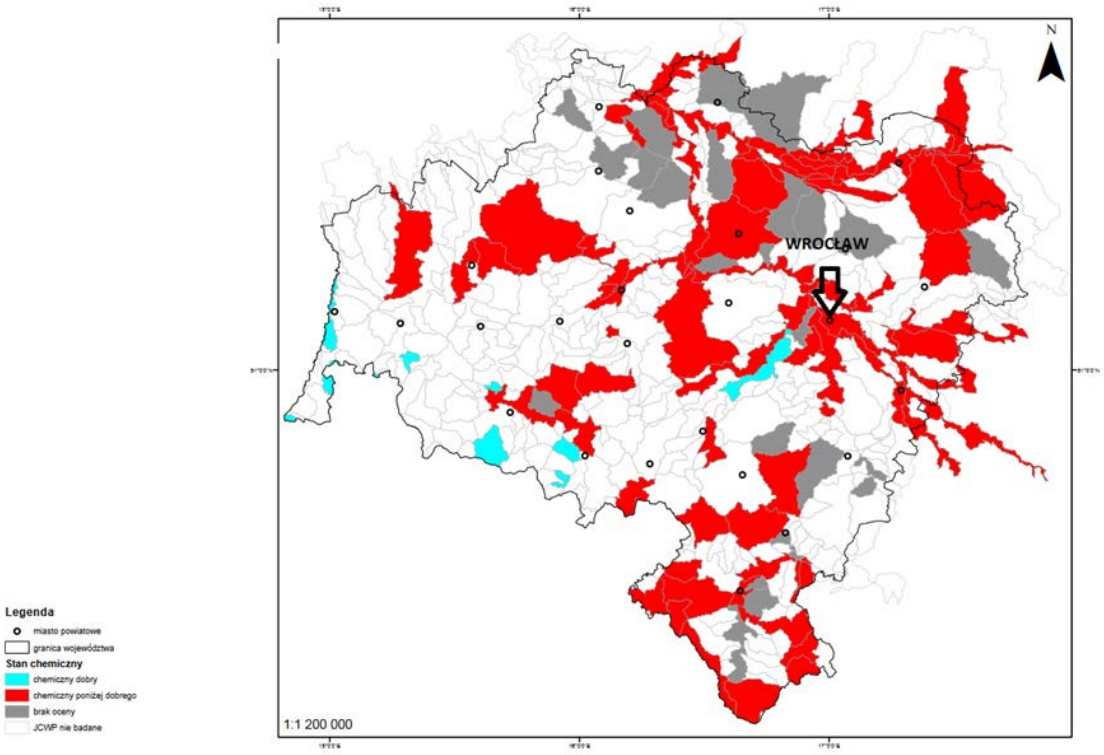
Źródło: WIOŚ Wrocław

Na poniższych rysunkach zobrazowano stan/potencjał ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych województwa dolnośląskiego w 2017 r.

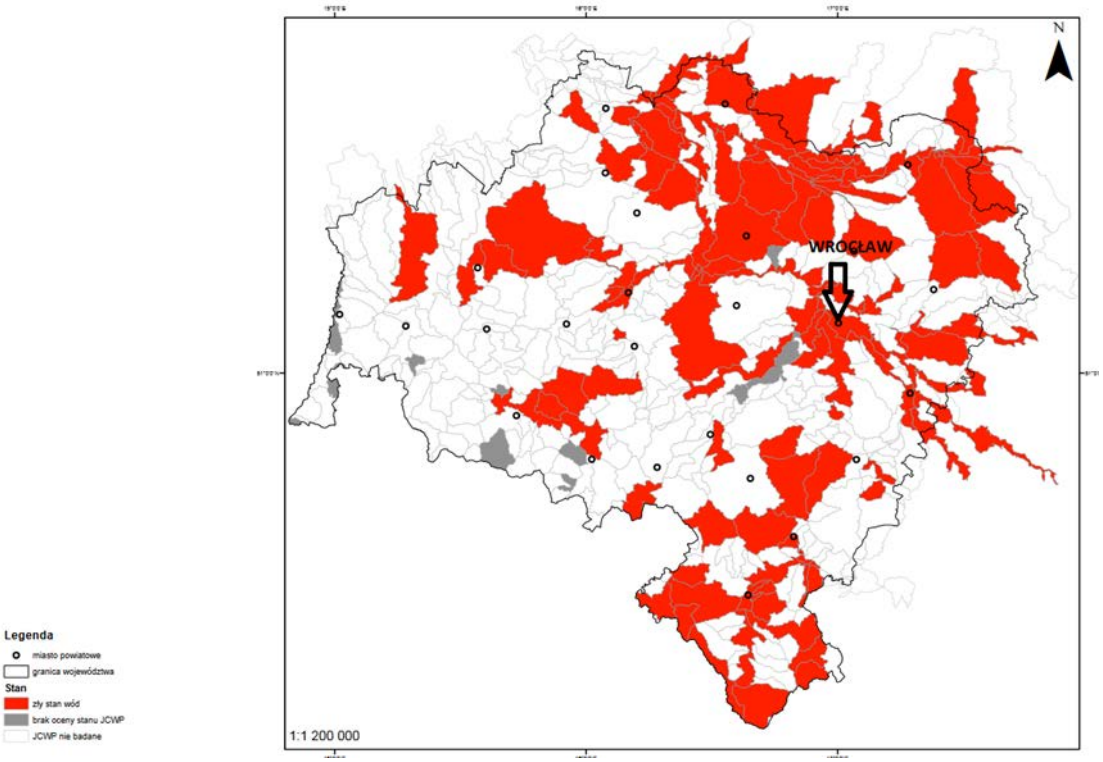
Rysunek nr 1. Klasyfikacja stanu i potencjału ekologicznego JCWP rzecznych w województwie dolnośląskim w 2017 roku.

Rysunek nr 2. Klasyfikacja stanu chemicznego JCWP rzecznych w województwie dolnośląskim w 2017 roku.

Rysunek nr 3. Klasyfikacja stanu JCWP rzecznych w województwie dolnośląskim w 2017 roku

3.2 Wody podziemne

3.2.1 Monitoring wód podziemnych

Najcenniejsze jako źródła zaopatrzenia w wodę zasoby wód podziemnych zgromadzone są w głównych zbiornikach wód podziemnych (Główny Zbiornik Wód Podziemnych – GZWP), określających najzasobniejsze struktury wodonośne. Na terenie powiatu wrocławskiego znajdują się następujące główne zbiorniki wód podziemnych: GZWP nr 319 (Subzbiornik Prochowice – Środa Śląska) – obszar gminy Kąty Wrocławskie, GZWP nr 320 (Pradolina rzeki Odra – Wrocław) – obszar gminy Czernica i północnej części gminy Siechnice (m. Siechnice).

Celem wykonywania badań jakości wód jest stworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy ich stanu oraz ochrony przed zanieczyszczeniem, w tym ochrony przed zanieczyszczeniami związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Badania i ocenię stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych prowadzi Państwowa służba hydrogeologiczna. W uzasadnionych przypadkach Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wykonuje, w uzgodnieniu z państwową służbą hydrogeologiczną, uzupełniające badania wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych, a wyniki tych badań przekazuje, za pośrednictwem Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, państwowej służbie hydrogeologicznej.

Monitoring jakości wód podziemnych na terenie województwa dolnośląskiego w latach 2016-2017 prowadzony był w oparciu o „Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa dolnośląskiego na latach 2016-2020". Oceny stanu jakości wód podziemnych w poszczególnych punktach pomiarowych dla poszczególnych wskaźników, dokonano, zgodnie z obowiązującymi standardami, określonymi rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U.2016, poz.85).

W ramach monitoringu diagnostycznego wód podziemnych województwa dolnośląskiego badanie jakości przeprowadzone zostało na obszarach jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).

W punktach pomiarowych na terenie powiatu wrocławskiego w ramach monitoringu diagnostycznego 2016 ujmowane były poziomy wodonośne trzeciorzędu, które stanowią osady piaszczyste, rzadziej żwirowe. Wśród wodonośnych utworów tego piętra dominują tutaj piaski drobno i średnioziarniste ze zmienną, ale zwykle znaczną domieszką frakcji drobniejszych: pylastej i ilastej. Zwierciadło ma charakter generalnie naporowy.

3.2.2 Ocena stanu chemicznego wód podziemnych w ramach monitoringu diagnostycznego wg jednolitych części wód podziemnych

Ocenę stanu chemicznego wód podziemnych w punkcie pomiarowym przeprowadza się, ustalając klasę jakości wód podziemnych przez porównanie wartości badanych elementów fizykochemicznych z wartościami granicznymi elementów fizykochemicznych określonymi w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych

(Dz.U.2016, poz.85); Klasy jakości wód podziemnych I, II, III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV, V oznaczają słaby stan chemiczny.

Badania stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych w województwie dolnośląskim w 2016roku prowadzono w ramach:

- monitoringu diagnostycznego, którym objęte były wszystkie jednolite części wód podziemnych,
- monitoring płytkich wód podziemnych zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych.

Ocena wyników badań monitoringu diagnostycznego w 2016 roku na terenie całego województwa dolnośląskiego wg podziału na jednolite części wód podziemnych wykazała, że 91% sumy punktów pomiarowych badanych wód zaliczono do wód reprezentujących dobry stan chemiczny (klasy I-III). Wody o słabym stanie chemicznym (klasy IV-V) stanowiły 9% sumy punktów pomiarowych. Do wskaźników decydujących ojakości wody zaliczono: wapń, żelazo, mangan, odczyn, wodorowęglany, temperaturę wody, azotany, fosforany, amoniak, potas, nikiel, siarczany i magnez. Poniżej przedstawiono ocenę jakości wód poziemnych w punktach poboru na terenie powiatu wrocławskiego w ramach monitoringu diagnostycznego w 2016 r. (prowadzonego przez WIOŚ).

Tabela nr 6. Ocena jakości wód podziemnych w punktach pobory na terenie powiatu wrocławskiego w ramach monitoringu diagnostycznego w 2016 r.

Lp.	Miejscowość	Nr JCWPd	Typ wody	Azotany	Klasa
1.	Gniechowice	108	HCO_3-Ca-Mg	<0,5	I
2.	Jordanów Śląski	108	HCO_3-Ca-Mg	<0,5	I
3.	Kąty Wrocławskie	108	HCO_3-Ca-Mg-Na	<0,5	I
4.	Nadolice Wielkie	96	HCO_3-SO_4-Na-Mg	<0,5	II
5.	Święta Katarzyna	104	SO_4-HCO_3-Cl-Ca-Na	<0,5	III
6.	Śliwice	96	HCO_3-SO_4-Ca-Na-Mg	<0,5	I
7.	Węgry	108	HCO_3-Ca-Mg-Na	<0,5	II

Źródło: Ocena Jakości wód podziemnych województwa Dolnośląskiego Rok 2016 WIOŚ Wrocław

Ponadto w 2016 r. PIG PIB w Warszawie przeprowadził badania wód podziemnych w punktach pomiarowych na terenie powiatu wrocławskiego:

- w punkcie pomiarowo-kontrolnym w miejscowości Ujów, gm. Mietków (JCWPd108) – w których stężenia amoniaku klasyfikowały wodę do klasy III, a pH do –IV, a azotanów do V –(ostateczna klasa V)
- w punkcie pomiarowo-kontrolnym w miejscowości Bogdaszowice, gm. Kąty Wrocławskie (JCWPd108) – w których stężenia FE, Zn, O2 klasyfikowały wodę do klasy III, (ostateczna klasa III).

Ocena wyników badań monitoringu diagnostycznego prowadzonego przez WIOŚ we Wrocławiu w 2016 roku wg podziału na jednolite części wód podziemnych wykazała, że 91% badanych wód zaliczono do wód o dobrym stanie chemicznym (klasy I -III). Wody o słabym stanie chemicznym (klasy IV-V) stanowiły 9%. W ramach monitoringu

diagnostycznego stanu chemicznego wód podziemnych województwa dolnośląskiego prowadzonego przez PIG PIB w Warszawie na obszarach jednolitych części wód podziemnych wykazały, że w 2016 roku 71% badanych wód zaliczono do wód o dobrym stanie chemicznym (klasy I-III), wody o słabym stanie chemicznym (klasy IV-V) stanowiły 29%. Z badań przeprowadzonych na terenie powiatu wrocławskiego wynika, że wody podziemne, za wyjątkiem punktu kontrolno-pomiarowego w miejscowości Ujów kwalifikowały się do dobrego stanu chemicznego.

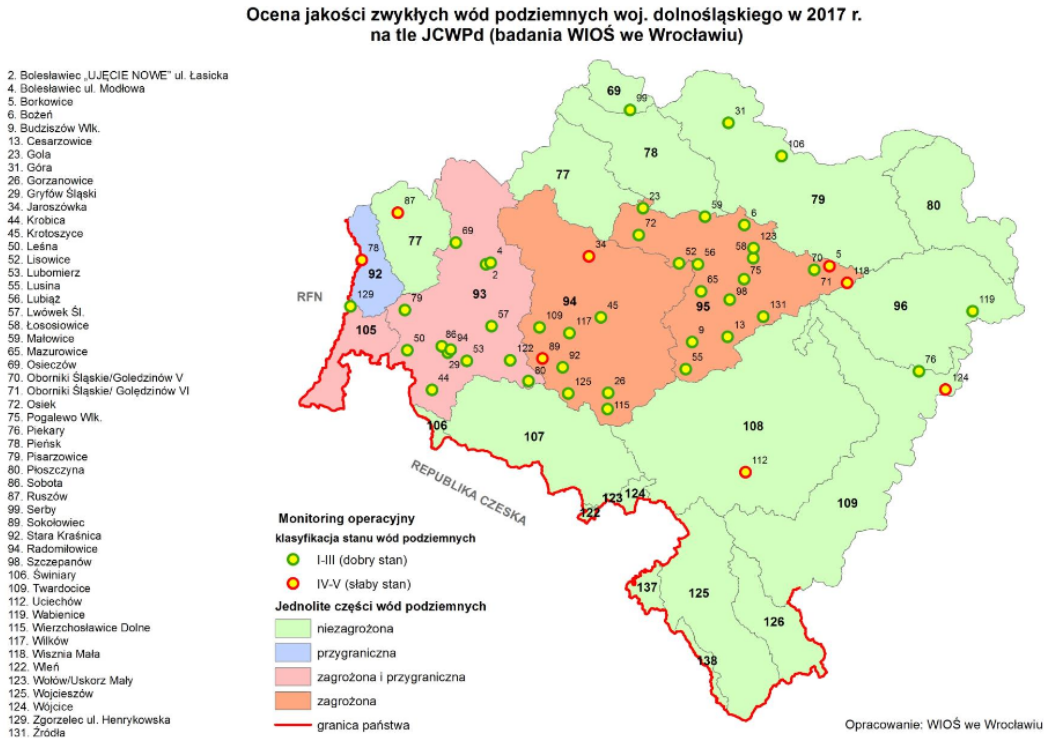
W roku 2017 r. ani WIOŚ we Wrocławiu ani PIG PIB w Warszawianie prowadziły badań monitoringowych wód podziemnych na terenie powiatu wrocławskiego.

Na rysunku nr 4 przedstawiono lokalizacje punktów pomiarowych regionalnego monitoringu wód poziemnych w 2016 roku. Natomiast na rysunku nr 5 przedstawiono w jakich punktach dokonano oceny jakości wód podziemnych na tle JCWPd w 2017 r. Z przedmiotowej mapy wynika że JCWP w powiecie wrocławskim oznaczone są nadal jako niezagrożone.

Rysunek nr 4. Lokalizacja punktów pomiarowych monitoringu regionalnego w powiecie wrocławskim.

Rysunek nr 5. Ocena jakości zwykłych wód podziemnych woj. Dolnośląskiego w 2017 r.

3.2.3 Ocena stanu chemicznego wód podziemnych w ramach monitoringu operacyjnego płytkich wód podziemnych zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych

Na obszarze powiatu wrocławskiego w ramach monitoringu operacyjnego płytkich wód podziemnych, zlokalizowanych na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych, w 2016 r. wykonano badania wody pobranej w punkcie kontrolno-pomiarowym na terenie miejscowości Węgry, gm. Żórawina.

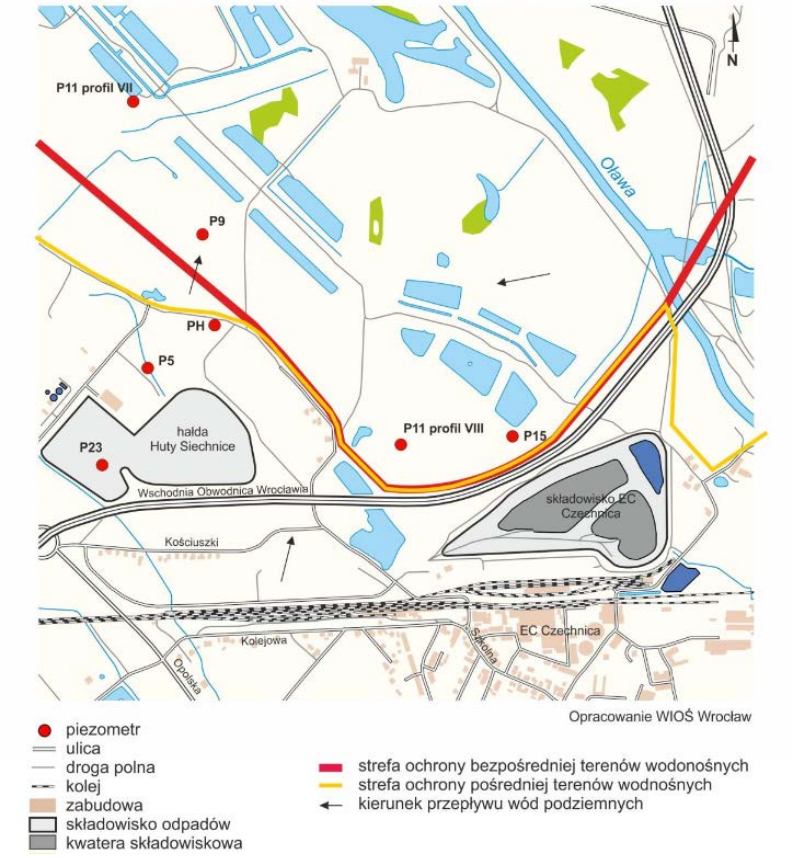
Za wody zanieczyszczone uznaje się wody podziemne, w których zawartość azotanów wynosi powyżej 50 mg NO3/l, a za wody zagrożone zanieczyszczeniem uznaje się wody podziemne, w których zawartość azotanów wynosi od 40 do 50 mg NO3/l i wykazuje tendencję wzrostową. Zarówno w I jak i II półroczu 2016 r. woda w ww. punkcie pomiarowo-kontrolnym w miejscowości Węgry kwalifikowała się do I klasy pod względem stężenia azotanów (poniżej 0,5 mg/l).

3.2.4 Ocena jakości wód podziemnych na obszarach uprzemysłowionych, narażonych na oddziaływanie punktowych źródeł zanieczyszczeń

W latach 2016-2017 WIOŚ we Wrocławiu wykonał także ocenę jakości wód podziemnych na obszarach uprzemysłowionych, narażonych na oddziaływanie punktowych źródeł

zanieczyszczeń. Na terenie powiatu wrocławskiego do ww. obszarów zaliczono Tereny Wodonośne Wrocławia, znajdujące się w zarządzie Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka S.A. we Wrocławiu. Obszary te położone są częściowo w południowo-wschodnim krańcu Wrocławia, a częściowo w gminie Siechnice, pomiędzy miejscowościami: Radwanice, Trestno, Blizanowice, Mokry Dwór i miastem Siechnice. Do analizy laboratoryjnej pobrano próbki wód podziemnych z 7 piezometrów, zlokalizowanych na terenach wodonośnych w pobliżu składowiska EC Czechnica i hałdy Huty Siechnice. Położenie ww. piezometrów wskazano na rysunku poniżej.

Rysunek nr 6. Lokalizacja piezometrów na terenach wodonośnych w pobliżu składowiska EC Czechnica i hałdy Huty Siechnice

Źródło: Opracowanie WIOŚ Wrocław

Na podstawie przeprowadzonych badań WIOŚ we Wrocławiu stwierdził:

- w piezometrach P15 i P5 w latach 2016-2017 występowanie wód niezadowalającej jakości (klasa IV). O klasyfikacji decydowały następujące wskaźniki:

piezometr P15:

- 2016 r.: odczyn, stężenia jonu amonowego chlorków w klasie IV oraz manganu i żelaza w klasie V ,

- 2017 r.: stężenia chlorków w klasie IV oraz jonu amonowego, manganu i żelaza w klasie V,

piezometr P5 – zarówno w 2016 r. , jak i 2017 r. odczyn w klasie IV oraz mangan i żelazo w klasie V.

- W 2017 r. w piezometrze P23 występowanie wód bardzo dobrej jakości (klasa I), zaś w 2017 r. - wód niezadowalającej jakości (klasa IV). Zadecydowało o tym stężenie żelaza w klasie IV i manganu w klasie V.

2. w piezometrze P9 w 2016 r. występowanie wód zadowalającej jakości (klasa III), o czym zdecydowało stężenie jonu amonowego. W roku 2017 wody z ww. piezometru kwalifikowały się do I klasy.

3. w piezometrze P11_VII w 2016 r. występowanie wód zadowalającej jakości (klasa III) - zadecydowało o tym stężenie azotanów (41 mg/l). Natomiast w 2017 r. ww. wody zaklasyfikowano do wód dobrej jakości (klasa II) ze względu na stężenie azotanów (20,7 mg/l) i siarczanów.

4. w 2016 r. w piezometrze PH występowanie wód zadowalającej jakości (klasa III) - zadecydowało o tym stężenie azotanów (42 mg/l), zaś w 2017 r. - niezadowalającej jakości (klasa IV) - zadecydowało o tym stężenie azotanów (56 mg/l).

5. w piezometrze P11_VIII występowanie wód dobrej jakości w 2016 r. (klasa II), natomiast kolejnym roku do wód zadowalającej jakości (klasa III) ze względu na stężenie żelaza w klasie III i jonu amonowego w klasie IV.

Reasumując, w 2016 r. stan chemiczny wód piezometrów P15 i P5 uznać można za słaby, a piezometrów P9, PH, P23,P11_VII, P11_VIII za dobry, a w kolejnym roku stan chemiczny wód piezometrów P15, P5, P23,PHuznać można za słaby, a piezometrów P9, P11_VII, P11_VIII za dobry.

3.2.5 Pobór wody

Według „Oceny obszarowej jakości wody do spożycia w roku 2017 r. dostarczanej z wodociągów sieciowych funkcjonujących na terenie powiatu wrocławskiego" w 2017 r. na terenie powiatu wrocławskiego pobrano próby i wykonano badania laboratoryjne w zakresie parametrów mikrobiologicznych i parametrów fizykochemicznych. W próbkach kontrolnych oznaczono łącznie 2367 parametrów mikrobiologicznych i 12036 parametrów fizykochemicznych.

Przekraczanymi wskaźnikami mikrobiologicznymi w badanych próbkach były: liczba bakterii grupy coli i ogólna liczba mikroorganizmów wyhodowanych w temperaturze 22±2°C po 72 godzinach inkubacji. Natomiast w przypadku parametrów fizykochemicznych najczęściej przekraczanymi parametrami były: mętność, żelazo, mangan, smak, chlor wolny. Stwierdzone w pojedynczych przypadkach przekroczenia obowiązujących norm sanitarnych substancji obecnych w wodzie, a także przekroczenia norm sanitarnych w zakresie wskaźników mikrobiologicznych, były efektem zanieczyszczeń punktowych , czasowymi awariami systemów dystrybucji wody i zmianami jakości ujmowanego surowca.

W roku 2017 na obszarze powiatu wrocławskiego przekraczane wartości parametrów nie osiągały poziomów mogących mieć niepożądane skutki zdrowotne. Nie odnotowano zachorowań wodozależnych o potwierdzonej etiologii. Stwierdzone w jednostkowych kontrolnych próbkach przekroczenia wymagały podjęcia przez przedsiębiorstwa wodociągowe bieżących działań korygujących, po przeprowadzeniu których, jakość wody spełniała wymagania sanitarne, potwierdzone badaniami laboratoryjnymi.

3.3 Jakość powietrza

Jakość powietrza atmosferycznego na terenie powiatu wrocławskiego ustalana jest na podstawie państwowego monitoringu powietrza. Aktualna jakość powietrza atmosferycznego dla Województwa Dolnośląskiego w tym powiatu wrocławskiego (oraz klasyfikacja stref dla każdej substancji odrębnie wg ustalonych kryteriów opisana została w opracowaniu „Oceny poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref Województwa Dolnośląskiego za 2017 r." Wojewódzkiego Dolnośląskiego Inspektora Ochrony Środowiska, na podstawie art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony Środowiska (Dz.U. z 2018 r. poz. 799 ze zm.). Przedmiotowa ocena jest również przygotowywana w celu opracowania lub aktualizacji programów ochrony powietrza i prowadzenia działań w zakresie ochrony powietrza.

Celem prowadzenia corocznej oceny jakości powietrza jest uzyskanie informacji o stężeniach zanieczyszczeń na obszarze poszczególnych stref w zakresie umożliwiającym:

- dokonanie klasyfikacji stref,
- uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach zanieczyszczeń zakresie umożliwiającym wskazanie obszarów przekroczeń wartości kryterialnych oraz określenie poziomów stężeń występujących na tych obszarach,
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń w określonych rejonach

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do strefy. Zgodnie z art. 87 ustawy – Prawo ochrony środowiska, obecnie, dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenach jakości powietrza, strefę stanowią: aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy, miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy, pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Nazwy i kody stref określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r., poz.914). Wobec powyższych kryteriów województwo dolnośląskie zostało podzielone na 4 strefy: aglomeracja wrocławska, miasto Legnica, miasto Wałbrzych i strefa dolnośląska. Powiat wrocławski, tak jak w poprzednich sprawozdawczych okresach, został zaliczony do strefy dolnośląskiej.

Pomiary w ramach państwowego monitoringu środowiska w okresie, którego dotyczy sprawozdanie realizowane były przez:

- pomiary intensywne (wykonywane na stałych stanowiskach obejmujących zarówno pomiary ciągłe prowadzone z zastosowaniem mierników automatycznych oraz pomiary manualne prowadzone codziennie)
- pomiary wskaźnikowe (zaliczono do nich pomiary prowadzone na stałych stanowiskach których kompletność nie spełnia wymagań stawianych pomiarom intensywnym)

- obliczenia z wykorzystaniem matematycznych modeli rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w atmosferze i danych dotyczących emisji

W ocenie jakości powietrza uwzględnia się substancje najbardziej powszechnie występujące oraz mające wpływ na zdrowie i życie ludzi i zwierząt, dla których w prawodawstwie określono normatywne stężenia dopuszczalne, docelowe, długoterminowe w powietrzu. Do substancji tych można zaliczyć:

- pyły zawieszone w tym PM10 i PM2,5
- wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), w tym benzo(a)piren
- tlenki azotu
- tlenki siarki
- metale: kadm, rtęć, ołów, nikiel
- arsen
- tlenek węgla
- ozon

Obszary przekroczeń, poziomów kryterialnych zanieczyszczeń w powietrzu (poza ozonem), na terenie powiatu wrocławskiego, przedstawiono wykorzystując wyniki modelowania jakości powietrza w województwie dolnośląskim za rok 2017 .Obszary przekroczeń poziomów docelowych dla ozonu, zarówno dla kryterium ochrony zdrowia ludzi, jak i ochrony roślin, wyznaczono na podstawie wyników modelowania stężeń ozonu troposferycznego w skali kraju dla roku 2017 wykonanego na zlecenie GIOŚ.

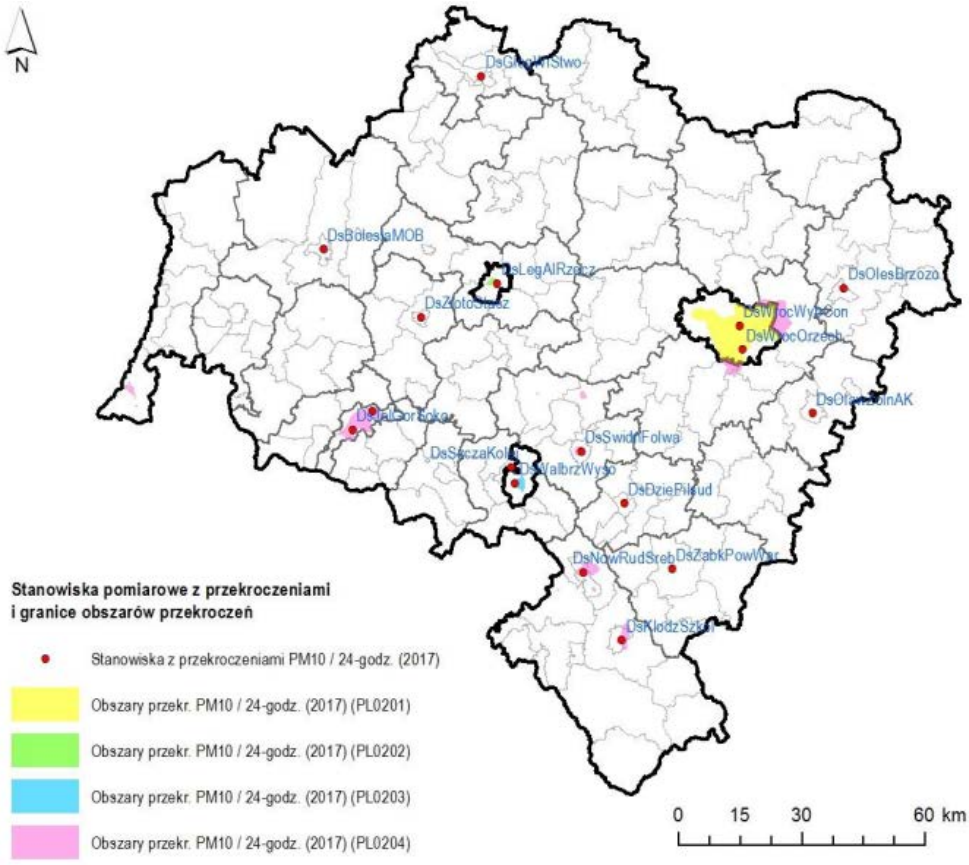
W poniższej tabeli oraz na mapach przedstawiono przekroczenia wykazane w ocenie rocznej zanieczyszczenia powietrza za rok 2017 r.

Tabela nr 7. Przekroczenia zanieczyszczeń uwalnianych do powietrza wykazane w ocenie rocznej za 2017 r.

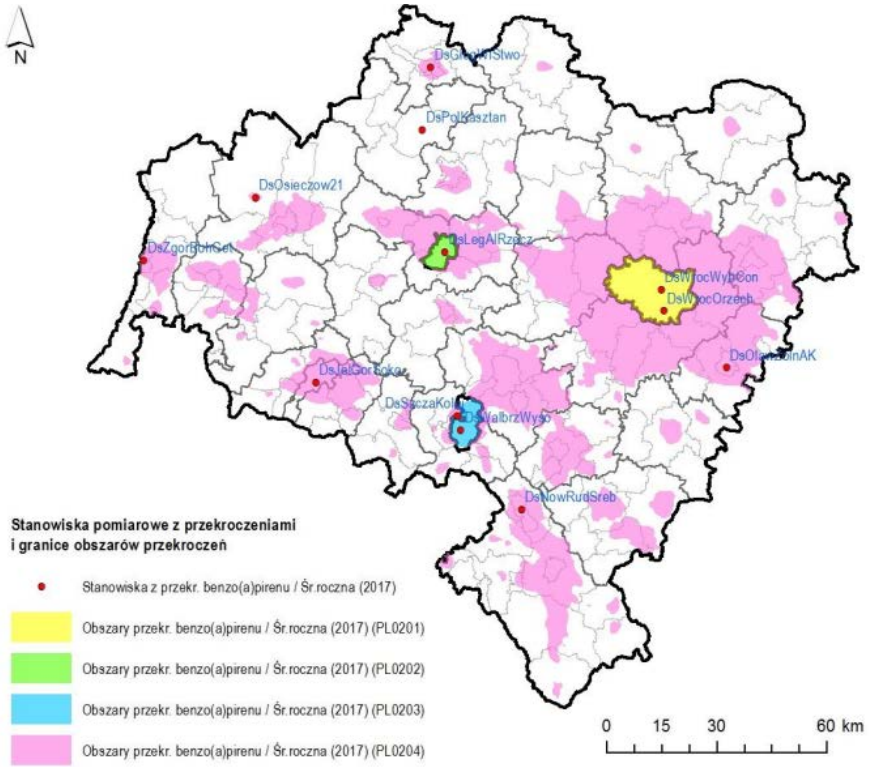
Lp.	Gmina	Przekroczenia wykazane w ocenie rocznej za 2017 r.								
		NO_2/śr. roczna	PM10/śr. roczna	PM10/ liczba dni	BaP/śr. roczna	PM2,5/śr. Roczna (Ilfaza)	As/śr. roczna	O_3/liczba dni (poz.docel.)	O_3/liczba dni (cel długoter.)	O_3/AOT40 (cel długoterm.)
1.	Czernica			x	x				x	x
2.	Długołęka			x	x	x			x	x
3.	Jordanów Śl.				x				x	x
4.	Kąty Wr.				x				x	x
5.	Kobierzyce			x	x				x	x
6.	Mietków				x				x	x
7.	Siechnice			x	x				x	x
8.	Sobótka				x				x	x
9.	Żórawina			x					x	x

Źródło: WIOŚ Wrocław

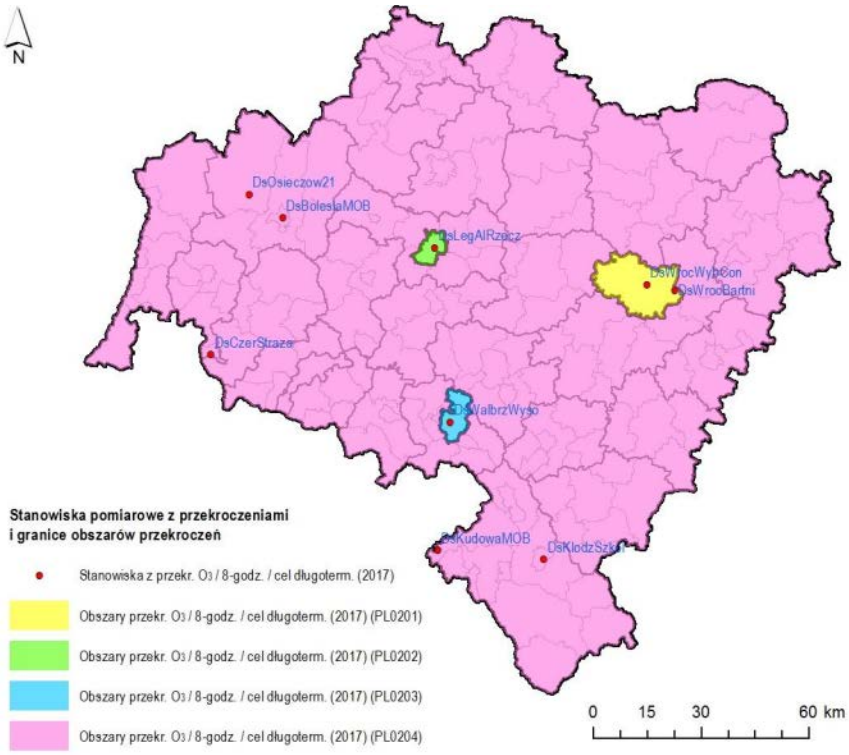
Rysunek nr 7. Obszary przekroczeń średniodobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 dla kryterium ochrony zdrowia ludzi na terenie województwa dolnośląskiego w 2017 r.

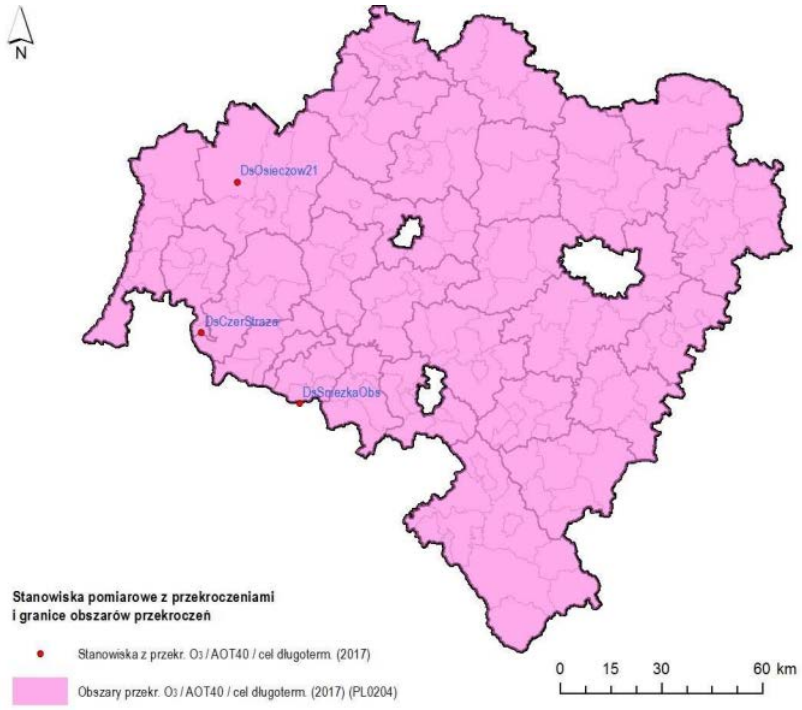
Rysunek nr 8. Obszary przekroczeń rocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu dla kryterium ochrony zdrowia ludzi na terenie województwa dolnośląskiego w 2017 r.

Rysunek nr 9. Obszary przekroczeń 8-godzinnego poziomu celu długoterminowego ozonu dla kryterium ochrony zdrowia ludzi na terenie województwa dolnośląskiego w 2017 r

Rysunek nr 10. Obszary przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu dla kryterium ochrony roślin (współczynnik AOT 40 dla 2016 r.) na terenie strefy dolnośląskiej w 2017 r.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za rok 2017 stwierdzono na terenie powiatu wrocławskiego potrzebę realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi – strefa dolnośląska (PM10, arsen, benzo(a)piren, ozon).

Największym problemem w skali całego województwa dolnośląskiego pozostaje wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym oraz benzo(a)pirenem. Główną przyczyną występowania przekroczeń w okresie zimowym jest emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków i utrudnione warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń. Inne przyczyny występowania przekroczeń to m.in. emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego oraz niezorganizowana emisja pyłu z dróg i terenów przemysłowych.

3.4 Klimat akustyczny

Głównym źródłem hałasu w środowisku na terenie powiatu wrocławskiego jest hałas komunikacyjny, generowany przez pojazdy. Zależy on głównie od: poziomu zurbanizowania terenu, w tym od gęstości zaludnienia, gęstości zabudowy, poprowadzenia dróg i węzłów komunikacyjnych oraz rodzaju podłoża, ukształtowania terenu itd. Obserwowany wzrost ilości pojazdów osobowych, ciężarowych, oraz wzmożony ruch tranzytowy powodują ciągły wzrost poziomu hałasu w środowisku.

Liniowymi źródłami dźwięku, generującymi hałas typu komunikacyjnego są drogi. Na poziom tego hałasu wpływają czynniki związane z drogą, ruchem oraz czynniki niezależne. Do czynników związanych z drogą wpływających na generację oraz propagację hałasu można zaliczyć rodzaj i stan nawierzchni, położenie trasy względem poziomu terenu, jej geometrię (szerokość drogi, liczbę pasów ruchu, pas zieleni, nachylenie poprzeczne i podłużne), organizację ruchu (ograniczenia prędkości, przejścia dla pieszych, skrzyżowania, w szczególności te z sygnalizacją świetlną) oraz obiekty inżynierskie i obiekty mające na celu ograniczenie hałasu, w szczególności ekrany akustyczne. Czynnikami, związanymi z użytkowaniem drogi, wpływającymi na generację hałasu jest struktura ruchu, zarówno ilościowa, jak i jakościowa – jego natężenie, udział pojazdów ciężkich, prędkość przejazdów i rodzaj ruchu (przyspieszony, hamujący, stabilny, przerywany itp.). Czynniki niezależne od stanu drogi i jej użytkowania mające wpływ na propagację hałasu to m.in.: warunki meteorologiczne, ukształtowanie oraz zagospodarowanie terenu (wpływ odbić i pochłaniania dźwięku przez teren i obiekty sąsiadujące z drogą).

Drugim w kolejności źródłem uciążliwego hałasu jest hałas instalacyjny (przemysłowy) Bywa najczęstszą przyczyną interwencji ludności. Wynika to m.in. z faktu, że hałas tego typu ma przeważnie dokuczliwe brzmienie i ciągły charakter, w związku z czym jest o wiele mniej akceptowany przez mieszkańców niż np. hałas drogowy. Ze względu na większą wrażliwość otoczenia na dokuczliwe dźwięki najbardziej uciążliwe są obiekty emitujące hałas w porze nocnej.

Stan klimatu akustycznego na terenie województwa dolnośląskiego w tym powiatu wrocławskiego ujęto w opracowaniu z 2017 r. pn. „Podsumowanie 5-letniego cyklu monitoringu hałasu na terenie województwa dolnośląskiego w latach 2012 – 2016”, który opracowano na podstawie wyników zawartych w wojewódzkiej bazie EHALAS. W bazie gromadzone są dane na temat hałasu drogowego, kolejowego, lotniczego i przemysłowego uzyskane na podstawie prac własnych Wojewódzkiego Inspektoratu

Ochrony Środowiska, danych pozyskanych od podmiotów zewnętrznych zobowiązanych do prowadzenia pomiarów.

Szczegółowa analiza poziomu hałasu na terenie powiatu wrocławskiego opracowana w 2015 r. przez WIOŚ we Wrocławiu została przeprowadzona na podstawie wyników pomiarów hałasu komunikacyjnego w wybranych punktach kontrolno-pomiarowych, jak poniżej.

Tabela nr 8. Wyniki pomiaru hałasu na terenie powiatu wrocławskiego w 2011 i 2015 r.

Lp	Lokalizacja punktów pomiarowych		Natężenie ruchu poj/h ogółem		Natężenie ruchu poj/h ciężarowych		Poziom dźwięku L_{Aeq} na granicy terenu chronionego [dB]	
			2011	**2015**	2011	**2015**	2011	**2015**
1.	Czernica	ul. Wrocławska 86	379	**427**	51	**34**	70,2	**69,9**
2.	Kąty Wrocławskie	ul. 1-go Maja 75	457	**451**	115	**90**	70,5	**69,9**
3.	Kąty Wrocławskie	ul. Wrocławska 16	498	**477**	71	**67**	69,9	**70,6**
4.	Pietrzykowice	ul. Wrocławska 25	430	**352**	81	**42**	70,1	**67,6**
5.	Siechnice	ul. Opolska 3	1148	**1162**	88	**105**	73,7	**74,1**
6.	Sobótka	ul. Świdnicka 13	297	**385**	25	**15**	65,0	**63,0**
7.	Sobótka	ul. Wrocławska 12	357	**396**	42	**28**	67,3	**66,2**
8.	Święta Katarzyna	ul. Główna 40	372	**302**	33	**12**	67,6	**64,7**
9.	Długołęka	ul. Wrocławska 27a	-	**1607**	-	**177**	-	**73,1**
10.	Żerniki Wrocławskie	ul. Strzelińska 20	379	**728**	51	**73**	68,2	**69,8**
11.	Gniechowice	droga krajowa nr 35	1151	**1044**	209	**167**	73,7	**73,0**
12.	Bielany Wrocławskie	Bielany Wrocławskie 11/1a	1006	**1338**	80	**63**	69,5	**69,4**
13.	Nowojowice 3	droga wojewódzka nr 395	380	**375**	38	**20**	72,0	**69,5**
14.	Żórawina	Al. Niepodległości	221	**414**	19	**41**	66,6	**69,2**

Źródło: WIOŚ Wrocław

Poniżej przedstawiono szczegółowy opis punktów pomiarowych wymienionych w powyższej tabeli.

Czernica

ul. Wrocławska 86 – punkt zlokalizowany przy drodze na trasie Wrocław – Jelcz Laskowice, droga dwukierunkowa. Stan nawierzchni bardzo dobry. Stwierdzone natężenie ruchu wynosiło 427 poj/h przy udziale pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu sięgającym 8,0%. Stwierdzony poziom równoważny hałasu odpowiadał 69,9 dB. Zabudowa obustronna, luźna, zlokalizowana 7,0-10,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania drogi znajduje się 73 budynki jednorodzinne.

Kąty Wrocławskie

ul. 1 Maja 75 – droga o odnowionej nawierzchni asfaltowej. Zabudowa o charakterze mieszanym, usytuowana 7,0-15,0 m od krawędzi jezdni. Stwierdzony poziom równoważny hałasu odpowiadał 69,9 dB przy natężeniu ruchu 451 poj/h i bardzo wysokim 20,0% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu. W strefie oddziaływania znajduje się 56 budynków jedno i wielorodzinnych.

ul. Wrocławska 16 – jedna z głównych ulic miasta, droga dwukierunkowa. Stan nawierzchni bardzo dobry. Zabudowa obustronna mieszana, zlokalizowana ok. 7,0-13,0

m od krawędzi jezdni. Ruch pojazdów o średnim natężeniu 477 poj/h i 14,0% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu powoduje hałas rzędu 70,6 dB. W strefie oddziaływania znajduje się 25 budynków jednorodzinnych.

Pietrzykowice

ul. Wrocławska 25 – droga na trasie Wrocław - Kąty Wrocławskie, dwukierunkowa o nawierzchni asfaltowej w stanie bardzo dobrym. Ruch pojazdów o średnim natężeniu 352 poj/h i znacznym 11,9% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu powoduje hałas rzędu 67,6 dB. Zabudowa obustronna o charakterze luźnym zlokalizowana ok. 7,0-10,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajduje się 19 budynków jednorodzinnych.

Siechnice

ul. Opolska 3 – punkt zlokalizowany przy drodze krajowej nr 94 na trasie Wrocław - Opole, o nawierzchni asfaltowej w bardzo dobrym stanie technicznym. Średni poziom równoważny dźwięku odpowiadał 74,1 dB przy natężeniu ruchu 1162 poj/h i udziale pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu sięgającym 9,0%. Zabudowa luźna, jednorodzinna, obustronna, usytuowana ok. 8,0-10,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajduje się 40 budynków jednorodzinnych.

Sobótka

ul. Świdnicka 13 – ulica dwukierunkowa o nawierzchni asfaltowej w stanie bardzo dobrym. Ruch pojazdów o średnim natężeniu 385 poj/h i 3,9% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu powoduje hałas rzędu 63,0 dB. Zabudowa obustronna o charakterze mieszanym zlokalizowana ok. 8,0-15,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajduje się 14 budynków jedno- i wielorodzinnych.

ul. Wrocławska 12 – punkt zlokalizowany przy drodze wylotowej w kierunku Wrocławia, droga dwukierunkowa. Stan nawierzchni bardzo dobry. Zabudowa obustronna luźna, zlokalizowana 4,0-35,0 m od krawędzi jezdni. Ruch pojazdów o średnim natężeniu 396 poj/h i 7,1% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu powoduje hałas rzędu 66,2 dB. W strefie oddziaływania znajduje się 17 budynków jednorodzinnych.

Święta Katarzyna

ul. Główna 40 – punkt zlokalizowany przy drodze wylotowej w kierunku Siechnic, ruch dwukierunkowy. Zabudowa mieszana, wielokondygnacyjna, zlokalizowana 8,0-10,0 m od krawędzi jezdni. Stan nawierzchni bardzo dobry. Natężenie ruchu kształtowało się na poziomie 302 poj/h i 4,0% udziale pojazdów ciężkich. Stwierdzony poziom dźwięku odpowiadał 64,7 dB. W strefie oddziaływania znajduje się 53 budynki jedno i wielorodzinne.

Długołęka

ul. Wrocławska 27a – punkt zlokalizowany przy drodze gminnej (dawna droga krajowa nr 8), na trasie Wrocław-Oleśnica, droga o nawierzchni asfaltowej w stanie dobrym. Stwierdzony poziom równoważny hałasu odpowiadał 73,1 dB przy natężeniu ruchu 1607 poj/h i 11,0% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu. Zabudowa o

charakterze luźnym, mieszkaniowo-usługowa usytuowana 13,0-30,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajdują się 22 budynki jednorodzinne.

Żerniki Wrocławskie

ul. Strzelińska 20 – punkt zlokalizowany przy drodze wojewódzkiej nr 395, droga o asfaltowej nawierzchni w dobrym stanie. Zabudowa obustronna luźna, zlokalizowana 16,0 m od krawędzi jezdni. Stwierdzony poziom równoważny hałasu odpowiadał 69,8 dB przy natężeniu ruchu 728 poj/h i 10,0% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu. W strefie oddziaływania znajduje się 16 budynków jednorodzinnych. Klimat akustyczny w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w 2015 roku

Gniechowice

Gniechowice 5 – punt zlokalizowany przy drodze krajowej nr 35 na trasie Wrocław – Świdnica. Stan nawierzchni bardzo dobry. Zabudowa obustronna luźna, zlokalizowana 7,0-10,0 m od krawędzi jezdni. Ruch pojazdów o średnim natężeniu 1044 poj/h i znacznym 16,0% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu powoduje hałas rzędu 73,0 dB. W strefie oddziaływania znajduje się 27 budynków jednorodzinnych.

Bielany Wrocławskie

Bielany Wrocławskie 11/1a – droga krajowa nr 8 na trasie Wrocław-Wałbrzych o nawierzchni asfaltowej w stanie bardzo dobrym. Stwierdzony poziom równoważny hałasu odpowiadał 69,4 dB przy natężeniu ruchu 1338 poj/h i 4,7% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu. Zabudowa o charakterze luźnym, obustronna, usytuowana ok. 2,0-10,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajdują się 93 budynki jednorodzinne.

Nowojowice

Nowojowice 3 – droga wojewódzka nr 395, dwukierunkowa, o nawierzchni asfaltowej w dobrym stanie technicznym. Stwierdzony poziom równoważny odpowiadał 69,5 dB przy 5,4% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym natężeniu sięgającym 375 poj/h. Zabudowa luźna obustronna usytuowana ok. 3,0-5,0 m od krawędzi jezdni. W strefie oddziaływania znajdują się 30 budynki jednorodzinne.

Żórawina

Al. Niepodległości – droga dwukierunkowa, o nawierzchni asfaltowej w stanie bardzo dobrym. Zabudowa obustronna, luźna, zlokalizowana 7,0-12,0 m od krawędzi jezdni. Średni poziom dźwięku odpowiadał 69,2 dB przy natężeniu ruchu 414 poj/h i udziale pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu wynoszącym 9,9%. W strefie oddziaływania znajduje się 30 budynków jedno- i wielorodzinnych.

Na terenie powiatu wrocławskiego badaniami monitoringowymi objęto 14 odcinków dróg. W 12 punktach stwierdzony równoważny poziom dźwięku LAeq w porze dziennej przekraczał dopuszczalną normę (65,0 dB). W stosunku do obowiązujących norm średni poziom równoważny LAeq dla 16 godzin dnia przekraczał dopuszczalny poziom hałasu o 1,2 –9,1 dB. Najwyższe przekroczenia odnotowano przy drodze krajowej nr 94 w Siechnicach (74,1dB) i w Długołęce przy ul. Wrocławskiej 27a (73,1 dB) oraz przy drodze

krajowej nr 35 w Gniechowicach (73,0 dB). Na analizowanym terenie powiatu wrocławskiego w strefie bardzo dużej uciążliwości znajduje się 418 obiektów mieszkalnych.

3.4.1 Mapy akustyczne

Dla powiatu wrocławskiego w 2017 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu w opracował mapę akustyczną wybranych ciągów komunikacyjnych na terenie miasta Kąty Wrocławskie. Opracowano ją na podstawie badań przeprowadzonych w 2016 r. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Mapa akustyczna obejmuje analizę głównych ciągów komunikacyjnych w Kątach Wrocławskich. Najbardziej uciążliwe to: droga wojewódzka nr 347 (ul. Wrocławska oraz ul. ks. J. Popiełuszki), droga nr 346 (ul. 1-go Maja), droga nr 362 (ul. Mireckiego), ponadto wykonano pomiary przy ul. Brzozowej oraz ul. Spółdzielczej.

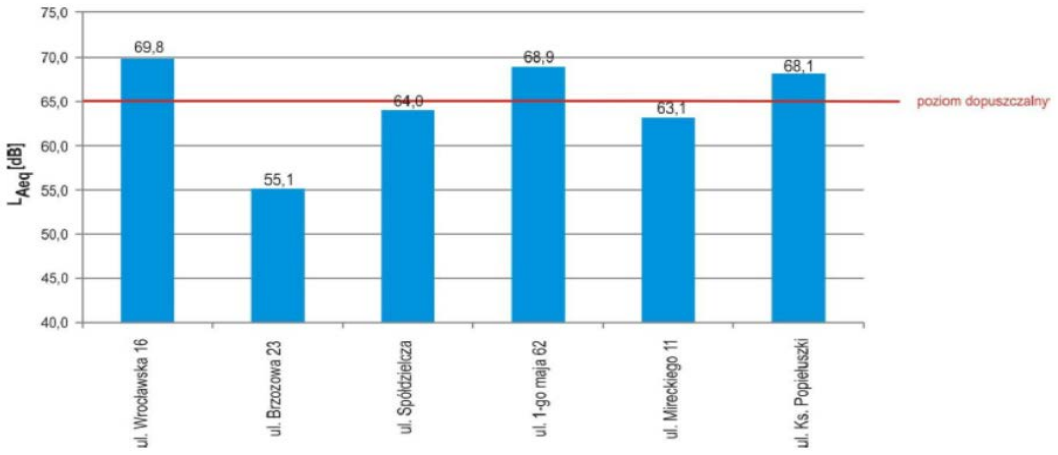
Tabela nr 9. Natężenie ruchu na głównych ulicach w Kątach Wrocławskich (wg. WIOŚ we Wrocławiu)

Nazwa	Natężenie ruchu ogółem [poj/h]		Procentowy udział pojazdów ciężkich	
	dzień	noc	dzień	noc
ul. 1-go Maja	467	56	21,0	32,1
ul. Brzozowa	74	6	0	0
ul. Mireckiego	200	18	5,0	0
ul. Spółdzielcza	232	42	12,1	9,5
ul. Wrocławska	490	52	10,0	9,6
ul. ks. J. Popiełuszki	230	46	19,6	52,2

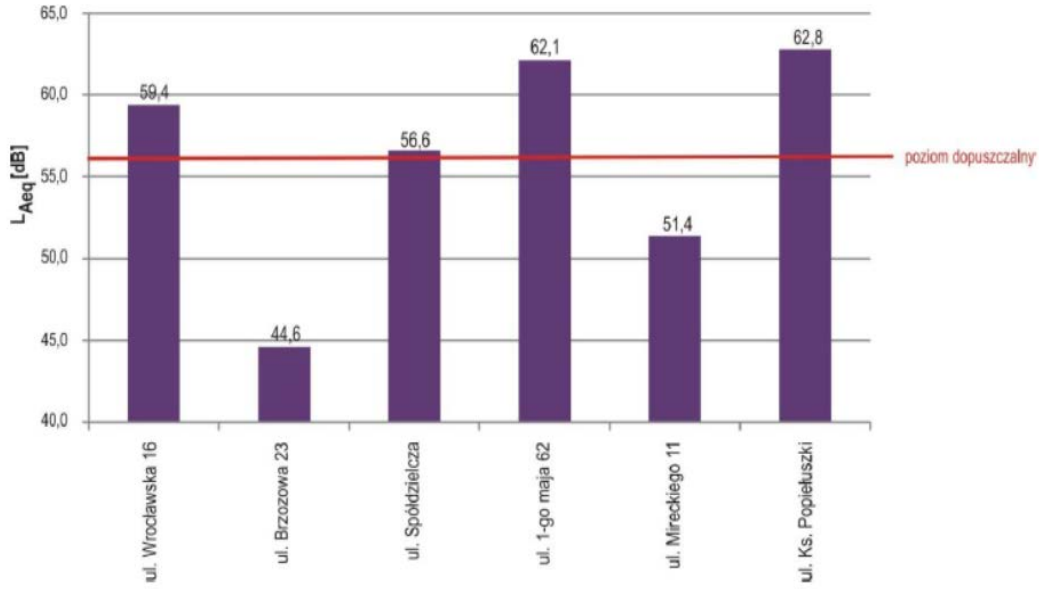
Tabela nr 10. Wyniki pomiaru hałasu drogowego w wybranych punktach kontrolno-pomiarowych na terenie województwa dolnośląskiego w 2016 r. (WIOŚ Wrocław 2017 r.).

Lp.	**Lokalizacja punktów pomiarowych**	**Współrzędne geograficzne**	**L_{Aeq} [dB]**		**Natężenie ruchu ogółem [poj/h]**		**Natężenie ruchu ciężarowych [poj/h]**	
			Pora dnia	**Pora nocy**	**Pora dnia**	**Pora nocy**	**Pora dnia**	**Pora nocy**
1	Kąty Wrocławskie ul. Wrocławska 16	N:51°1'45,9" E:16°46'7,6"	69,8	59,4	490	52	49	5
2	Kąty Wrocławskie ul. Brzozowa 23	N:51°2'7,97" E:16°45'45,5"	55,1	44,6	74	6	0	0
3	Kąty Wrocławskie ul. Spółdzielcza	N:51°01'50,3" E:16°45'02,7"	64,0	56,6	232	42	28	4
4	Kąty Wrocławskie ul. 1-go Maja 62	N:51°2'6,01" E:16°45'26,9"	68,9	62,1	467	56	98	18
5	Kąty Wrocławskie ul. Mireckiego 11	N:51°1'55,79" E:16°46'6,16"	63,1	51,4	200	18	10	0
6	Kąty Wrocławskie ul. Ks. Popiełuszki	N:51°1'37,6" E:16°45'40,2"	68,1	62,8	230	46	45	24

Wykres nr 1. Zestawienie wyników badań hałasu drogowego przeprowadzonych na terenie Kątów Wrocławskich w 2016 r. w porze dnia.

Wykres nr 2. Zestawienie wyników badań hałasu drogowego przeprowadzonych na terenie Kątów Wrocławskich w 2016 r. w porze nocy

Badania klimatu akustycznego na terenie Kątów Wrocławskich dla pory dnia wykazały, że w 3 punktach, zlokalizowanych na granicy terenów chronionych, nie dotrzymana była wartość dopuszczalna dla pory dnia (65 dB).W stosunku do obowiązujących norm średni poziom równoważny LAeq dla 16 godzin dnia przekraczał dopuszczalny poziom hałasu o 3,1 – 4,8 dB. Najwyższe przekroczenia odnotowano na drodze wojewódzkiej nr 347 przy ul. Wrocławskiej (69,8 dB) oraz przy ul. 1-go maja (68,9 dB).

Badania dla pory nocy wykazały, że w 4 punktach, zlokalizowanych na granicy terenów chronionych, nie dotrzymana była wartość dopuszczalna dla pory nocy (56 dB). W stosunku do obowiązujących norm średni poziom równoważny LAeq dla 8 godzin nocy przekraczał dopuszczalny poziom hałasu o 0,6 – 6,8 dB. Najwyższe przekroczenia odnotowano przy drodze nr 347 przy ul. Ks. Popiełuszki (62,8 dB) oraz przy ul. 1-go maja

(62,1 dB).W strefie dużej uciążliwości na badanym terenie Kątów Wrocławskich znajduje się 105 obiektów mieszkalnych.

W roku 2017 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu na obszarze powiatu wrocławskiego przeprowadził także pomiary hałasu lotniczego, które były wykonane w strefie oddziaływania lotniska w Mirosławicach - Areoklub Dolnośląski. Lotnisko to jest użytkowane głownie do celów rekreacyjno-sportowych. Badaniami objęto 2 punkty pomiarowo-kontrolne zlokalizowane:

P1 – Mirosławicach, ul. Czereńczycka (działka 22/4),

P2 – Mirosławicach, ul. Czereńczycka 7 (27/5).

Pomiary przeprowadzono w dniu 20.08.2017 r. pomiędzy godziną 9:40 a godziną 19:00 obejmowały one tylko operacje lądowania, ponieważ statki powietrzne starowały w kierunku zachodnim (generując dźwięki na poziomie nie rozróżnialnym z tłem). W analizowanym dniu zaobserwowano 18 zdarzeń akustycznych związanych z działalnością lotniska.

Badania dla pory dnia (brak lotów w porze nocy) wykazały, że w 2 badanych punktach pomiarowo-kontrolnych dotrzymana była wartość dopuszczalna dla pory dnia (61 dB).

Tabela nr 11. Wyniki pomiaru hałasu lotniczego w objętych badaniami punktach kontrolno-pomiarowych na terenie lotniska w Mirosławicach w 2017 r.

Nr punktu pomiarowego	Czas odniesienia T_{LAeqD}	Wartość równoważnego poziomu dźwięku A, dla czasu odniesienia T_{LAeqD} [dB]	Wartość $L_{Aeq\,D}$ po korekcie (z uwagi na lokalizację punktu pomiarowego przy elewacji budynku) [dB]	Niepewność rozszerzona pomiaru $\pm U_{95}$ [dB]
P1	Dzień (6:00-22:00)	**46,1**	-	**1,6**
P2		**45,9**	-	**1,6**

Źródło: WIOŚ Wrocław

Zarządzający drogą, linia kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem jest obowiązany do okresowych pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku. Okresowe pomiary poziomu hałasu, należy prowadzić w związku z eksploatacją;

1. Dróg publicznych o średniorocznym natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów lub o procentowym udziale pojazdów ciężkich w potoku ruchu powyżej 20%, w przypadku średniego dobowego ruchu przekraczającego 5 tys. pojazdów,

2. Linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 tys. pociągów rocznie,

3. Lotnisk, na których ma miejsce łącznie ponad 5 tys. startów, lądowań i przelotów statków powietrznych w roku kalendarzowym, niezależnie od położenia lotniska,

4. Portów morskich o zdolności przeładunkowej powyżej 10 mln t na rok, położonych na terenach aglomeracji.

Na podstawie wyników wykonywanych okresowych pomiarów hałasu i innych niezbędnych danych zarządzający drogą, linią kolejową lub lotniskiem sporządza mapę akustyczną terenów położonych wokół tych obiektów. W okresie sprawozdawczym za 2016 i 2017 Starosta otrzymał wyniki pomiarów emisji hałasu oraz mapy akustyczne wykonane przez zarządców dróg krajowych i wojewódzkich oraz linii kolejowych.

Linie kolejowe

Wykonana w październiku 2017 r. Mapa akustyczna dla odcinków linii kolejowych, po których przejeżdża ponad 30 000 pociągów rocznie opracowana przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. z/s w Warszawie na terenie powiatu wrocławskiego objęła fragment linii kolejowej nr 132.

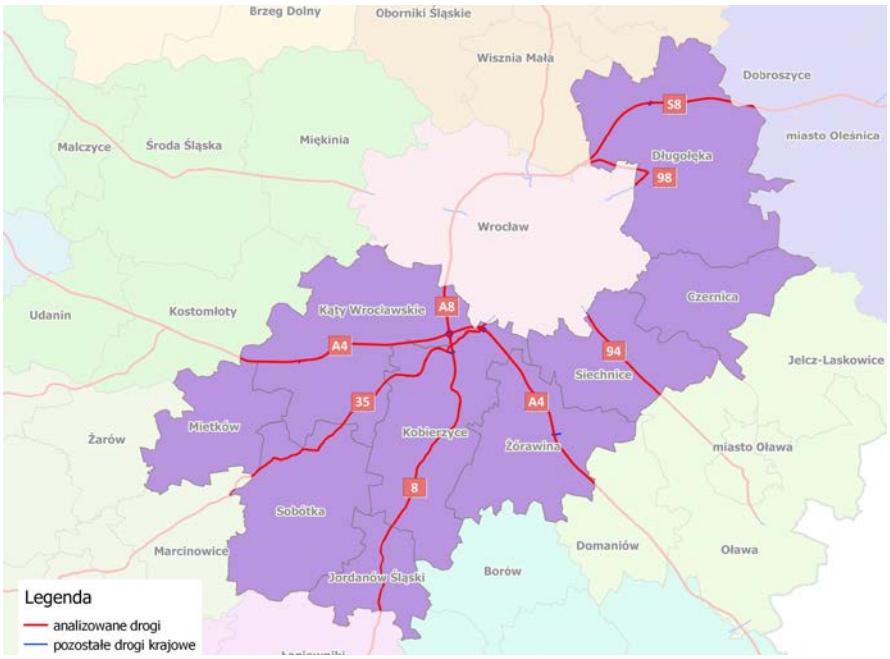
Na podstawie dokonanej analizy danych spółka PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. uznała obecny stan warunków akustycznych w otoczeniu analizowanych linii kolejowych za zadawalający, co wymagać będzie jedynie nieznacznej liczby działań ograniczających jej oddziaływanie akustyczne. Stwierdzone maksymalne zakresy przekroczeń mieszczą się w zakresie 0-15 dB.

Drogi krajowe

W styczniu 2018 r. na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad spółka LEMITOR Ochrona Środowiska Sp. z o.o. Sp.k. z/s we Wrocławiu wykonała mapę akustyczną dróg krajowych na terenie województwa dolnośląskiego.

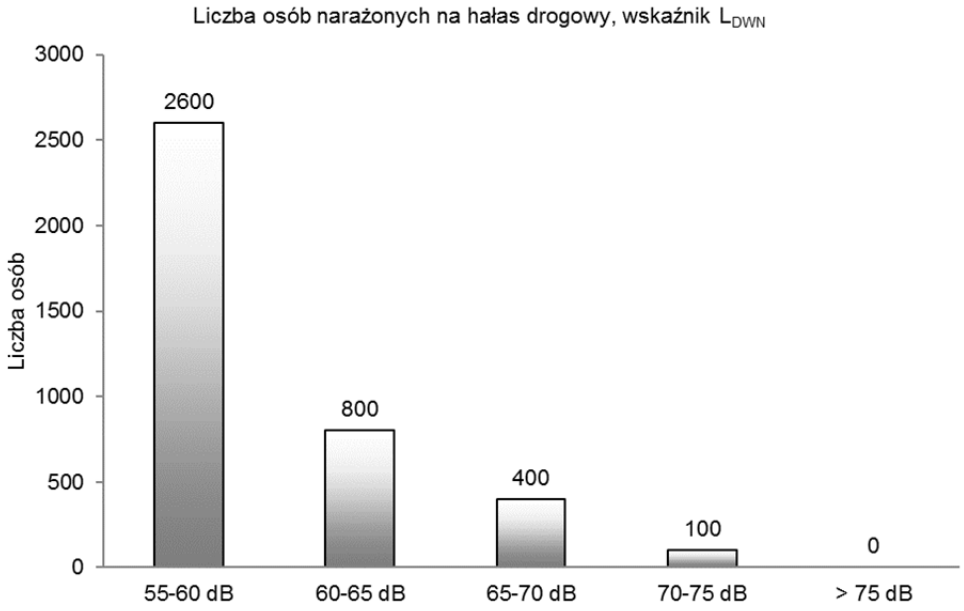
W dokumencie analizie poddano odcinki dróg krajowych o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, wraz z sąsiadującymi pasami terenu o szerokości 820 m każdy. Dla terenu powiatu wrocławskiego analizowano odcinki dróg krajowych nr 98, nr 94, nr 8, nr 35, drogę ekspresową S8, autostradę A4 oraz odcinek autostradowej obwodnicy Wrocławia A8.

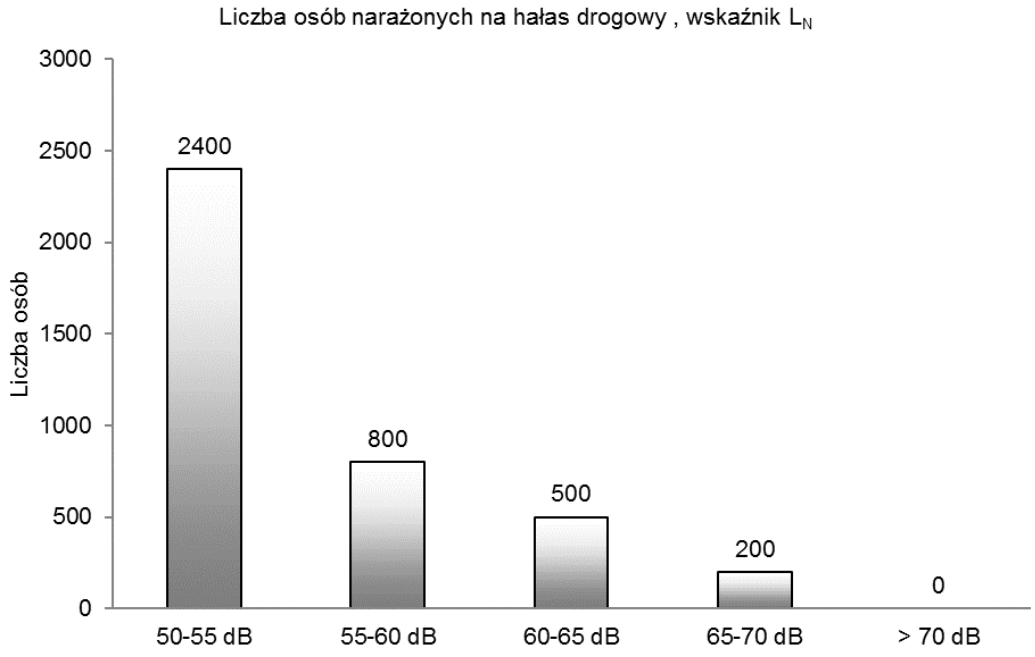
Rysunek nr 11. Lokalizacja analizowanych odcinków dróg krajowych na terenie powiatu wrocławskiego

Źródło: Mapę akustyczną dróg krajowych na terenie województwa dolnośląskiego.

Poniżej zawarto wyniki opracowania obejmujące liczbę osób zagrożonych emisją hałasu z dróg objętych mapą akustyczną na terenie powiatu wrocławskiego.

Analizując powyższe zestawienia, można stwierdzić, iż największa ilość ludzi, lokali oraz powierzchni terenów jest eksponowana na hałas (dla wskaźnika LDWN oraz LN) znajdujący się w najniższych przedziałach wartości. Równocześnie w odniesieniu do wskaźników LDWN oraz LN największa ilość osób, mieszkań i powierzchni jest narażona na warunki akustyczne określone jako „niedobre".

Porównując natężenia ruchu pojazdów na drogach krajowych w skali województwa dolnośląskiego, stwierdzono zwiększenie natężenia w porównaniu do danych zawartych w poprzedniej edycji mapy. Wzrost wynosił około 11%, co skutkuje podwyższeniem poziomu hałasu o 0,5 dB.

Porównując zasięgi oddziaływania hałasu będące odległością od drogi, gdzie poziom hałasu równa się wartości dopuszczalnej (dla wskaźnika LDWN wynoszący 55 dB, dla LN 50 dB) od odcinków dróg krajowych, które analizowano w obu edycjach mapy, nie stwierdza się jednoznacznego trendu zmian. Zwiększenie zasięgów oddziaływania wynika głównie ze wzrostu natężenia ruchu pojazdów, obniżenie poprzez wyprowadzenie ruchu poza tereny zamieszkałe oraz poprawa stanu nawierzchni.

Jednocześnie w związku z wyprowadzeniem ruchu na nowe tereny i lokalizację nowych dróg pojawiło się narażenie na emisję hałasu na obszarach, które do tej pory nie były narażone na ten rodzaj zanieczyszczenia środowiska.

Drogi wojewódzkie

Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu w 2016 r. wykonała pomiary emisji hałasu z dróg wojewódzkich:

- nr 347 na odcinku w granice m. Mokronos Dolny – węzeł A8,
- nr 347 na odcinku Kilianów – Kąty Wrocławskie centrum,
- nr 395 na odcinku Wojkowice – Wrocław,
- nr 455 na odcinku Oława – Kamieniec Wrocławski,
- nr 455 na odcinku Wrocław – Kamieniec Wrocławski,
- wschodnia obwodnica Wrocławia na odcinku Wrocław – Siechnice (okolice Trestna)
- wschodnia obwodnica Wrocławia na odcinku Radomierzyce – Siechnice (okolice Zacharzyc),

Dla analizowanych odcinków dróg wojewódzkich ponadnormatywnych wartości emisji hałasu nie wykazano jedynie dla odcinka wschodniej obwodnicy Wrocławia: Wrocław – Siechnice. Analizowany odcinek drogi nie przebiega w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zabudowy mieszkaniowej.

3.5 Gleby

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu we wrześniu 2016 r. opracował dokument pn. „Ocena stopnia zanieczyszczenia gleb w województwie dolnośląskim na podstawie wieloletnich badań monitoringowych WIOŚ Wrocław – lata 2010 – 2015 obszary bezpośrednio zagrożone zanieczyszczeniami”

Opracowanie sporządzono w oparciu o wyniki badań, które w latach 2010-2015 WIOŚ we Wrocławiu prowadził wokół 123 obiektów w 778 punktach pomiarowych. Obiekty do badań wytypowano na obszarach, gdzie badania gleb nie były jeszcze prowadzone lub tam gdzie stwierdzono zanieczyszczenie gleb na podstawie dotychczasowych wyników badań monitoringowych i działalności kontrolnej. Ocena stopnia zanieczyszczenia gleb w województwie dolnośląskim w latach 2010-2015 objęła następujące zadania:

- badanie gleb na obszarach chronionych, w tym obszarach Natura 2000,

- badanie gleb wokół zakładów przemysłowych,
- badanie gleb wokół składowisk odpadów,
- badanie gleb wzdłuż tras komunikacyjnych,
- badanie gleb na terenach użytkowanych rolniczo,
- inne obiekty (tereny wokół mogilników, teren potencjalnego występowania gazu ziemnego łupkowego, teren wokół oczyszczalni ścieków itp.).

Zakres badań obejmował wskaźniki:

- podstawowe: skład granulometryczny, odczyn, zawartość substancji organicznej, całkowita zawartość: Zn, Pb, Cd
- uzupełniające, wprowadzone w zależności od obiektu: całkowita zawartość Cr, Ni, As, Hg, Cu, zanieczyszczenia węglowodorowe w tym benzo(a)piren, BTX, benzyna i olej mineralny, Fe całkowite i przyswajalne, siarka siarczanowa, fluor rozpuszczalny, azot mineralny, pestycydy.

Na terenie powiatu wrocławskiego badaniami objęto obszary:

1. Obszary chronione:

- Obszar Natura 2000 - PLB020004 - Zbiornik Mietkowski
- Obszar Natura 2000 - PLH020040 - Masyw Ślęży
- Obszar Natura 2000 - PLH020078 - Kumaki Dobrej
- Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy

2. Tereny wokół zakładów przemysłowych:

- LG w Biskupicach Podgórnych,
- Zakład Galwanizacyjny E. Gajęcka w Bykowie*,
- Tereny wodonośne m. Wrocław (w pobliżu hałda zlikwidowanej Huty Siechnice z zakładem przeróbczym i składowisko EC Czechnica),
- Teren wokół Wytwórni Mieszanek Mineralno-Asfaltowych Eurovia Polska S.A. w Jordanowie Śl.

3. Tereny użytkowane rolniczo

- rejon Zakładu Rolnego W. Chrzan, m. Wilczków.
- Przeprowadzone badania wskazywały na przekroczenia dopuszczalnych wartości metali ciężkich na terenach wokół zakładów przemysłowych na obszarze powiatu wrocławskiego:.

- Tereny wodonośne m. Wrocław (Cr, Zn, Cu),
- Zakład Galwanizacyjny E. Gajęcka w Bykowie (Zn).

Na pozostałych badanych obszarach, w tym na terenach użytkowanych rolniczo, na terenie powiatu wrocławskiego nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości ziemi.

Od września 2016 roku sposób prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U.2016.1395). W rozporządzeniu wskazano m.in. substancje powodujące ryzyko szczególnie istotne dla ochrony powierzchni ziemi, określono ich dopuszczalne zawartości w glebie oraz w ziemi, zróżnicowane dla poszczególnych 30 właściwości gleby oraz gruntów, wydzielonych w oparciu o sposób ich użytkowania. Zgodnie z wymienionym rozporządzeniem w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi, próbki gleb powinny być pobierane w przedziale o miąższości 0–0,25 m ppt, z uwzględnieniem oznaczenia składu granulometrycznego oraz z głębokości przekraczającej 0,25 m ppt z uwzględnieniem wodoprzepuszczalności. Badania prowadzone przez WIOŚ, wykonane w 2016 r. uznać można za badania wstępne, będące podstawa wykonania badań szczegółowych na obszarach, gdzie wskazano przekroczenie dopuszczalne zawartości w glebie substancji powodujących ryzyko.

W 2016 roku badaniami gleb na terenie województwa dolnośląskiego objęto 21 obiektów na terenach bezpośrednio zagrożonych zanieczyszczeniami w 124 punktach pomiarowych. Badaniami objęto: obszary chronione w tym Natura 2000, tereny wokół zakładów przemysłowych, tereny wokół składowisk odpadów, tereny wzdłuż tras komunikacyjnych, tereny działalności rolniczej, gdzie mogą występować podwyższone zawartości związków azotu lub metali ciężkich. Badaniami objęto także tereny na których może występować podwyższona zawartość arsenu.

Przeprowadzone w 2017 r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu badania jakości gleb objęły ponownie na terenie powiatu wrocławskiego tereny wodonośne dla Wrocławia z uwzględnieniem terenów wokół likwidowanej hałdy Huty Siechnice oraz tereny użytkowane rolniczo przez INWESTROL Sp. z o.o. z/s w Żórawinie

Tereny wodonośne m. Wrocław (w pobliżu hałdy zlikwidowanej Huty Siechnice z zakładem przeróbczym i składowiska EC Czechnica)

Poniżej wskazano lokalizację punktów pomiarowych oraz zestawiono wyniki badań gleb na terenach wodonośnych ujęć wody dla Wrocławia z uwzględnieniem terenów wokół likwidowanej hałdy Huty Siechnice.

Lokalizacja punktów poboru próbek gleb na terenach wodonośnych miasta Wrocławia

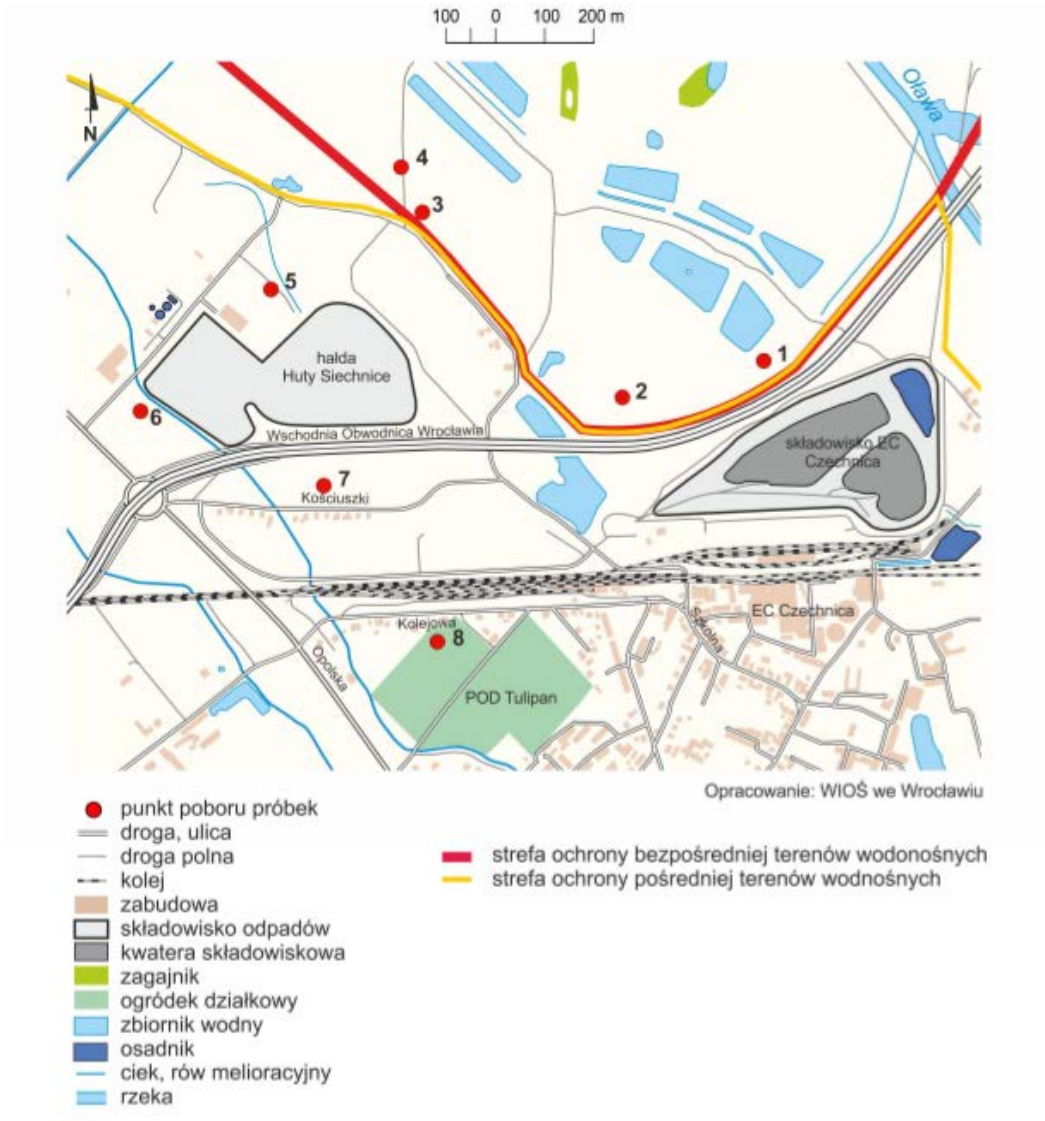

Tabela nr 12. Lokalizacja punktów kontrolno-pomiarowych poboru próbek gleb na terenach wodonośnych Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wokół hałdy Huty-Siechnice 2017 r.

Nr punktu	Poziom pobrania (cm)	Rodzaj użytku	Uziarnienie gleb	Lokalizacja	Współrzędne geograficzne
1	0-25 cm	łąka	glina średnia pylasta	w pobliżu piezometru P-15 w pobliżu stawu na wysokości emitorów EC-Czechnica	51,04263° N 17,14843° E
2	0-25 cm	łąka	piasek gliniasty mocny	w pobliżu piezometru PVIII/11	51,04178° N 17,14461° E
3	0-25 cm	łąka	piasek gliniasty lekki	łąka w pobliżu piezometru P-9	51,04578° N 17,13815° E
4	0-25 cm	łąka	piasek gliniasty lekki	w pobliżu stawów infiltracyjnych	51,04624° N 17,13756° E
5	0-25 cm	łąka	piasek gliniasty lekki	w pobliżu piezometru P-5	51,04381° N 17,13385° E
6	0-25 cm	pole uprawne	glina piaszczysta	pomiędzy drogą do Oławy a zakładem przerobu hałdy	51,04102° N 17,13089° E
7	0-25 cm	pastwisko	glina piaszczysta pylasta	przy ul. Kościuszki - vis a vis ul. Kościuszki nr 14 i 16, Siechnice	51,04023° N 17,13513° E
8	0-25 cm	ogród działkowy	piasek gliniasty mocny	ROD Tulipan w Siechnicach, działka 53	51,03723° N 17,13913° E

Źródło: WIOŚ Wrocław

Tabela nr 13. Niektóre właściwości chemiczne oraz całkowita zawartość wybranych metali ciężkich i innych wskaźników w glebach pobranych na terenach wodonośnych Wrocławia ze szczeólnym uwzględnieniem obszaru wokół hałdy Huty Siechnice – 2017 r.

Nr punktu	Odczyn w 1 n KCl	C-org.	Zawartość próchnicy	Metale w mg/kg s.m.								Siarka siarczanowa
	(pH)	%	%	Zn	Pb	Cd	Cr	Cu	Ni	Hg	As	mg/100g s.m.
1	5,7	3,11	5,36	96	33	0,56	63	24,5	24,8	0,100	12,2	0,56
2	7,1	1,86	3,21	54	21,8	0,35	66	16,3	16,1	0,063	8,0	0,281
3	6,8	0,81	1,40	42	17,9	<0,250	30	9,5	7,5	0,048	4,1	0,222
4	6,6	0,86	1,48	41	17,2	<0,250	28	9,5	7,4	0,048	4,4	0,172
5	7,5	0,92	1,59	34,0	18,0	<0,250	52	8,1±	7,3	0,035	4,7	0,212
6	6,4	0,86	1,48	39	25,0	0,28	34	11,1	12,3	0,062	6,7	0,55
7	7,6	1,32	2,28	56	22,1	0,29	97	16,0	15,5	0,099	6,9	0,327
8	7,5	0,99	1,71	64	24,4	0,30	97	12,9	15,5	0,067	6,5	0,55

Źródło: WIOŚ Wrocław

Tabela nr 14. Zawartość wybranych węglowodorów w glebach pobranych na terenach wodonośnych Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wokół hałdy Huty Siechnice – 2017 r.

Węglowodory mg/kg s.m.	Nr punktu							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Naftalen	<0,0400	<0,0400	<0,0400	<0,0400	<0,0400	<0,0400	<0,0400	<0,0400
Antracen	<0,0200	<0,0200	<0,0200	<0,0200	<0,0200	<0,0200	<0,0200	<0,0200
Chryzen	0,045	0,0269	0,0198	0,034	0,054	0,050	0,132	0,050
Benzo(a)antracen	0,042	0,0205	0,0170	0,036	0,056	0,050	0,138	0,053
Dibenzo(a,h)antracen	0,0060	0,0049	0,0042	0,0059	0,063	0,0081	0,0186	0,0065
Benzo(a)piren	0,034	0,0232	0,0183	0,037	0,070	0,061	0,156	0,046
Benzo(b)fluoranten	0,051	0,030	0,0223	0,036	0,070	0,061	0,163	0,051
Benzo(k)fluoranten	0,0179	0,0103	0,0091	0,0164	0,033	0,027	0,077	0,0226
Benzo(g,h,i)perylen	0,035	0,0228	0,0186	0,027	0,0073	0,054	0,117	0,034
Indeno(1,2,3-c,d)piren	0,030	0,0186	0,0168	0,0238	0,051	0,045	0,095	0,0268

Źródło: WIOŚ Wrocław

W odniesieniu do obowiązującego rozporządzenia stwierdzono przekroczenia zawartości dopuszczalnej : benzo(a)pirenu, benzo(a) antracenu oraz benzo(b)fluorantenu w ppk 7 – pastwisko przy ul. Kościuszki w Siechnicach. Nie odnotowano przekroczeń badanych metali ciężkich w tym chromu.

Tereny użytkowane rolniczo przez ONWESTROL Sp. z o.o. z/s w Żórawinie

Poniżej wskazano lokalizację punktów pomiarowych oraz zestawiono wyniki badań gleb na terenach uzytkowanych rolniczo przez INWESTROL Sp. z o.o. z/s w Żórawinie

Tabela nr 15. Lokalizacja punktów pomiarowo-kontrolnych poboru próbek gleb na terenach użytkowanych rolniczo –Inwestrol IŻ Sp. z o.o. w Żórawinie

Nr punktu	Poziom pobrania (cm)	Rodzaj użytku	Uziarnienie gleby	Lokalizacja	Współrzędne geograficzne
1	0-25 cm	pole uprawne, obornik jesień 2017	glina średnia pylasta	obręb Żerniki Wielkie, dz.639/3, vis a vis masztu radiowego	50,98326° N 17,02478° E
2	0-25 cm	pole uprawne, obornik jesień 2017	ił pylasty	obręb Żerniki Wielkie, dz.639/3, przy drodze Żórawina –Żerniki Wlk.	50,97528° N 17,03188° E
3	0-25 cm	pole uprawne, obornik jesień 2017	glina średnia pylasta	obręb Żerniki Wielkie, dz.68/6, za pałacem	50,96253° N 17,01850° E
4	0-25 cm	pole uprawne, obornik jesień 2016	glina lekka pylasta	obręb Żerniki Wielkie, dz.72/5, , przy drodze Żerniki Wlk.-Węgry	50,95445° N 17,02233° E
5	0-25 cm	pole uprawne, obornik jesień 2017	pył ilasty	obręb Żerniki Wielkie, dz.74/1, przy drodze Żerniki Wlk.-Węgry	50,95358° N 17,02576° E
6	0-25 cm	pole uprawne, obornik jesień 2017	glina średnia pylasta	obręb Żerniki Wielkie, dz.74/1, za wsią	50,95635° N 17,03236° E

Źródło: WIOŚ Wrocław

Tabela nr 16. Niektóre właściwości chemiczne oraz całkowita zawartość wybranych metali ciężkich i innych wskaźników w glebach, pobranych na terenach użytkowanych rolniczo – Inwestrol Sp. z o.o.

Nr punktu	Odczyn w 1 n KCl (pH)	C-org. %	Zawartość próchnicy %	Metale w mg/kg s.m.						Makroelementy formy przyswajalne			N mineralny kg/ha
				Zn	Pb	Cd	Cr	Cu	Ni	P_2O_5 mg/100g	K_2O mg/100g	Mg mg/100g	
1	7,2	0,91	1,57	37,9	19,3	0,111	12,7	12,9	12,3	38,1	22,6	4,9	47,23
2	7,3	2,50	4,31	49,9	16,9	0,138	15,0	17,2	15,8	48,0	23,5	13,0	23,63
3	6,7	1,74	3,00	50,0	13,7	0,129	13,1	14,5	14,9	30,5	36,1	15,2	34,05
4	6,9	1,53	2,64	50,1	18,0	0,156	12,5	12,7	13,3	53,0	37,5	6,8	81,49
5	7,3	1,90	3,28	56,5	16,2	0,138	13,3	14,3	14,9	41,0	27,5	8,1	28,71
6	7,0	1,66	2,86	47,9	16,8	0,110	12,4	10,4	13,0	47,0	20,6	7,1	22,42

Źródło: WIOŚ Wrocław

Zawartość metali i innych wskaźników

W analizowanych próbkach, pobranych na terenie pól uprawnych Inwestrol IZ Sp. nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie, zawartych w obowiązującym rozporządzeniu (cynku, ołowiu, kadmu, miedzi , chromu i niklu).

Zawartość azotu mineralnego kształtowała się od 22,42 kg/ha w ppk nr 6 do 81,49 kg/ha w ppk nr 4, gdzie zastosowano obornik jesienią 2016 roku. Wg badań Okręgowej Stacji Chemiczno - Rolniczej we Wrocławiu wartość 75 kg/ha należy przyjąć za średnią zawartość azotu mineralnego w glebach, 90 w warstwie 0-30 cm (województwo dolnośląskie - jesień 2017 rok). W odniesieniu do tej wartości wyniki badań w ppk nr 4 za wyższe od tej wartości.

Zawartość makroelementów:

- zawartość fosforu była bardzo wysoka we wszystkich punktach pomiarowych,
- zawartość potasu była wysoka w trzech punktach pomiarowych ppk nr 1,2 i 6 oraz bardzo wysoka w kolejnych trzech punktach pomiarowych ppk nr 3,4 i 5,

- zawartość magnezu była zróżnicowana od niskiej w jednym punkcie pomiarowym ppk nr 1, do średniej w trzech punktach pomiarowych ppk nr 4,5 i 6, po wysoką w ppk nr 2 do bardzo wysokiej w ppk nr 3.

3.6 Pola elektromagnetyczne

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu od 2009 r. prowadzi monitoring pól elektromagnetycznych. Badania te mają na celu sprawdzenie dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dla instalacji wytwarzającej pole elektromagnetyczne w zakresie częstotliwości od 3 MHz do 3000 MHz.

Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w oparciu o badania trzyletniego cyklu pomiarowego 2014-2016, sporządzona w maju 2017 r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiera również informacje na temat emisji pól w 4 punktach zlokalizowanych na terenie powiatu wrocławskiego: w Sobótce, Sulistrowiczkach, Kamieniu oraz w Jeszkowicach. Wyniki pomiarów ujęto w tabeli poniżej.

Tabela nr 17. Wyniki badań poziomów PEM na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2014-2016

Lp.	Współrzędne geograficzne punktu pomiarowego		Data wykonania pomiarów	Nazwa jednostki terytorialnej, na obszarze której jest zlokalizowany punkt pomiarowy	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz uzyskanych dla punktu pomiarowego [V/m]
	Długość geograficzna	Szerokość geograficzna			
1.	16°44'11,62"	50°53'57,73"	20.09.2016	Sobótka, ul. Świdnicka	<0,2
2.	16°43'38,24"	50°50'45,17"	22.06.2016	Sulistrowiczki, obok kościoła MB Dobrej Rady	0,37
3.	17°13'31,51"	51°03'56,41"	28.10.2016	Jeszkowice, ul. Główna 81	<0,2
4.	17°21'50,94"	51°10'04,19"	17.10.2016	Kamień, ul. Bursztynowa	<0,2

Źródło: WIOŚ Wrocław

Badania wykazały, że w żadnym z przebadanych punktów zlokalizowanych w miejscach dostępnych dla ludności, nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych, który wynosi 7 V/m.

3.7 Odnawialne źródła energii

Energia odnawialna to energia, którą stanowią naturalne powtarzalne procesy przyrodnicze. Źródłami energii odnawialnej są między innymi wiatr, promieniowanie słoneczne, opady, pływy morskie, fale morskie i geotermia. Jest to bardzo cenna energia, która stanowi alternatywę dla nieodnawialnych źródeł np. paliw kopalnianych. Celem

strategicznym polityki energetycznej Polski jest zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii i osiągnięcie 20 proc. udziału energii ze źródeł odnawialnych (OZE) w całkowitym zużyciu energii i 10 proc. udział tej energii w sektorze transportowym, liczonych odpowiednio, do roku 2020.

W powiecie wrocławskim z roku na rok można zaobserwować zwiększone zainteresowanie odnawialnymi źródłami energii . Wykonuje się coraz więcej inwestycji budowlanych, w których wykorzystywana jest energia pochodząca z gruntu pod powierzchnią ziemi jak również energia pochodząca ze światła słonecznego. Energia geotermalna tj. energia cieplna niskotemperaturowa (w praktyce 0–60 °C) może być pobierana za pomocą gruntowych pomp ciepła.

Zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 09.06.2001 r. ustawy Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2017 r. poz. 2126 ze zm.), starosta przyjmuje zgłoszenia robót geologicznych obejmujących wiercenia w celu wykorzystywania ciepła ziemi. Na poniższym wykresie przedstawiono ilość zgłoszeń dokonanych w Starostwie Powiatowym we Wrocławiu w latach 2014-2017.

Wykres nr 3. Liczba przyjętych zgłoszeń prac geologicznych dotyczących wierceń pod pompy ciepła w latach 2016-2017 przez Starostę Powiatu Wrocławskiego

Innym źródłem odnawialnej energii jest fotowoltaika, czyli przetwarzanie światła słonecznego na energię elektryczną w celu wytworzenia prądu elektrycznego.

Czternaście dolnośląskich gmin, w tym również 4 z powiatu wrocławskiego: Żórawina, Kobierzyce, Siechnice, Kąty Wrocławskie, Pieszyce, Dzierżoniów (gminy miejska i wiejska), wiejska Kłodzko, miejska Bolesławiec, wiejska Lubin, Milicz, Krośnice, Twardogóra i Żmigród, uczestniczą w projekcie pt. „Regionalny Program Energetyki

Prosumenckiej – mikroinstalacje fotowoltaiczne w budynkach jednorodzinnych na terenie wybranych gmin Dolnego Śląska", który jest realizowany w ramach RPO WD 2014-2020. Jego celem jest udzielenie grantów na przedsięwzięcia dotyczące produkcji energii elektrycznej wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci elektroenergetycznej, polegające na montażu mikroinstalacji fotowoltaicznych w budynkach jednorodzinnych. Nad realizacją projektu czuwa OTS Wolna Przedsiębiorczość – Centrum Technologii Energetycznych. To niezależna organizacja inżynierska, specjalizująca się w technologiach fotowoltaicznych i dysponująca własnym zapleczem badawczym PV oraz obiektem i instalacjami testowo-demonstracyjnymi. W sumie planowany jest montaż ok. 600 mikroinstalacji fotowoltaicznych a ich realizacja powinna zakończyć się do 31.08.2019 r.

4. Stan i ocena wykonania założeń ochrony środowiska ujętych w powiatowym Programie Ochrony Środowiska

4.1 Obszar interwencji I – Zadania o charakterze systemowym

4.1.1 System transportowy

Na terenie powiatu wrocławskiego prowadzone w były okresie sprawozdawczym działania w zakresie alternatywnych dla samochodu osobowego form transportu oraz wspomagających rozwój systemu tras rowerowych służących do codziennych dojazdów oraz do celów turystyczno – rekreacyjnych. Podjęto działania mające na celu poprawę jakości dróg i standardów transportu w powiecie, poprzez budowę i modernizacje dróg wszystkich kategorii. Poniższych w tabelach przedstawiono zrealizowane zadania w zakresie budowy i modernizacji dróg powiatowych, które również wpisują się w działania ograniczające uciążliwość hałasu komunikacyjnego.

Tabela nr 18. Zadania inwestycyjne dróg powiatowych ujęte w wieloletniej Prognozie Finansowej w wykazie przedsięwzięć wieloletnich realizowanych w 2016 roku

Lp.	Rodzaj zadania inwestycyjne	Zadania /etapy	Długość odcinka [km]	Wartość zadania[zł]
1.	Przebudowa dróg powiatowych nr 1535D oraz 1930D w miejscowości Nadolice Wielkie Gm. czernica	-	2,07	4.108.291,05
2.	Przebudowa ulicy Chłopskiej w m. Smolec, Gm. Kąty Wrocławskie	-	2,9	3.408.965,14
3.	Polepszenie parametrów technicznych dróg powiatowych na terenie Powiatu wrocławskiego w obszarze działania Obwodów Drogowych w Sulimowie i w Mirosławicach	Polepszenie parametrów technicznych drogi powiatowej nr 1939D na odcinku 900 mb w m. Żerniki wrocławskie – ul. Parkowa Gm. Siechnice	0,9	392.749,16

Lp.	Rodzaj zadania inwestycyjne	Zadania /etapy	Długość odcinka [km]	Wartość zadania[zł]
	w podziale na 3 zadania	Polepszenie parametrów technicznych drogi powiatowej nr 1946D na odcinku dł. Ok. 1,9 km od drogi nr 1942D k/Rynakowic do m. Milejowie, Gm. Żórawina	1,9	349.051,88
		Polepszenie parametróe technicznych drogi powiatowej nr 1968D na odcinku dł. Ok. 1,6 km od drogi m9nnej ul. mleczna do istniejącej nakładki oraz od istniejącej nakładki w kierunku granicy powiatu, obręb Pożarzyce Gm. Jordanów Śląski	1,6	590.291,30
4.	Polepszenie parametrów technicznych dróg powiatowych na terenie Powiatu wrocławskiego w obszarze działania Obwodów Drogowych w Sulimowie i w Mirosławicach w podziale na 4 zadania	Polepszenie parametrów technicznych drogi powiatowej nr 1905D na odcinku dł. Ok. 1,5 km od skrzyżowania z drogą 1973 D do ulicy jaśminowej w Małuszowie Gm. Kobierzyce	1,5	251.796,06
		Polepszenie parametrów technicznych drogi powiatowej nr 2075D na odcinku dł. ok. 1,3 km od końca terenu zabudowanego w Wawrzeńczycach do granic powiatu wrocławskiego Gm. Mietków	1,3	307.326,84
		Polepszenie parametrów technicznych dróg powiatowych nr 2002D i 2003D na odcinku o dł.4,7 km Mirosławice-Czereńczyce-Zacharzyce Gm. Katy wrocławskie i Gm. Sobótka	4,7	989.123,95

Lp.	Rodzaj zadania inwestycyjne	Zadania /etapy	Długość odcinka [km]	Wartość zadania[zł]
		Polepszenie parametrów technicznych drogi powiatowej nr 2010D na odcinku dł. Ok. 1,0 km od końca chodnika w Nowej Wsi Kąckiej do ronda w Kątach wrocławskich Gm. Kąty wrocławskie	1,0	245.337,41
5.	Polepszenie parametrów technicznych dróg powiatowych 1915D i 1480D Gm. Długołęka	-	4,96	1.632.384,83
6.	Przebudowa drogi 1930D polegająca na udowie odcinka chodnika wraz z kanalizacja deszczową w m. Chrząstwa Wielka, Gm. Czernica **(realizacja 2016-2017)**	-	0,422	754.987,63
7.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1965D (ul. wrocławska) oraz 2075D (ul. Sobótki) polegająca na budowie chodnika w miejscowości Jordanów Śląski Gm. Jordanów Śląski	-	0,622	299.312,44
8.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2016D w miejscowości Sośnica Gm. Kąty wrocławskie **(realizacja 2016-2017)**	-	0,54	799.524,78
9.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1971D polegająca na budowie chodnika ul. Tyniecka w miejscowości Domasław **(realizacja 2016-2017)**	-	0,66	1.051.031,05
10.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1996D w miejscowości Maniów Wielki polegająca na budowie chodnika	-	0,365	241.981,84
11.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1997D w miejscowości Maniów Mały polegająca na budowie chodnika	-	0,440	228.620,22
12.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1994D polegająca na budowie chodnika w miejscowości Sobótka Gm. Sobótka – ul. Świdnicka na odcinku od ul. Rubinowej do ul. Bolesława Chrobrego	-	0,350	299.971,79

Lp.	Rodzaj zadania inwestycyjne	Zadania /etapy	Długość odcinka [km]	Wartość zadania[zł]
13.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1972D polegająca na budowie chodnika wraz z kanalizacją deszczową w miejscowości Krzeszyce Gm. Żórawina	-	0,390	342.781,59
14.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1957D w miejscowości Żerniki wielkie Gm. Żórawina polegająca polepszeniu parametrów technicznych chodnika	-	0,437	297.326,19
15.	Budowa chodnika wzdłuż ul. Milickiej (dz. nr Ew. 176/1) na odcinku od granicy z miejscowoścIa Łozina do dz. nr Ew. 177 wraz z odwodnieniem, w obrębie miejscowości Bierzyce **(zadanie realizowane przez Gminę Długołękę w ramach zastępstwa inwestorskiego)**	-	Brak danych	Brak danych

Źródło: Wydział Dróg i Transportu Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

Tabela nr 19. Zadania inwestycyjne dróg powiatowych ujęte w wieloletniej Prognozie Finansowej w wykazie przedsięwzięć wieloletnich realizowanych w latach 2016-2017

Lp.	Rodzaj zadania inwestycyjne	Zadania /etapy	Długość odcinka [km]	Wartość zadania [zł]
1.	Modernizacja dróg powiatowych na obszarze działania Obwodów Drogowych w Sulimowie i w Mirosławicach na terenie powiatu wrocławskiego w podziale na części – część I w podziale na 2 zadania	Modernizacja drogi powiatowej – ul. Wrocławskiej i Świdnickiej (dawnej drogi nr 35) w miejscowości Tyniec Mały na odcinku dł. Ok. 1,76 km – od ul. Dolnej (od strony Wrocławia) do ul. Szkolnej (kierunek Małuszów) Gm. Kobierzyce	1,76	1.382.631,36
		Modernizacja drogi powiatowej nr 1941D na odcinku dł. Ok. . 1,74 km od m. Święta Katarzyna do m. Łukaszowie Gm. Siechnice	1,74	568.138,50
2.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1989D polegająca na budowie chodnika w miejscowości Glinica Gm. Jordanów Śląski	-	2,0	1.009.141,53

Lp.	Rodzaj zadania inwestycyjne	Zadania /etapy	Długość odcinka [km]	Wartość zadania [zł]
3.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1923D na odcinku od Kamieńca Wrocławskiego do przejazdu kolejowego Gm. Czernica **(realizacja 2017-2018)**	-	0,615	470.270,55
4.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2022D w m. Smolec Gm. Kąty Wrocławskie **(realizacja 2017-2018)**	-	1,928	2.154.935,24
5.	Modernizacja dróg powiatowych na obszarze dziania Obwodów Drogowych w Sulimowie i w Mirosławicach na terenie powiatu wrocławskiego w podziale na części – część II w podziale na 3 zadania	Modernizacja drogi powiatowej nr 1968D na odcinku dł. Ok. 636 m od końca nakładki przed m. Pożarzyce do granicy powiatu, Gm. Jordanów Śląski	0,636	210.634,96
		Modernizacja drogi powiatowej nr 2007D na odcinku dł. Ok. 1765 m od skrzyżowania z droga powiatową nr 2075D do początku mostu w m. Proszowice (dz. nr 359 dr, 463dr, 457 dr) Gm. Mietków	1,765	491.098,65
		Modernizacja drogi powiatowej nr 1928D na odcinku dł. Ok. 775 m od skrzyżowania z droga nr 1535D do skrzyżowania z droga nr 1930D, obręb Chrząstawa Mała Gm. Czernica	0,775	276.137,72
6.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1925D polegająca na budowie chodnika, zatoki i utwardzonego pobocza w miejscowości Jeszkowice Gm. Czernica część III	-	0,280	304.050,23
7.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1371D i odcinka ul. Osiedlowej w miejscowości Siedlec Gm. Długołęka **(realizacja 2017-2018)**	-	1,677	3.704.496,83
8.	Poprawa bezpieczeństwa na drodze powiatowej nr 1341D w m. Łozina Gm. Długołęka	-	0,215	353.401,15

Lp.	Rodzaj zadania inwestycyjne	Zadania /etapy	Długość odcinka [km]	Wartość zadania [zł]
9.	Przebudowa drogi powiatowej 1942D w zakresie budowy chodnika na odcinku od skrzyżowania z droga DK-94 do torówkolejowych w m. Groblice-Zębice Gm. Siechnice **(realizacja 2017-2018)**	-	0,8529	1.671.903,60
10.	Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż odcinka drogi powiatowej nr 1916D w m. Mirków ul. Kiełczowska od przejazdu kolejowego PKP do ul. Kwiatowej **(zastępstwo inwestorskie – Gmina Długołęka)**	-	0,450	Brak danych
11.	Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 2075D (działka nr 109) na odcinku od skrzyżowania z ul. Kościuszki doplacu zabaw w obrębie miejscowości Popowice Gm. Jordanów Śląski **(zastępstwo inwestorskie Gmina Jordanów Śląski)**	-	0,4	148.611,87
12.	Przebudowa drogi powiatowej nr 2075D polegająca na budowie chodnika w miejscowości Sobótka Gm. Sobótka ul. Adama Mickiewicza (zastępstwo inwestorskie – Gmina Sobótka)	-	Brak danych	466.880,75

Źródło: Wydział Dróg i Transportu Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

Ponadto wdrażano „Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Wrocławskiego". Prowadzono dalszą współpracę w zakresie planowania i realizacji zrównoważonego publicznego transportu zbiorowego, w tym wspieranie rozbudowy kolei aglomeracyjnej oraz powiązania powiatowego systemu komunikacji drogowej i transportu z systemem Wrocławia. Przy drogach powiatowych powstało 20 nowych przystanków komunikacji zbiorowej Przystanki dodatkowe przyjęte zostały w drodze uchwały Rady Powiatu Wrocławskiego na sesji 12.09.2016 r.

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. podjęły działania w zakresie nowych przystanków kolejowych na terenie powiatu wrocławskiego, realizowane w oparciu o fundusze RPO dla woj. dolnośląskiego na lata 2017-20 Do końca 2020 roku ma powstać nowy przystanek kolejowy w Iwinach. Obecnie opracowywane jest studium wykonalności dla tej inwestycji. Szacunkowy koszt realizacji inwestycji wynosi ok. 5 mln zł.

Oprócz w/w przystanku, w ramach inwestycji RPO, planowany jest jeszcze w nowy przystanek Mokronos Górny (na linii do Jeleniej Góry) oraz nowy przystanek Mirków oraz Dobrzykowice.

W ramach rozwoju systemu tras rowerowych oraz edukacji ekologicznej mającej na celu pokazanie alternatywnych dla samochodu form transportu na stronie internetowej powiatu w zakładce turystyka zamieszczone są informacje o 6 trasach turystycznych których przebieg został opisany na zlecenie powiatu. Ponadto 8 października 2017 r. przy udziale środków powiatowych odbył się "Pierwszy Międzypokoleniowy Rowerowy Piknik Powiatowy" .

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 gminy Długołęka i Kobierzyce rozpoczęły realizację (etap projektowania i zamówień publicznych) projektu o wartości ok. 13 mln, który ma na celu rozwój sieci tras rowerowych, które będą mogły służyć zarówno jako alternatywny sposób komunikacji pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, jak i będą stanowiły atrakcję turystyczną. Planowane trasy będą prowadzić w gminie Kobierzyce z Bielan Wrocławskich do Kobierzyc oraz dalej do Pełczyc, a na terenie gminy Długołęka od skrzyżowania ulic Wrocławskiej i Broniewskiego w Długołęce, przez Byków i Borową, do granicy z gminą Oleśnica oraz od skrzyżowania ulic Wrocławskiej i Parkowej w Długołęce przez Szczodre i Domaszczyn do granicy gminy Wrocław.

Gmina Kąty Wrocławskie w 2017 roku wykonała dwie trasy rowerowe w Smolcu:

- ścieżkę rowerową wzdłuż ul. Chłopskiej o długości 962,44 m i szerokości 2,0 m o nawierzchni bitumicznej. W ramach ścieżki wzdłuż ul. Chłopskiej wykonano również kanalizację deszczową z odprowadzeniem wód opadowych o istniejącego rowu.

- ciąg pieszo-rowerowy wzdłuż ul. Granitowej dł. 918,69 m i szerokość 3,5 m o nawierzchni z kostki betonowej.

Gmina przeznaczyła na ten cel 4357,9 tysięcy złotych.

4.1.2 Budownictwo i gospodarka komunalna

Na terenie powiatu wrocławskiego poszczególne gminy realizują zadania związane z budową sieci kanalizacyjnych na terenach nieskanalizowanych . Gmina Kobierzyce wybudowała sieci kanalizacyjne m.in. w miejscowościach Owsianka, Królikowice, Solna. W 2016 roku na ten cel gmina przeznaczyła kwotę 6166 tysięcy złotych, a w 2017 roku 350 tysięcy złotych.

Gmina Kąty Wrocławskie w 2017 realizowała budowę kanalizacji sanitarnej w Kątach Wrocławskich przy ul. Grabowej, w miejscowości Zabrodzie (etap I), oraz w miejscowości Sadków, przeznaczając na ten cel kwotę 3100 tysięcy złotych. Gmina Czernica realizowała w latach 2016-2017 budowę kanalizacji sanitarnej m.in. w miejscowości Krzyków. Na budowę nowej kanalizacji sanitarnej na terenach nieskanalizowanych Gmina Czernica przeznaczyła łączna kwotę 5747,1 tysięcy złotych. Gmina Długołęka na inwestycje związane z kanalizacją sanitarną na terenie miejscowości w gminie przeznaczyła w 2017 roku kwotę 12050 tysięcy złotych.

4.1.3 Rolnictwo

Prawidłowo prowadzona melioracja ma wpływ na zmniejszanie procesu degradacji gleb. Powiat wrocławski cyklicznie przekazuje spółkom wodnym dotacje celowe na bieżące utrzymywanie wód i urządzeń wodnych. W roku 2016 Powiat przekazał 230 tysięcy

złotych i w związku z tym przekonserwowano 13,63 km rowów, natomiast w 2017roku 250 tysięcy złotych za co przekonserwowano 13,076 km rowów. Ponadto za fundusze otrzymane z dotacji oraz własne poniższe gminy przeprowadziły dodatków następujące prace:

- gmina Kąty Wrocławskie w 2016 roku zdrenowała 3,45 ha a w roku 2017 8 ha
- gmina Długołęka, w 2016 roku zdrenowała 29 ha i przeprowadziła konserwacje 2 stawów a w 2017 roku zdrenowała 24 ha,
- gmina Czernica w 2017 roku zdrenowała 2 ha i wykonalna 18 przepustów i 9 stawów

4.1.4 Turystyka i rekreacja

Wydatki związane z upowszechnianiem turystyki w 2016 r. na poziomie 21 999 zł, między innymi obejmują opłaty składki członkowskiej w Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej oraz opłaty związanejz uczestnictwem Powiatu Wrocławskiego w międzynarodowych Targach Turystycznych MTT 2016.

W ramach edukacji ekologicznej w 2017 r. rozdystrybuowano ok. 19 222 szt. opracowań/materiałów promujących potencjał przyrodniczy powiatu, w tym m.in.: publikacja albumowa oraz kolorowanka „Powiat Wrocławski w zgodzie z naturą", przewodnik rowerowy po powiecie wrocławskim, mapy rowerowe po powiecie wrocławskim (wyd. we współpracy z Gazetą Wrocławską), mapy rowerowe z cyklu „Powiat Wrocławski zaprasza".

Jednostką organizacyjną Powiatu wrocławskiego jest Ośrodek Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzygniewie. Na bieżące utrzymanie i wydatki związane z funkcjonowaniem Ośrodka Sportów Wodnych w Borzygniewie w latach 2016-2017 wydano kwotę 1384,6 tysięcy złotych.

Priorytetowym zadaniem Ośrodka Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzygniewie jest popularyzacja sportów wodnych, uprawiania aktywnej turystyki oraz edukacja w zakresie ochrony przyrody w obrębie Zalewu Mietkowskiego, promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska. W 2016 r. poniesiono wydatki związane z bieżącym utrzymaniem oraz przygotowaniem infrastruktury Ośrodka do sezonu polegające na: przygotowaniu pola campingowego, przeprowadzeniu drobnych remontów i przeglądu sprzętu wodno – rekreacyjnego. Zakupy inwestycyjne wydatkowano w kwocie 67 213 zł na zakup rowerów wodnych wraz z niezbędnym osprzętem (kamizelki ratunkowe). W 2017 roku wydatkowano kwotę 19 926 zł z przeznaczeniem na adaptację pomieszczenia bosmańskiego na sanitariaty dla gości parkingu, kontener do obsługi sprzętów wodnych 17343 zł oraz kuchnię na kwotę 18000 złotych.

4.1.5 Aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska

Powiat wrocławski cyklicznie współpracuje z organizacjami pozarządowymi w celu realizacji zadań związanych z ochroną środowiska. W latach 2016-2017 powiat wrocławski na ten cel przeznaczył 24 700 zł.

4.1.6 Aspekty ekologiczne w planowaniu przestrzennym

Prawo ochrony środowiska zobowiązuje organy odpowiedzialne za kształtowanie polityki przestrzennej do stosowania wymogów ochrony środowiska zobowiązując między innymi do uwzględnienia potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom. W okresie dwóch lat które objęto raportem tj. 2016 i 2017 Starosta uzgadniał projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla gmin z obszaru powiatu wrocławskiego.

Ilość przeanalizowanych dokumentów:

- 2016 r. – 26
- 2017 r. – 45

4.2 Obszar interwencji II – Poprawa jakości środowiska

4.2.1 Poprawa jakości powietrza atmosferycznego

Mając na względzie ograniczenie negatywnego oddziaływania zanieczyszczenia na zdrowie ludzi i środowiska Zarząd Powiatu Wrocławskiego uchwałą z 9 sierpnia 2017 r. Nr 125/2017 zaopiniował projekt „Uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego, z wyłączeniem Gminy Miejskiej Wrocław i uzdrowisk, ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.” Jest to tzw. uchwała antysmogowa, czyli regulacja prawna skierowana do użytkowników źródeł spalania na paliwo stałe, wykorzystujących kotły grzewcze o mocy do 1 MW. Regulacja zawierająca zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowanych urządzeń grzewczych oraz wskazująca rodzaje paliw zakazanych do stosowania. Jej celem jest obniżenie poziomu zanieczyszczeń powietrza przyczyniających się do powstawania smogu w regionie dolnośląskim. Uchwała weszła w życie z dniem 1 lipca 2018 r. pod Nr XLI/1407/17.

Ponadto gminy powiatu wrocławskiego wchodzące w skład Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (Czernica, Długołęka, Miasto i Gmina Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Siechnice, Miasto i Gmina Sobotka i Żórawina), posiadają opracowany „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego”.

Plan gospodarki niskoemisyjnej jest strategicznym dokumentem, który wyznacza kierunki rozwoju gospodarki niskoemisyjnej dla gmin, należącej do Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego. Kierunki te dotyczą działań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych w takich obszarach jak: transport publiczny i prywatny, budownictwo i mieszkalnictwo, gospodarka przestrzenna, energetyka i oświetlenie, gospodarka odpadami, gospodarka wodno-ściekowa oraz informacja i edukacja. Strategia długoterminowa w zakresie gospodarki niskoemisyjnej zakłada osiągnięcie znaczącej redukcji emisji gazów cieplarnianych w pespektywie do roku 2050 i ma być realizowana we wszystkich wyznaczonych sektorach działania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

W ramach działań niskoemisyjnych również Powiat Wrocławski w latach 2016-2017 realizował projekt pn. „Poprawa efektywności energetycznej oraz ograniczenie niskiej

emisji w budynkach Powiatowego Zespołu Szkół Nr 1 w Krzyżowicach" z podziałem na następujące etapy:

- Etap I - modernizacja energetyczna dachu budynku internatu wraz z przebudową pomieszczeń mieszkalnych na poddaszu budynku.
- Etap II - wykonanie prac związanych z modernizacją systemu grzewczego wraz z wymianą źródła ciepła z paliwa węglowego na gaz ziemny oraz dostosowaniem infrastruktury pod potrzeby nowego systemu.

Całkowity koszt projektu wynosi 2643724,35 zł.

Starostwo Powiatowe we Wrocławiu, w ramach obowiązków ustawowych dla instalacji emitujących zanieczyszczenia do powietrza wydaje pozwolenia na emisje lub przyjmuje zgłoszenia instalacji na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska. Jednocześnie dokonuje analizy stanu jakości powietrza poza terenem na którym zlokalizowany jest zakład wraz z instalacjami emitującymi substancje zanieczyszczające do powietrza, a także sprawdza zasięg oddziaływania tych substancji na środowisko i zdrowie mieszkańców

Poniżej zestawiono dane na temat postępowań prowadzonych w związku z emisją gazów i pyłów do powietrza w latach 2016 – 2017.

Tabela nr 20. Postępowania prowadzone w związku z emisją gazów i pyłów do powietrza w latach 2016 – 2017

Lp.	**Postępowania prowadzone przez Starostę Powiatu wrocławskiego w związku z emisją gazów i pyłów o powietrza**	**2016**	**2017**
1.	Pozwolenie na emisję gazów i pyłów	16	11
2.	Zezwolenie na handel emisjami	1	-
3.	Przyjęcie zgłoszeń instalacji emitujących zanieczyszczenia do powietrza	16	26
4.	Pozwolenie zintegrowane	3	1
5.	Przeprowadzone analizy stanu jakości powietrza w związku z emisją z zakładów którym udzielono pozwolenia	15	27

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska

4.2.2 Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Gminy powiatu Wrocławskiego prowadząc budowę lub modernizacje budynków publicznych wykorzystują środki finansowe do zastosowania odnawialnych źródeł energii. Gmina Kąty Wrocławskie w latach 2016 rozpoczęła projekt pt. „Przebudowa i rozbudowa szkoły podstawowej w Sadkowie z wprowadzeniem funkcji przedszkolnej w systemie niskoenergetycznym wraz z infrastrukturą techniczną". Inwestycja przebiegać będzie w trzech etapach: 1 – budowa nowej części obiektu; 2 - remont i modernizacja istniejącego budynku szkoły; 3 – budowa części sportowej.

Gmina Czernica w latach 2016-2017 przeprowadziła termomodernizację budynku urzędu gminy oraz świetlicy wiejskiej w Jeszkowicach.

4.2.3 Poprawa jakości wód

Z uwagi na rozwijające się w powiecie wrocławskim mieszkalnictwo oraz napływ nowych inwestorów wzrasta zapotrzebowanie na wodę oraz konieczność budowy i modernizacji instalacji związanych z gospodarką wodno-ściekową. Gminy Powiatu Wrocławskiego wydatkują środki na budowę sieci kanalizacyjnej na terenach nieskanalizowanych oraz wspierają indywidualne systemy oczyszczania ścieków w miejscach gdzie budowa sieci jest niemożliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona. W latach 2016-2017 Gmina Czernica, Gmina Długołęka, Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Kobierzyce na ten cel przeznaczyła 99 628,8 tysięcy złotych. Ponadto oprócz budowy kanalizacji socjalno bytowej realizowane są zadania związane z uregulowaniem systemu odprowadzania wód opadowych. Kanalizacja deszczowa realizowana jest przy inwestycjach związanych z budową i modernizacją dróg oraz w ramach budowy nowej zabudowy.

Na poprawę jakości wód ma również wpływ prawidłowa eksploatacja systemów melioracji podstawowej oraz szczegółowej. Powiat wrocławski cyklicznie udziela dotacje celowe dla spółek wodnych funkcjonujących na terenie powiatu na bieżące utrzymywanie wód i urządzeń wodnych. W poniższej tabeli zestawiono dotacje udzielone spółkom wodnym w tatach 2016-2017 zarówno przez powiat wrocławski jak i budżet państwa i województwa.

Tabela nr 21. Dotacje dla spółek wodnych

lp	rok	Konserwacja rowów [km], urządzeń drenarskich [ha], i inne	Poniesione koszty ogółem	Dotacje z : Bubudżetu Województwa (M) budżetu państwa (W) budżetu powiatu (SP)
GSW w Czernicy				
	2016	Konserwacja 25,715 km rowów	585 408,00	20 000 (M), 50 000 (W) 53700 (SP)
	2017	Konserwacja 31,443 km rowów + drenowania na 2ha +18 przepustów i 9 stawów	684888,00	20000 (M), 95400 (W) 55325,00 (SP)
GSW w Długołęce				
	2016	Konserwacja 27,90 km rowów i drenowania na 29 ha i konserwację2 stawów	703753,81	20000 (M), 33381 (W) 20000 (SP)
	2017	Konserwacja 36,80 km rowów i drenowania na 24 ha	879106,80	20000 (M), 62400 (W) 25000 (SP)
GSW w Jordanowie Śląskim				
	2016	Konserwacja 3,16 km rowów	54 043,90	16 754 (W) 19 800 (SP)
	2017	Konserwacja 3,106 km rowów	68302,04	31600 (W)

lp	rok	Konserwacja rowów [km], urządzeń drenarskich [ha], i inne	Poniesione koszty ogółem	Dotacje z : Bubudżetu Województwa (M) budżetu państwa (W) budżetu powiatu (SP)
				19 800(SP)
GSW w Kątach Wrocławskich				
	2016	Konserwacja 20,103 km rowów i drenowania na 3,45 ha	640 382,13	25000 (M), 44 591 (W) 33 700 (SP)
	2017	Konserwacja 23,485 km rowów i drenażu na 8 ha	637521,08	25000 (M), 80000 (W) 21000 (SP)
GSW w Kobierzycach				
	2016	Konserwacja 26,775 km rowów	619 832,06	20000 (M), 33 577 (W) 35 400 (SP)
	2017	Konserwacja 43,888 km rowów	788 919,73	20000 (M), 65 000 (W) 44 700 (SP)
GSW w Sobótce				
	2016	Konserwacja 11,9 km rowów	158 058,93	30 611 (W) 20000 (SP)
	2017	Konserwacja 13,4 km rowów	198637,89	20000 (M), 52500 (W) 30000 (SP)
GSW w Świętej Katarzynie				
	2016	Konserwacja 48,127 km rowów	2828850,18	20000 (M), 40 585 (W) 15000 (SP)
	2017	Konserwacja 49,234 km rowów	274043,12	20000 (M), 98900 (W) 17200 (SP)
GSW w Żórawinie				
	2016	Konserwacja 10,062 km rowów	244723,78	20000 (M), 38681,00 (W) 32 400 (SP)
	2017	Konserwacja 12,83 km rowów	341744,67	20000 (M), 65000 (W) 37 400 (SP)

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Starostwo Powiatowe we Wrocławiu

W poniższej tabeli zestawiono dotacje przekazane spółkom wodnym przez powiat Wrocławski oraz ilość km przekonserwowanych rowów.

Tabela nr 22. Dotacje przekazane spółkom wodnym w latach 2013-2018

Rok	Kwota dotacji	Długość przekonserwowanych rowów [km]
2013	180 000	14,42
2014	200 000	12,17
2015	200 000	13,5
2016	**230 000**	**13,63**
2017	**250 000**	**13,076**
2018	280 000	13,865

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

4.2.4 Racjonalna gospodarka odpadami

Gmina Kąty Wrocławskie

Zgodnie z WPGOWD 2016-2022 gmina Kąty Wrocławskie wchodzi w skład Południowego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK), i w związku z tym gmina jest zobowiązana do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych do instalacji mających status Regionalnych Instalacji do Przetwarzania odpadów Komunalnych, funkcjonujących w ramach Południowego RGOK.

W 2017 r. odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Kąty Wrocławskie realizowany był przez Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania ALBA S.A. Selektywna zbiórka na terenie gminy Kąty Wrocławskie w 2017 r. zorganizowana była w oparciu o podział na następujące frakcje odpadów:

- Papier i tektura,
- Tworzywa sztuczne, opakowania wielomaetriałowe, opakowania z metalu,
- Opakowania ze szkła,
- Odpady zielone,
- Pozostałe zmieszane odpady komunalne.

Ponadto zbieranie były:

- Odpady wielokabarytowe, opony samochodowe, zuzyty sprzet elektryczny i elektroniczny, - zbiórka na zasadzie tzw. „wystawki" raz do roku w terminie określonym w harmonoragamie,
- Zużyte baterie – zbiórka w specjalnie oznakowanych pojemnikach w szkołach i sklepach oraz w budynku UMiG

Przeterminowane leki oraz opakowania po lekach – zbiórka do specjalnych pojemników ustawionych w aptekach na terenie gminy.

W 2017 r. na terenie gminy Kąty Wrocławskie funkcjonowały dwa Tymczasowe Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów (TPSO w Kątach Wrocławskich przy ul. Mareckiego 11 oraz TPSO w Gniechowicach przy ul. szkolnej oraz PSZOK w Smolcu przy ul. Polnej. Dodatkowo w punktach Selektywnej zbiórki zbierane były odpady zielone, drewno, oleje silnikowe, farby, kleje, środki ochrony roślin, tusze do drukarek, pojemniki po aerozolach oraz gruz budowlany.

Tabela nr 23. Ilość odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszakłaych z terenu gminy Kąty wrocławskie w latach 2016-2017

Lp.	Kod klasyfikacji	Rodzaj odpadu	Masa odpadów [Mg]	
			2016 r.	2017 r.
Odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie, w tym opakowania				
1.	15 01 01 20 01 01	Papier i tektura, w tym opakowania	267,408	308,727
2.	15 01 02 20 01 39	Tworzywa sztuczne, w tym opakowania	419,320	460,510
3.	15 01 07	Opakowania ze szkła	418,280	420,220
4.	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,594	0,661
5.	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	3,270	3,180
6.	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	4,840	9,560
7.	20 02 01	0dpady ulegające segregacji	800,630	761,420
8.	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	6 874,880	7 207,220
9.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	304,360	484,600
Odpady komunalne odebrane/zebrane z nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy ogółem			**9 093,582**	**9 656,098**

Źródło: analiza systemu gospodarki odpadami Gminy Kąty Wrocławskie za rok 2017 r.

System gospodarowania odpadami komunalnymi funkcjonujący na terenie gminy Kąty wrocławskie obejmuje tylko nieruchomości zamieszkałe. Odpady komunalne (z grupy 20 i opakowaniowe tj. 15, bez grup 16 i 17) pochodach z nieruchomości zamieszkałych w 2017 r. stanowiły ok. 78,8% wszystkich odpadów komunalnych odebranych/zebranych z terenu gminy.

Tabela nr 24. Ilość odebranych odpadów budowlanych i remontowych z sektora komunalnego z terenu gminy Kąty wrocławskie w latach 2016-2017

Lp.	Kod klasyfikacji	Rodzaj odpadu	Masa odpadów [Mg]	
			2016 r.	2017 r.
Odpady budowlane i remontowe z sektora komunalnego				
1.	17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	82,500	75,740
2.	17 01 02	Gruz ceglany	37,040	21,240
3.	17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	0	0
4.	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 6	385,440	426,560
5.	17 01 80	Usunięte tynki, tapety, okleiny itp..	0	0
6.	17 02 03	Tworzywa sztuczne	757,790	19,780
7.	17 05 04	Gleba i ziemia, w tym kamienie inne niż wymienione w 17 05 03	255,800	175,540
8.	17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	0	0
Odpady budowlane i remontowe z sektora komunalnego ogółem			**1518,570**	**718,860**

Źródło: analiza systemu gospodarki odpadami Gminy Kąty Wrocławskie za rok 2017 r.

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania, osiągnięty przez gminę Kąty Wrocławskie w 2016 r. wyniósł 45 %. Natomiast poziom recykling i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w 2017 r. wyniósł 41%. Można zatem stwierdzić, że Gmina spełnia zapisy i wymogi ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1289 ze zm.)

Gmina Sobótka

Zgodnie z WPGOWD 2016-2022 gmina Sobótka wchodzi w skład Południowego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK), i w związku z tym gmina jest zobowiązana do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych do instalacji mających status Regionalnych Instalacji do Przetwarzania odpadów Komunalnych, funkcjonujących w ramach Południowego RGOK.

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Sobótka przyjętym Uchwałą Nr XXVII/260/12 Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 30 listopada 2012 r. i zmienionym Uchwałą Nr XXII/166/16 Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 29 czerwca 2016 r. na terenie gminy funkcjonują dwa systemy zbierania segregowanych odpadów komunalnych, pojemnikowy i workowy. Ponadto mieszkańcy

gminy w ramach wnoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami mogą korzystać z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), który został zorganizowany na terenie zamkniętego składowiska odpadów na działce nr 375/1 obręb Strzegomiany.

W 2016 roku na terenie gminy Sobótka łącznie zebrano 3 697,5 Mg odpadów zmieszanych (dane na podstawie rocznego sprawozdania z zakresu gospodarki odpadami), były to zarówno odpady zmieszane z terenu nieruchomości zamieszkałych, jak również niezamieszkałych (zakłady pracy, hotele, sklepy etc.). Niemal 2/3 odpadów zmieszanych została zebrana na terenach miejskich gminy, było to 2 259,2 (61% łącznie zabranej masy odpadów) ton, zaś na obszarze wiejskim zebrano 1 438,3 ton (39%). Jednakże gminny system gospodarki odpadami obejmuje jedynie nieruchomości zamieszkałe, właściciele nieruchomości niezamieszkałych z terenu gminy mają podpisane indywidualne umowy z podmiotami posiadającymi wpis do rejestru działalności regulowanej.

Całość zebranych odpadów zmieszanych o kodzie 20 03 01 trafiła do instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Zawiszowie (Zawiszów 5, 58-100 Świdnica) i została poddana procesowi R12.

Również do Zawiszowa, jednak do instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownia) zostały przekazane odpady odebrane od właścicieli nieruchomości o kodzie 20 02 01. Łączna masa zebranych z terenu całej gminy odpadów biodegradowalnych wyniosła 651,4 Mg i w całości została poddana procesowi kompostowania. Ilość selektywnie zebranych odpadów biodegradowalnych w roku ubiegłym wzrosła o **34%** w stosunku do roku 2015.

W związku z powyższym w roku 2016 na terenie gminy został osiągnięty dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, określony w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 676), tj. **45%**.

Związek Miedzygminny Ślęza-Oława

Związek międzygminny realizuje zadania z zakresu gospodarki odpadami (odbiór i zagospodarowania odpadów komunalnych m.in. z następujących gmin powiatu wrocławskiego: Czernica, Siechnice, Żórawina. Systemem gospodarowania odpadami ujęte są zarówno nieruchomości zamieszkałe jak i niezamieszkałe w postaci dwuetapowej tj. selektywna zbiórka odpadów w podziale na 5 frakcji (papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale, odpady ulegające biodegradacji, zmieszane resztkowe) oraz orz zbiórka odpadów w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) wraz z uzupełniającymi go Mobilnymi Punktami selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. MPSZOK organizowany jest z częstotliwością 1, 2 razy w miesiącu w każdej z gmin Związku zgodnie z ustalonym harmonogramem.

Zgodnie z WPGOWD 2016-2022 gminy tworzące związek Ślęza-Oława wchodzą w skład Regionu Wschodniego. Instalacją spełniająca warunki w tym regionie jest Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w Gaci, gdzie kierowane są odpady wytworzone w gminach objętych związkiem.

W poniższej tabeli przestawiono ilości odebranych zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych, oraz pozostałości posortowaniu i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania (dane pozyskane od podmiotów odbierających odpady od właścicieli nieruchomości).

Tabela nr 25. Ilości odebranych zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych, oraz pozostałości posortowaniu i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Nazwa i adres instalacji do której zostały przekazane odpady	**Kod odpadów**	**Rodzaj odpadów**	**Masa odebranych odpadów [Mg]**	**Sposób zagospodarowania odpadów**
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne 55-200 Oława, Gać 90	19 12 12	Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty z mechanicznej z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11)	60326, 090	D5
Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych 55-200 Oława, Gać 90	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	7972,250	R12
	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	21227,010	D13
Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych 55-200 Oława, Gać 90	20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	1734,868	R3
	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	2734,120	D8

W roku 2017 na terenie związku Międzygminnego Ślęza-Oława został osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przeznaczonych do składowania określony w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 676) i wynosi 19%. W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące osiągniętych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia oraz innych metod odzysku niektórych frakcji odpadów komunalnych osiągniętych przez Związek w 2017 roku.

Tabela nr 26. Dane dotyczące osiągniętych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia oraz innych metod odzysku niektórych frakcji odpadów komunalnych osiągniętych przez Związek w 2017 roku

Wymagania wynikające z rozporządzenia (za 2017 r.)	**Poziom osiągnięty przez ZMŚO**
Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania	
Nie więcej niż 45 %	19 %
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło	
Nie mniej niż 20 %	25 %
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	
Nie mniej niż 45 %	94 %

Gmina Długołęka

Gmina Długołęka zgodnie z WPGO znajduje się w Północno-centralnym regionie gospodarki odpadami. Zgodnie z założenia mi systemu gospodarowania odpadami, wszystkie wytworzone zmieszane odpady komunalne oraz odpady ulegające biodegradacji muszą zostać zagospodarowane w regionie, w którym zostały wytworzone natomiast odpady zebrane selektywnie mogą zostać przetworzone i zagospodarowane poza jego granicami. Zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku w gminie Długołęka zaleca się aby odpady zielone oraz odpady ulegające biodegradacji wytworzone na terenie nieruchomości były zagospodarowane we własnym zakresie i na własne potrzeby. Stąd gmina wprowadziła program o nazwie „Program propagowania kompostowania" , w ramach którego w 2017 r. wypożyczono 525 kompostowników o pojemności 700 l i 60 sztuk o pojemności 350 l. Na terenie Gminy Długołęka obowiązkowi selektywnego zbierania odpadów komunalnych podlegają:

- papier i makulatura
- Tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe
- opakowania ze szkła
- odpady ulegające biodegradacji, w tym opakowaniowe ulegające biodegradacji oraz odpady zielone
- przeterminowane leki i chemikalia,
- zużyte baterie i akumulatory
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,

- meble i inne odpady wielkogabarytowe
- odpady budowlane i rozbiórkowe
- zużyte opony

Selektywne zbieranie odpadów papieru, tworzyw sztucznych , szkła, metalu prowadzone jest dwoma systemami indywidualnym i zbiorowym , pozostałe odpady zbierane są w PSZOKU w Bielawie. Ponadto gmina organizuje zbiórkę odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu w formie tzw. „wystawki". Wszystkie odpady odbierane są zarówno od mieszkańców gminy jak i z terenów niezamieszkałych. W poniższej tabeli przedstawiono ilości odebranych odpadów komunalnych, oraz sposobie ich zagospodarowania.

Tabela nr 27. Ilości odpadów komunalnych odebranych z Gminy Długołęka, oraz sposób ich zagospodarowania

Nazwa i adres instalacji do której zostały przekazane odpady	**Kod odpadów**	**Rodzaj odpadów**	**Masa odebranych odpadów [Mg]**	**Sposób zagospodarowania odpadów**
M.P.G.O. Mudno Sp. z o.o. ul. Zielona Lubin	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	230,580	R12
Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w Krynicznie	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1050,360	R12
Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w Rusku	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	6432,040	R12
Terra Recykling Sp. z o.o. Sp.k. Grodzisk Mazowiecki	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,545	R12
WPO Alba S.A. Wrocław ul. Szczecińska 5	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,092	zbieranie

Nazwa i adres instalacji do której zostały przekazane odpady	Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]	Sposób zagospodarowania odpadów
Zakład przetwarzania Zużytego sprzętu elektrycznego i Elektronicznego Wastes Sernice Group Sp zo.o. Kiełczów ul. Wilczycka 14	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	3,567	R12
Zakład przetwarzania Zużytego sprzętu elektrycznego i Elektronicznego Wastes Sernice Group Sp zo.o. Kiełczów ul. Wilczycka 14	20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,559	R12
MO-BRUK S.A. Spalarnia odpadów niebezpiecznych w Karsach	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,479	D10
WPO Alba S.A. Wrocław ul. Szczecińska 5	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,109	zbieranie
Zakład przetwarzania Zużytego sprzętu elektrycznego i Elektronicznego Wastes Sernice Group Sp zo.o. Kiełczów ul. Wilczycka 14	20 01 23	Urządzenia zawierające freony	2,794	R13
Centrum Utylizacji i rekultywacji Sp. z o.o.	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	0,420	R5

Nazwa i adres instalacji do której zostały przekazane odpady	Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]	Sposób zagospodarowania odpadów
PPHU Ceramika Sp. z o.o. Kąty Wrocławskie	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	0,160	R5
M.P.G.O. Mudno Sp. z o.o. ul. Zielona Lubin	16 01 03	Zużyte opony	4,100	R5
Przedsiębiorstwo Budowlano-rozbiórkowe Vinson Sp. o.o. Legnica	16 01 03	Zużyte opony	26,880	R12
WPO Alba S.A. Wrocław	16 01 03	Zużyte opony	1,340	zbieranie
Linia sortownicza odpadów Selektywnie Zbieranych WPO Alba S.A. Wrocław	15 01 07	Opakowania ze szkła	989,720	R12
Linia sortownicza odpadów Selektywnie Zbieranych WPO Alba S.A. Wrocław	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	1569,390	R12

Źródło: roczna analiza stanu gospodarki odpadami za 2017 gmina Długołęka

Tabela nr 28. Informacja o masie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji odebranych z terenu gminy Długołęka w 2017 r oraz o sposobie ich zagospodarowania

Nazwa i adres instalacji do której zostały przekazane odpady	Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]	Sposób zagospodarowania odpadów
Instalacja do przetwarzania odpadów selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownia) w Rudnej Wielkiej (Chemeko-System SP. z o.o.)	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	2338,960	R3
Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadow zielonych i innych bioodpadów (kompostownia) we wrocławiu	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	886,260	R3
Linia sortownicza Odpadów Selektywnie Zebranych WPO Alba S.A. Wrocław	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	524,170	R12

Źródło: roczna analiza stanu gospodarki odpadami za 2017 gmina Długołęka

W 2017 w PSZOKU w gminie Długołęka zebrano 671,655 mg odpadów co daje w przeliczeniu na mieszkańca 21,4 kg.

Z terenu Gminy Długołęka w 2017 roku odebrani 7473,96 Mg zmieszanych odpadów komunalnych, 2243,2 Mg odpadów zielonych oraz 343,4 Mg biodegradowalnych odpadów opakowaniowych z papieru i tektury.

Powiat wrocławski w 2016 roku na terenie siedziby władz w ramach racjonalnego gospodarowania odpadami komunalnymi wprowadził selektywną zbiórkę odpadów (papier i tektura, tworzywa sztuczne, metal oraz szkło). Dzięki temu znacznie zmniejszyły się koszty funkcjonowania systemu odbierania odpadów z siedziby starostwa. Całkowity koszt zakupu pojemników wyniósł 10435,80 zł

Stosowo Powiatowe we Wrocławiu w ramach obowiązków ustawowych realizuje zadania związane z gospodarka odpadami tj. wydaje pozwolenia na wytwarzanie odpadów, oraz zezwolenia na gospodarowanie odpadami (tj zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów).

4.2.5 Ochrona powierzchni ziemi

Starosta Powiatu Wrocławskiego w ramach ustawowych obowiązków wynikających z art. 110 a ustawy Prawo ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2018 poz. 799 ze zm.) prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także prowadzi rejestr zawierający informacje o tych terenach. Dotychczas zidentyfikowano w/w tereny na obszarze gminy Długołęka. W 2016 roku dostęp do „Rejestru osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi - gmina Długołęka" udostępniono w BIP Powiatu Wrocławskiego.

4.2.6 Ochrona przed hałasem

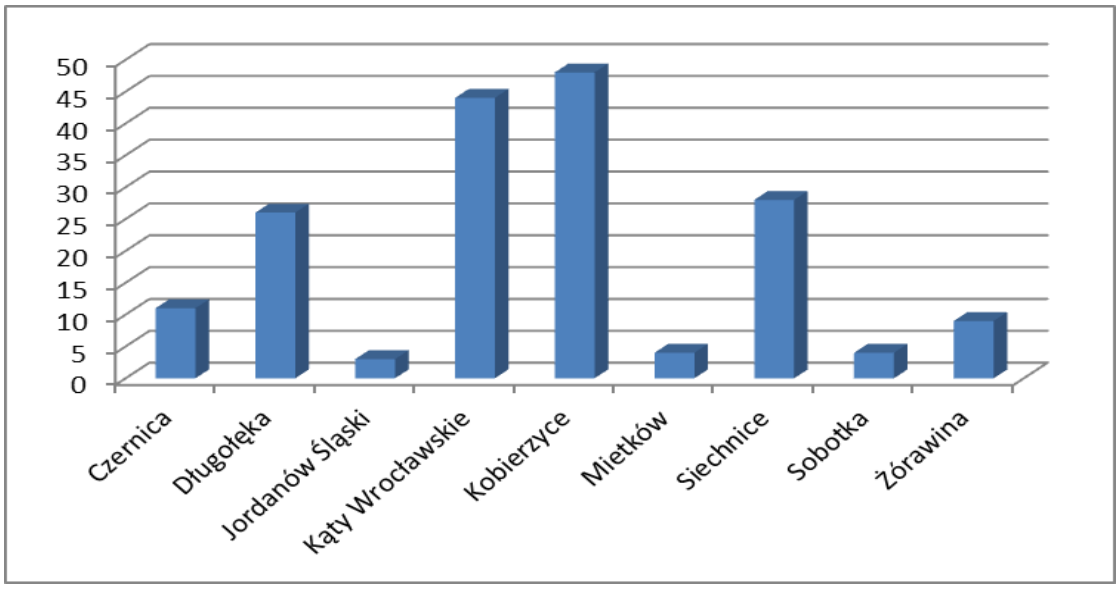
Na klimat akustyczny ma wpływ m.in. transport komunikacyjny, stąd istotne znaczenie ma stan nawierzchni drogowej. Ze względu na rozwój powiatu wrocławskiego oraz przede wszystkim napływ nowych mieszkańców rośnie natężenie ruchu samochodowego co powoduje znaczne uciążliwości akustyczne. Dlatego zarówno Powiat Wrocławski jak i gminy powiatu wrocławskiego realizują zadania związane z poprawą infrastruktury drogowej. W latach 2016-2017 Powiat Wrocławski przeznaczył na ten cel 43000 tysiące złotych, a gminy powiatu (czernica, Długołęka, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Siechnice, Sobótka) 126168,5 tysięcy złotych.

Na poprawę klimatu akustycznego mającego źródło w transporcie drogowym ma wpływ również propagowanie oraz organizowanie alternatywnych źródeł komunikacji. Gmina Czernica, Gmina Długołęka oraz Gmina Kąty wrocławskie na promocję komunikacji zbiorowej przeznaczyła w latach 2016-2017 kwotę 11822,8 tysięcy złotych.

4.2.7 Ochrona przed promieniowaniem

W ramach obowiązków wynikających z ustawy Prawo ochrony środowiska Starosta prowadzi rejestr instalacji emitujących pola elektromagnetyczne, których zgłoszenie jest wymagane. Na terenie powiatu wrocławskiego są to instalacje radiokomunikacyjne oraz stacje elektromagnetyczne i napowietrzne linie elektromagnetyczne.

Wykres nr 4. Ilość (w szt.) zlokalizowanych na terenie powiatu wrocławskiego instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne (stan na 31.12.2017 r.)

4.3 Obszar interwencji III – Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych

4.3.1 Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi

W ramach obowiązków wynikających z ustawy Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 r. Starosta Powiatu Wrocławskiego wydawał pozwolenia wodnoprawne. W roku 2016 wydano 267 decyzji, a w roku 2017 294.

4.3.2 Racjonalne gospodarowania zasobami geologicznymi

Starosta Powiatu Wrocławskiego na podstawie ustawowych obowiązków wynikających z ar. 22 ust. 2 ustawy z dnia 09.06.2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2017 poz. 2126 ze zm.) wydaje koncesje na wydobycie kruszywa naturalnego ze złoża. Na terenie powiatu wrocławskiego w okresie sprawozdawczym 2016-2017 surowce naturalne eksploatowano na podstawie ważnych koncesji wydanych przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz Starostę Powiatu Wrocławskiego zestawionych w poniższej tabeli.

Tabela nr 29. Zestawienie ważnych koncesji na wydobycie kruszywa naturalnego wydanych przez Marszałka Województwa dolnośląskiego oraz Starostę Powiatu Wrocławskiego na terenie gmin powiatu wrocławskiego

Lp	Złoże	Gmina	Kopalina	Data ważności koncesji	Przedsiębiorca
1.	Domanice	Mietków	KN	31.12.2020	EUROVIA KRUSZYWA S.A., ul.Szwedzka 5, Bielany Wrocławskie, 55-040 Kobierzyce
2.	Jordanów 1	Jordanów Śl.	serpentynit	09.02.2056	Zakład Produkcyjno Wdrożeniowy Materiałów Budowlanych "BUMAT" Lipiński Romuald, Mandrela Andrzej Spółka Jawna, ul. Powstańców Śląskich 5/118, 53-332 Wrocław
3.	Kamionna I	Kąty Wrocławskie	KN	31.12.2035	Transpiach kopalnia KruszywaWiesława, Stefan Piotrowscy Spółka Jawna, ul. Piaskowa 2, zachowice, 55-080 Kąty Wr.
4.	Kąty wrocławskie I	Kąty wrocławskie	ił	28.11.2039	RÖBEN Polska Sp. z o.o i Wspólnicy sp.k., ul. Rakoszycka 2, 55-300 Środa Śląska,
5.	Nasławice	Sobótka	serpentynit	31.12.2042	KOSD Wrocław Sp. z o.o. Sp. k., ul. Komuny Paryskiej 50, 55-050 Sobótka;
6.	Pagórki Wschodnie	Sobótka	skaleń + granit+amfibolit	13.04.2043	Strzeblowskie Kopalnie Surowców Mineralnych Sp. z o.o., ul. Torowa 1, 55-051 Sobótka ,

7.	Pagórki Zachodnie	Sobótka	granit	31.12.2046	Strzeblowskie Kopalnie Surowców Mineralnych Sp. z o.o., ul. Torowa 1, 55-051 Sobótka ,
8.	Rolantowice	Kobierzyce	KN	20.04.2025	JANPOL Józefa Janecka
9.	Siedlakowice I	Kąty Wrocławskie , Sobótka	KN	31.12.2029	TRANSPIACH Kopalnia Kruszywa W., S. Piotrowscy Sp.j., Zachowice, ul.Piaskowa 2, 55-080 Kąty Wrocławskie
10.	Stary Łom	Sobótka	surowiec skaleniowy	31.12.2039	Strzeblowskie Kopalnie Surowców Mineralnych Sp. z o.o., ul. Torowa 1, 55-051 Sobótka ,
11.	Stoszyce	Kąty Wrocławskie	KN	31.12.2019	Górażdże Kruszywa Sp. z o.o. ul. Cementowa 1, Chorula, 47-316 Górażdże,
12.	Stróża Górna II	Mietków	KN	31.12.2027	Kopalnia Surowców Mineralnych "Byczeń" Spółka Jawna. Kazimierz Rupiński i Ireneusz Machynia, Byczeń, 57-230 Kamieniec Ząbkowicki
13.	Zachowice	Kąty Wrocławskie	ił	08.07.2018	KRAWC Sp. z o.o., ul.Gliniana 1, Zachowice, 55-080 Kąty Wrocławskie
14.	Strzeblów I	Sobótka, Marcinowice	granit	31.12.2027	Strzeblowskie Kopalnie Surowców Mineralnych Sp. z o.o., ul. Torowa 1, 55-051 Sobótka ,
15.	Strzeblów II	Sobótka, Marcinowice	granit	31.12.2027	Kopalnie i Hurtownie Granitów SKALIMEX - Grantin Sp. z o.o. . w Sieradzu – Oddział w Sobótce, ul. Chwałkowska 23, 55-050 Sobótka,
16.	Chrząstowa Wschód	Czernica	KN	31.12.2032	PIASKOP s.c.Janusz Hamerlik i Zygmunt Wilk
17.	Strzegomiany	Sobótka	KN	27.02.2023	Budomaks Sp. z o.o., ul. Wita Stwosza 16, 50-148 Wrocław
18.	Kilianów II NW	Kąty Wrocławskie	KN	18.08.2021	Stanisław Gruntkowski Pełcznica 67 55-080 Kąty Wrocławskie
19.	Szczepankowice II	Kobierzyce	KN	31.12.2030	PHU „Herkules” s. c. D. BorowskiMOstaszewski Bielany Wrocławskie, ul. Morelowa 3,
20.	Jezierzyce Wielkie I	Jordanów Śl.	KN	31.12.2038	PUH ALTUS Paweł Woźny Kalisz, ul. Grunwaldzka 4,

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

W ramach obowiązków wynikających z ustawy z dnia 09.06.2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2017 poz. 2126 ze zm.) starosta Powiatu Wrocławskiego na bieżąco prowadzi archiwum geologiczne.

4.3.3 Efektywne wykorzystanie energii

Powiat Wrocławski realizuje projekty mające na celu efektywne wykorzystanie energii w obiektach będących w jego zarządzie. W latach 2016-2017 realizowano projekt pn. „Poprawa efektywności energetycznej oraz ograniczenia niskiej emisji w budynkach Powiatowego zespołu szkół Nr 1 w Krzyżowicach". Zadanie podzielono na dwa etapy. W etapie I wykonano modernizację energetyczna dachu budynku internatu wraz z przebudową pomieszczeń mieszkalnych na poddaszu budynku. Całkowity koszt tego etapu wyniósł 1192884 zł. Drugi etap dotyczył modernizacji systemu grzewczego wraz z wymiana źródła ciepła z paliwa węglowego na gaz ziemny oraz dostosowania infrastruktury na potrzeby nowego systemu w ramach tego projektu. Całkowity koszt 1450840,35 zł.

W powiecie wrocławskim sukcesywnie prowadzona jest przez osoby fizyczne termomodernizacja budynków polegająca na wyposażeniu budynków mieszkalnych i użytkowych w alternatywne źródła ogrzewania w postaci gruntowych pomp ciepła. Starosta Powiatu Wrocławskiego w ramach wykonywanych obowiązków przyjmuje projekty robót geologicznych wykonywanych w celu wykorzystania ciepła ziemi. W roku 2016 przyjęto 52 projekty, a w 2017roku 64 projekty.

Przyjmując szacunkowy koszt montażu gruntowej pompy ciepła w wysokości 70 000 zł w roku 2016 osoby fizyczne poniosły koszt w wysokości 3640 tysięcy zł, a w 2017roku 4480 tysięcy złotych.

Gmina Czernica na zadania z zakresu termomodernizacji budynków publicznych i mieszkalnych wydała w 2016 roku 250 tysięcy zł, a w 2017roku 15 tysięcy zł.

Gmina Kąty Wrocławskie przeprowadziła również termomodernizację budynku Ośrodka Zdrowia w Kątach Wrocławskich.

4.4 Obszar interwencji IV – Ochrona przyrody i krajobrazu

4.4.1 Ochrona zasobów przyrodniczych

Zgodnie z art. 83 ust. 1 i 84 w związku z art. 90 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 142 ze zm.) starosta w ramach obowiązków ustawowych wydaje zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów z terenu nieruchomości gminnej. Wydanie takiego zezwolenia może jednak być uzależnione od przesadzania drzew lub krzewów albo zastąpienia ich innymi drzewami w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew lub krzewów. Starosta ma możliwość odroczenia na okres 3 lat od dnia wydania zezwolenia termin uiszczenia opłaty za usunięcie drzewa, jeżeli zezwolenie przewiduje przesadzenie drzewa w inne miejsce lub zastąpienie go innym. W poniższej tabeli podano ilość drzew i krzewów które zostały nakazane do nasadzenia decyzją Starosty Powiatu Wrocławskiego w latach 2016-2017.

Tabela nr 30. Nasadzenia drzew i krzewów wynikające z decyzji wydanych przez Starostę Powiatu Wrocławskiego wydanych w latach 2016-2017

Gminy	2016		2017	
	Drzewa	Krzewy	Drzewa	Krzewy
DŁUGOŁĘKA	237	0	41	0
CZERNICA	7	0	57	91
SIECHNICE	27	0	0	0
ŻÓRAWINA	0	0	2	0
KOBIERZYCE	290	35	52	0
KĄTY WROCŁ.	13	0	24	18
MIETKÓW	0	0	0	0
SOBÓTKA	18	0	0	0
JORDANÓW ŚL.	0	0	0	0

Źródło: dane pozyskane z Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

Na uzupełnianie i rozbudowę terenów zielonych , w tym systematyczne uzupełnianie wycinanych drzew przydrożnych i nasadzenie drzew wzdłuż nowych szlaków komunikacyjnych gminy Kobierzyce, Czernica, Długołęka i Kąty Wrocławskie przeznaczyły kwotę 254,1 tysięcy złotych w 2016 roku i 657,0 tysięcy złotych w 2017 r.

Powiat Wrocławski w roku 2016 na usługi związane z przycinką drzew przeznaczył 108 900 zł, natomiast w 2017 rok na przycinkę drzew i nasadzenia nowych drzew wzdłuż szlaków komunikacyjnych przeznaczył 372 498,80 zł.

Ponadto w roku 2016 r. w ramach zadań związanych z utrzymaniem zieleni w miastach i gminach przekazano do budżetu Ośrodka Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzygniewie środki na dostawę i nasadzenie drzew na polu namiotowym oraz przed kapitanatem w ilości 16 sztuk poniesiony koszt – 12 874 zł.

Oprócz tradycyjnych nasadzeń gminy powiatu wrocławskiego realizują również projekty związane z rewaloryzacje parków.

W 2017 roku gmina Kąty Wrocławskie rozpoczęła rewaloryzację zabytkowego parku w Smolcu. Przedmiotem inwestycji jest wykonanie robót budowlanych obejmujących swoim zakresem: 1. Prace porządkowe (karczowanie drzew, wywóz drzew i gruzu, nawożenie gleby, rozplantowanie ziemi, cięcia korygujące i sanitarne) 2. Nasadzenia - dostawa sadzonek i wykonanie nasadzeń drzew i krzewów 3. Rekultywacja trawników na terenie parku 4. Utylizacja odpadów 5. Pielęgnacja zieleni do 30.11.2018 r. w zakresie podlewania, nawożenia, usuwania chwastów, koszeniu traw, ściółkowanie strefy korzeniowej i wymianie roślin wyschniętych.

4.4.2 Ochrona zasobów leśnych

W ramach ustawowych kompetencji Starosta Powiatu Wrocławskiego realizuje zadania związane z prowadzeniem zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa. Nadzór nad lasami niestanowiącymi własności skarbu Państwa w terenie został przekazany następującym nadleśnictwom: Miękinia, Oleśnica Śląska, Oława/s w Bystrzycy Oławskiej, Oborniki Śląskie i Świdnica na podstawie zawartych porozumień. Całkowity koszt za nadzór na lasami niestanowiącymi własności Skarbu państwa w ramach zawartych porozumień wyniósł w 2017roku 23 092,87 zł natomiast w 2016 roku 23 100 zł.

W poniższych tabelach szczegółowo zestawiono powierzchnię gruntów leśnych w latach 2016-2017 oraz pozyskanie drewna i czynności związane z hodowlą lasu zrealizowane w latach 2016-2017.

Tabela nr 31. Powierzchnia gruntów leśnych (osób fizycznych i prawnych) w latach 2016-2017

Wyszczególnienie				**Powierzchnia**	
				2016	**2017**
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem		ha[c)]	1	762,31	681,98
w tym	zalesiona (pokryta roślinnością leśną)		2	762,31	681,98
	niezalesiona (przejściowo pozbawiona roślinności leśnej)		3	0,00	0,00
	uznanych za lasy ochronne		4	0,00	0,00
	objęta aktualnymi uproszczonymi planami urządzania lasu		5	0,00	0,00
	objęta inwentaryzacjami stanu lasu		6	727,55	673,44
z wiersza 1 przypada na lasy	osób fizycznych		7	633,62	630,49
	wspólnot gruntowych		8	0,00	0,00
	spółdzielni		9	14,52	14,52
	pozostałych osób prawnych(kościołów związków wyznaniowych, organizacji społecznych itp.)		10	114,17	36,97
Powierzchnia lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa[a)] nadzorowana przez	Jednostki Lasów Państwowych[b)]	ha[d)]	11	765	763
	parki narodowe		12	0	0
	służby powiatu (miasta)		13	0	0

[a)] łącznie z lasami stanowiącymi własność gmin (mienie komunalne)

[b)] w ramach zawartych porozumień

[c)] z jednym znakiem po przecinku

[d)] bez znaków po przecinku

Źródło: dane pozyskane z Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

Tabela nr 32. Pozyskiwanie drewna i czynności związane z hodowla lasu w latach 2009-2010

Wyszczególnienie				Lasy stanowiące własność osób fizycznych i prawnych (bez skarbu Państwa)	
				2016	2017
odnowienia sztuczne (w. 2+3)		ha[d)]	1	0,00	0,00
zrębów[a]			2	0,00	0,00
halizn i płazowizn			3	0,00	0,00
odnowienia naturalne			4	0,00	0,12
zalesienia gruntów nieleśnych[b]			5	0,00	0,00
poprawki i uzupełnienia		ha[e)]	6	0	0
pielęgnowanie lasu			7	0	6
w tym upraw i młodników[c]			8	0	6
powierzchnia objęta trzebieżami			9	23	4
pozyskanie drewna (grubizny) (w.11+14)		m3 [e)]	10	178	246
grubizna iglasta (w. 12+13)			11	17	1
z tego drewno	dłużycowe		12	3	0
	stosowe		13	14	1
grubizna liściasta (w. 15+16)			14	161	245
z tego drewno	dłużycowe		15	21	88
	stosowe		16	140	157

Źródło: dane pozyskane z Wydziału Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

4.5 Obszar interwencji V – Kształtowanie postaw ekologicznych

4.5.1 Edukacja ekologiczna

Powiat wrocławski w latach 2016-2017 w ramach edukacji ekologicznej realizował zadania w następujących obszarach:

- „Program edukacji ekologicznej- Powiat wrocławski w zgodzie z naturą",
- Propagowanie działań proekologicznych,
- Dotacje przekazane organizacjom pozarządowym w ramach otwartego konkursu ofert na powierzenie/wsparcie realizacji zadań publicznych w latach 2016-2017 r. w zakresie ekologii oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- Projekt ekologiczny pn: „Kształtowanie aktywnych postaw badawczych na przykładzie inwałdzkiej paleontologicznej trasy edukacyjnej w Powiatowym Zespole Szkół nr 3 w Sobótce
- Program zielonej szkoły pn. „ Woda źródłem życia" w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Sobótce,
- Projekt ekologiczny pn. „Pory roku wokół nas" W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Kątach Wrocławskich,

- Projekt ekologiczny pn. „Trzy żywioły badamy- o Ziemię zadbamy" w Zespole Szkół Specjalnych im,. Św. Ks. Zygmunta Gorazdowskiego przy Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym w Wierzbicach,

- Projekt ekologiczny pn. „Poznawanie różnorodnych form ochrony przyrody" w Powiatowym Zespole Szkół nr 3 w Sobótce,

- Program zielonej szkoły pn. „Ekologicznie działamy –Lawendowy Raj zakładamy ilość śmieci ograniczamy" w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Sobótce,

- Projekt ekologiczny pn. „Zdrowe odżywianie – to ważne zadanie" w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Katach wrocławskich

- Projekt ekologiczny pn. „ Staramy się lokalnie, oddziałujemy globalnie" w Zespole Szkół Specjalnych im,. Św. Ks. Zygmunta Gorazdowskiego przy Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym w Wierzbicach

Powiat Wrocławski cyklicznie współpracuje z organizacjami pozarządowymi ramach otwartego konkursu ofert na powierzenie/wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie ekologii oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego. Realizacja projektów o charakterze edukacyjnym adresowanych do mieszkańców Powiatu Wrocławskiego, a w szczególności do dzieci i młodzieży szkolnej uczęszczającej do szkół podstawowych i gimnazjalnych powiatu wrocławskiego ma na celu propagowanie zachowań proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju. W roku 2016 dotacja w kwocie 9630 zł została przekazana Fundacji: Aktywni – Stowarzyszenie Wsparcia i Rozwoju Regionu na realizację projektu PN. „Ekolodzy to tez My". Natomiast w 2017 r. dotację w kwocie 15100 zł otrzymała Fundacja Eko Rozwoju na realizację projektu PN. :Znani i lubiani sąsiedzi. Zajęcia edukacyjne – Ekocentrum Wrocław". W projekcie uczestniczyło ok. 997 osób.

Ponadto Powiat Wrocławski organizuje konkursy, konferencje, warsztaty i inne przedsięwzięcia promocyjne na rzecz ochrony środowiska. W 2016 r. i 2017 r. pod patronatem Starosty Powiatu Wrocławskiego odbył się konkurs pt. „Przyroda wokół nas". Na zakup nagród rzeczowych dla laureatów konkursu przeznaczono ogółem 5947,68 zł.

W Ośrodku Sportów Wodnych i Rekreacji Powiatu Wrocławskiego w Borzygniewie w miesiącach kwiecień-czerwiec oraz wrzesień-październik roku 2016 i w 2017 odbyło się po 25 spotkań w ramach warsztatów ekologicznych dla dzieci ze szkół z terenu powiatu wrocławskiego. Na organizację warsztatów ekologicznych w Borzygniewie oraz zakup materiałów edukacyjno-promocyjnych dla uczestników projektu w roku 2016 powiat wrocławski przeznaczył kwotę 27 800 zł a w roku 2017 32975,77 zł. W ramach tego projektu 2017 roku udział wzięło ok. 1000 dzieci.

Powiat Wrocławski w sumie w roku 2016 na edukację ekologiczną przeznaczył kwotę 60,4 tysięcy złotych natomiast w roku 2017 85,9 tysięcy złotych.

Również gminy Powiatu Wrocławskiego prowadzą zróżnicowane działania edukacyjne z zakresu ochrony środowiska mające na celu zwiększania świadomości ekologicznej w szczególności wśród dzieci i młodzieży, które w ramach zajęć edukacyjnych biorą udział w akcjach i projektach związanych z poznawaniem i ochroną środowiska.

W latach 2016-2017 Gminy powiatu wrocławskiego (Czernica, Kobierzyce, Długołęka i Sobótka) na edukacje ekologiczną w zakresie ochrony środowiska przeznaczyły ogółem 297 tysięcy złotych.

4.5.2 Udział społeczeństwa w postępowaniu na rzecz ochrony środowiska i udostępnianie informacji o środowisku

Starostwo Powiatowe we Wrocławiu w ramach obowiązków wynikających z ustawy z dnia ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 z późn. zm.) udziela informacji o środowisku. W 2016 r. udzielono 137 odpowiedzi na wnioski a w 2017 r. 114.

Ponadto za pośrednictwem bazy danych EKOPORTAL, udostępnionego przez Ministerstwo Środowiska, Starostwo Powiatowe prowadzi publicznie dostępny wykaz danych o dokumentach zawierających informacje o ochronie środowiska. W roku 2016 dokonano 687 wpisów a w 2017 r. 363 wpisy.

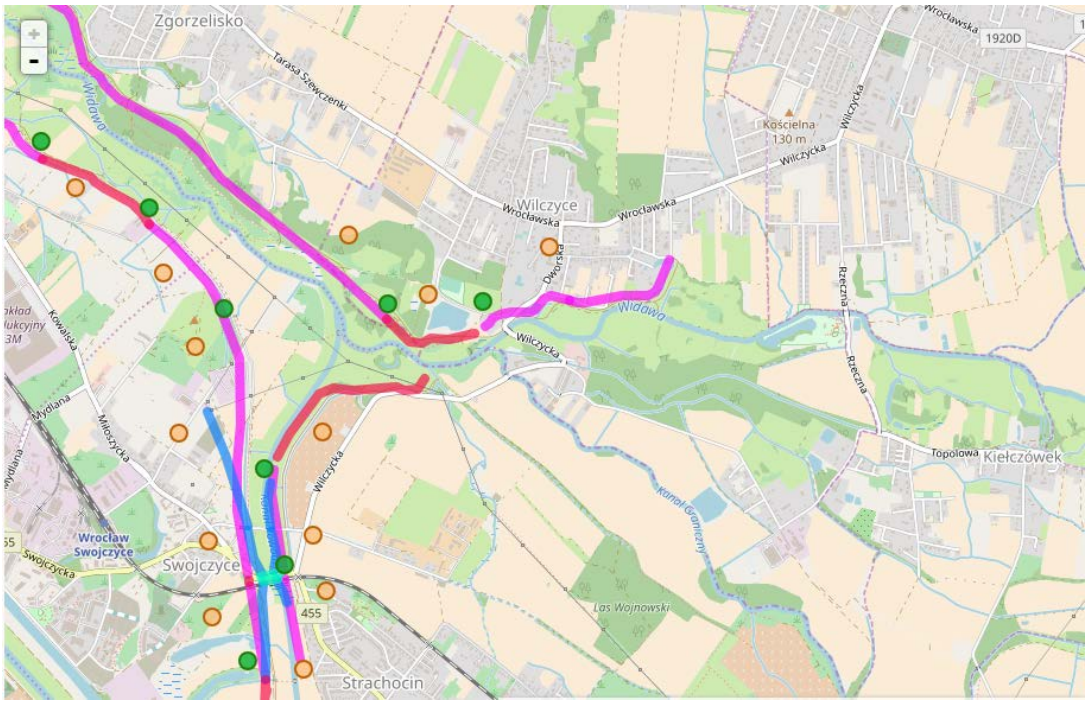
Za pośrednictwem Systemu Informacji Przestrzennej Powiatu wrocławskiego wroSIP udostępnianie są dane geodezyjne oraz informacje z zakresu prawa lokalnego, ochrony przyrody, infrastruktury, edukacji, turystyki.

4.6 Obszar interwencji VI - poprawa bezpieczeństwa ekologicznego

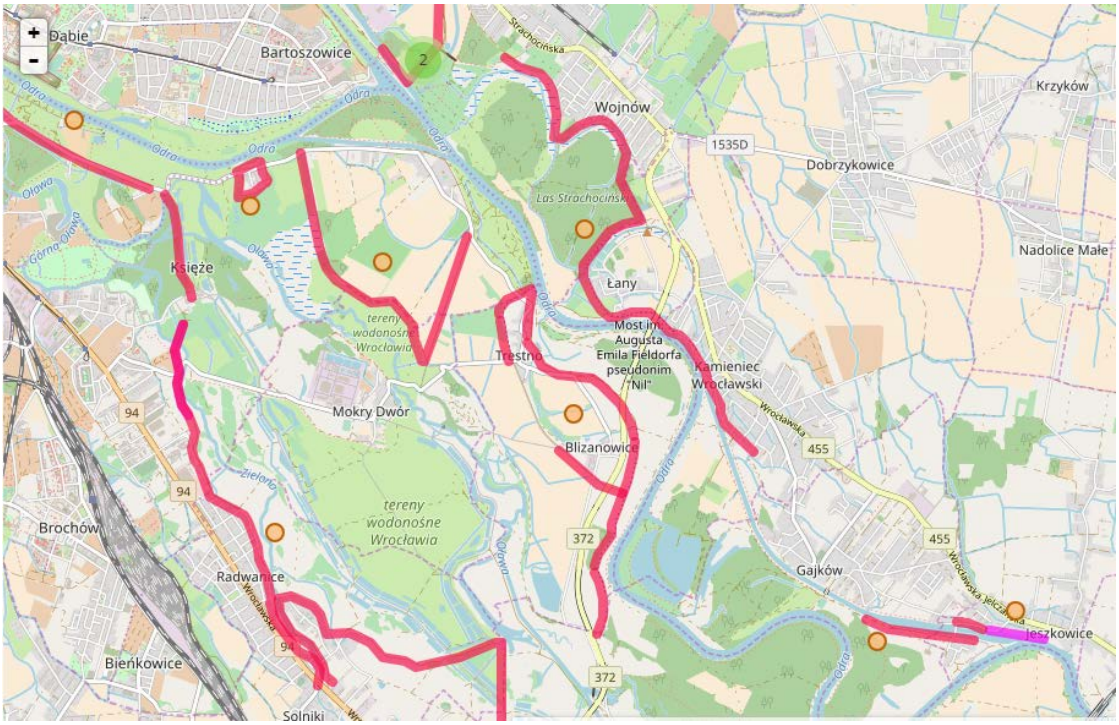
4.6.1 Ochrona przed powodzią i suszą

W celu poprawy bezpieczeństwa powodziowego miasta Wrocławia m.in. na obszarze powiatu wrocławskiego trwa realizacja „Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry", który obejmuje budowę nowych i modernizację istniejących obiektów systemu ochrony przeciwpowodziowych na terenie gmin powiatu wrocławskiego tj. Gminy Siechnice, Długołęka i Czernica. W skład projektu wchodzi m.in. komponent B polegający na Modernizacji Wrocławskiego Węzła wodnego (projekt realizowany przez RZGW we Wrocławiu i DZMiUW we Wrocławiu- obecnie wody Polskie). Wrocławski Węzeł Wodny ma za zadanie chronić mieszkańców Dorzecza Odry przed powodziami i skutkami zalań. Na poniższych rysunkach przedstawiono trasy przebudowanych wałów przeciwpowodziowych na terenie gmin powiatu wrocławskiego- zadania zakończone w terenie, stan na 2017.

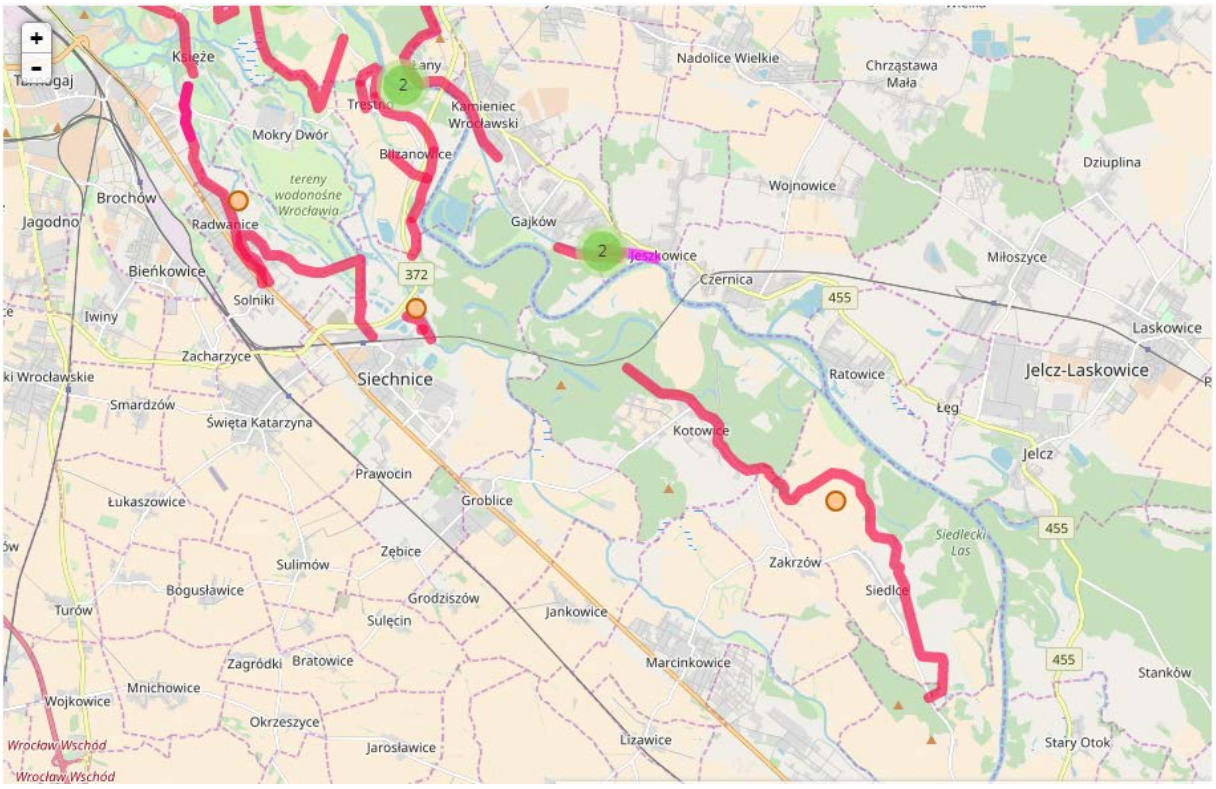
Rysunek nr 12. Trasy przebudowanych wałów przeciwpowodziowych na terenie gmin powiatu wrocławskiego (gmina Długołęka)

Rysunek nr 13. Trasy przebudowanych wałów przeciwpowodziowych na terenie gmin powiatu wrocławskiego (gmina Czernica, częściowo gmina Siechnice)

Rysunek nr 14. Trasy przebudowanych wałów przeciwpowodziowych na terenie gmin powiatu wrocławskiego (gmina Czernica, gmina Siechnice)

Starosta Powiatu Wrocławskiego w ramach obowiązków realizowanych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. prawo wodne przyjmował zgłoszenia na wykonanie zbiorników wodnych, których realizacja niewątpliwie poprawi możliwości retencyjne wód na terenie powiatu wrocławskiego. W poniższej tabeli zestawiono wykaz zbiorników.

Tabela nr 33. Wykaz zbiorników wodnych, które dokonano zgłoszenia w myśl ustawy Prawo wodne z dnia 18.07.2001 r.

Lp.	Rodzaj zbiornika wodnego	Obręb	Gmina
1.	staw	Długołęka	Długołęka
2.	Odbudowa stawu rybnego	Galowice	Żórawina
3.	Odbudowa stawu retencyjnego	Polakowice	Żórawina
4.	Odbudowa stawu retencyjnego	Wilczków	Żórawina

Źródło: dane pozyskane z Wydziału ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego we Wrocławiu

4.6.2 Ochrona przeciwpożarowa

Zespół ds. Zarządzania Kryzysowego realizuje w szczególności zadania z zakresu:

- powszechnego obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej;
- obrony cywilnej;

- bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- zarządzania kryzysowego;
- świadczeń w celu zwalczania klęsk żywiołowych;
- ochrony przeciwpożarowej w ramach krajowego systemu ratowniczogaśniczego

Z budżetu powiatu na realizację powyższych zadań przeznaczono w 2016 roku 9,5 tysięcy złotych, a w 2017 r. 10,5 tysięcy.

5. Wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wrocławskiego na lata 2016-2017

Tabela nr 34. Wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowiska

Wskaźniki	Jednostka miary	Lata				Źródło informacji o wskaźnikach
		2016	2017	2018	2019	
OBSZAR INTERWENCJI I - ZADANIA O CHARAKTERZE SYSTEMOWYM						
Długość nowych odcinków dróg	km	65,354	11,117			Gmina Kobierzyce, Gmina Czernica, Gmina Długołęka Gmina Kąty Wrocławskie
Długość zmodernizowanych dróg	km	27,056	15,939			Powiat Wrocławski
		28,114	33,197			Gmina Kobierzyce Gmina Czernica, Gmina Mietków Gmina Długołęka Gmina Kąty Wrocławskie
Natężenie ruchu samochodowego	szt.	20 tys./d	21 tys./d			Gmina Kobierzyce
Gospodarstwa rolne ogółem	ha	76742,81				Dane statystyczne wcześniejsze
Gospodarstw ekologiczne posiadające certyfikat	szt. / ha	-	3			Jednostki certyfikujące
Ilość zakładów podlegających kontroli, które posiadały wdrożony system zarządzania środowiskowego ISO 14001	szt.	-	-			WIOŚ
OBSZAR INTERWENCJI II - POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA						
Inwestycje z zakresu retencji wodnej, ochrony przeciwpowodziowej oraz ochrony przed skutkami suszy	km - przyrost długości koryt rzecznych, rowów o poprawionej przepustowości koryta	13,63	13,076			Powiat Wrocławski Spółki Wodne
Jakość cieków wodnych, potencjał/stan ekologiczny	ocena	Umiarkowany / słaby				WIOŚ
Jakość wód podziemnych, udział wód o bardzo dobrej i dobrej jakości	% udziału w ogólnej ilości punktów monitoringu	91	-			Powiat Wrocławski-GUS

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością GUS	Mg/rok	68	74			Powiat Wrocławski-GUS
Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością GUS	Mg/rok	529078	5151874			Powiat Wrocławski-GUS
Długość sieci cieplnej przesyłowej	km	-	-			Powiat, Gminy
Ilość instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii	szt.	11	11			Gmina Kobierzyce
		-	3			Gmina Czernica
		52	64			Powiat Wrocławski
Ilość punktów, na których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu	szt.	2	1			Powiat Wrocławski - decyzje
Ilość punktów, na których stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów natężenia pola elektromagnetycznego	szt.	0	0			WIOŚ
Powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych wymagających rekultywacji	ha	324,10	335,21			Powiat Wrocławski - GUS
Masa zinwentaryzowanych odpadów zawierających azbest	Mg	2 419,354	1 774			Gmina Kobierzyce Gmina Czernica, Gmina Mietków Gmina Kąty Wrocławskie
Ilość mieszkańców objętych zbiórką zmieszanych odpadów komunalnych	%	27%	25%			Gmina Kobierzyce
		50%	51%			Gmina Czernica,
		5%				Gmina Mietków
		941 os	927 os			Gmina Długołęka
		4620 os	4860 os			Gmina Kąty Wrocławskie
Ilość mieszkańców objętych selektywną zbiórka odpadów	%	73%	75%			Gmina Kobierzyce
		50%	49%			Gmina Czernica
		95%				Gmina Mietków
		16746 os	18118 os			Gmina Kąty Wrocławskie
		28 939 os	30462 os			Gmina Długołęka
Czynne składowiska odpadów, na których unieszkodliwiane są odpady komunalne	ha	0	0			Gminy
Ilość i powierzchnia dzikich wysypisk	szt.	6 szt. 30 m^2	6 szt. 30 m^2			Gmina Kobierzyce
Liczba zlikwidowanych	szt.	3	-			Gmina Kobierzyce
		3	-			Gmina Czernica

dzikich składowisk		5	-			Gmina Długołęka
OBSZAR INTERWENCJI III - RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW NATURALNYCH						
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	dam^3	15760	-			Powiat Wrocławski - GUS
Pobór wód podziemnych ogółem	dam^3	9361	-			Powiat Wrocławski - GUS
Pobór wód powierzchniowych ogółem	dam^3	763	-			Powiat Wrocławski - GUS
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m^3	42,3	40,8			Powiat Wrocławski - GUS
Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków	szt.	16	16			Powiat Wrocławski
Ludność korzystającej z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich	%	66,2	67,9			Gmina Kobierzyce
		76	80			Gmina Czernica
		98	-			Gmina Mietków
		61,3	-			Powiat Wrocławski - GUS
Liczba zbiorników bezodpływowych	szt.	8023	7797			Gmina Kobierzyce Gmina Czernica Gmina Mietków Gmina Długołęka Gmina Kąty Wrocławskie
		12498	-			Powiat Wrocławski - GUS
Liczba oczyszczalni przydomowych	szt.	607	590			Gmina Kobierzyce Gmina Czernica Gmina Mietków Gmina Długołęka Gmina Kąty Wrocławskie
		797	-			Powiat Wrocławski - GUS
Liczba stacji zlewnych	szt.	6	5			Gmina Kobierzyce Gmina Czernica Gmina Mietków Gmina Długołęka Gmina Kąty Wrocławskie
		11	-			Powiat Wrocławski - GUS
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	335,66	408			Gmina Czernica Gmina Mietków Gmina Kąty Wrocławskie
		1465,8	1502,8			Powiat Wrocławski - GUS
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	%	99,7	99,8			Gmina Kobierzyce
		95	95			Gmina Czernica
		99,9				Gmina Mietków
		100	100			Gmina Kąty Wrocławskie
		97,1	-			Powiat Wrocławski - GUS
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	364,75	504,17			Gmina Kobierzyce Gmina Czernica, Gmina Kąty Wrocławskie
		867,9	903,8			Powiat Wrocławski - GUS
Ludność korzystająca	%	66,2	67,9			Gmina Kobierzyce

z sieci kanalizacyjnej		76	80			Gmina Czernica
		43				Gmina Mietków
			70			Gmina Kąty Wrocławskie
		61,3				Powiat Wrocławski - GUS
Długość czynnej sieci gazowej	km	103,37	104			Gmina Kąty Wrocławskie
		815,6	-			Powiat Wrocławski - GUS
Ludność korzystająca z sieci gazowej	%	37,9	37,3			Gmina Kąty Wrocławskie
		41,3	-			Powiat Wrocławski - GUS
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	Liczba mieszkańców	21362	21773			Gmina Kąty Wrocławskie
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MWh	21000	30500			Gmina Kąty Wrocławskie
Zużycie energii elektrycznej w miastach na 1 mieszkańca	kWh	700	711			GUS, Powiat, Gminy
OBSZAR INTERWENCJI IV - OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU						
Lesistość Powiatu (% ogólnej powierzchni Powiatu)	%	10,7	10,7			Powiat Wrocławski-GUS
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	11483,55	11552,46			Powiat Wrocławski-GUS
Grunty leśne prywatne	ha	762,31	681,98			Powiat Wrocławski-GUS
Zalesienia ogółem	ha	12333,27	12234,44			Powiat Wrocławski-GUS
Obszary prawnie chronione ogółem	ha	12197,80	12197,80			Powiat Wrocławski-GUS
Obszary Natura 2000	ha*	6217,03	6217,03			GDOŚ, RDOŚ
Powierzchnia terenów objęta formami prawnej ochrony obszarowej (% ogólnej powierzchni Powiatu)	%	10,9	-			Powiat Wrocławski - GUS
Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem	ha	28,26	28,26			Gmina Kąty Wrocławskie
OBSZAR INTERWENCJI V - KSZTAŁTOWANIA POSTAW EKOLOGICZNYCH						
Wydatki na działania związane z edukacją ekologiczną	tys. zł	58,5	85,9			Powiat Wrocławski
		-	0,6			Gmina Kobierzyce
		9,0	0,5			Gmina Czernica,
		0,5	4,1			Gmina Kąty Wrocławskie
		43,3	68,3			Gmina Długołęka
OBSZAR INTERWENCJI VI - POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO						
Ilość obiektów małej retencji	szt.	35	35			DZMiUW**
Pożary lasów	szt.	-	-			Brak danych RDLP, Nadleśnictwa

Powierzchnia pożarów lasów	ha	-	-			Brak danych RDLP, Nadleśnictwa

„-„ – brak danych

**powierzchnia obszarów Natura 200 położonych w całości włącznie na terenie powiatu wrocławskiego*

***wg „Programu małej retencji wodnej w województwie dolnośląskim”*

6. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem (powiat oraz gminy powiatu) w latach 2016-2017

Tabela nr 35. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem (powiat oraz gminy powiatu)

Obszar interwencji I - Zadania o charakterze systemowym

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Koszty realizacji zadania (w tys.zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2016	2017	2018	2019	2020 2023	Razem		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	System transportowy	Wdrożenie „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Wrocławskiego”.	Powiat Gminy Powiatu	17000,0	26000,0					Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
2.		Poprawa jakości i standardów transportu (w tym budowa i modernizacja drógoraz wspomaganie rozwoju systemu rowerowych tras turystyczno-rekreacyjnych)		17000,0	26000,0					Powiat Wrocławski	
				1557,3	2885,5					Gmina Czernica	
				-	24462,6					Gmina Długołęka	
				-	3750,0					Gmina Kąty Wr.	
				73416,1	5420,0					Gmina Kobierzyce	
				9770,0	4065,0					Gmina Siechnice	
				842	-					Gmina Sobótka	
3.		Poprawa funkcjonowania komunikacji zbiorowej alternatywnej dla samochodu osobowego		-	3033,1					Gmina Długołęka	
					4357,9					Gmina Kąty Wr.	
4.	Przemysł i energetyka zawodowa	Ograniczanie negatywnego wpływu działalności przedsiębiorstw na środowisko	Powiat Gminy Powiatu							Budżet Powiatu Budżet Gmin	Brak danych

5.		Usprawnienie współpracy sektora przemysłowo-usługowego z organami administracji publicznej.	Powiat Gminy Powiatu							Budżet Powiatu Budżet Gmin	Brak danych
6.	Budownictwo i gospodarka komunalna	Sukcesywna modernizacja istniejących budynków publicznych	Powiat Gminy Powiatu	2657,9						Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
				446,0	293,3					Gmina Czernica	
7.		Budowa sieci kanalizacyjnej na terenach nieskanalizowanych	Powiat Gminy Powiatu	3652,6	2094,5					Gmina Czernica	
				-	12050,0					Gmina Długołęka	
				572,8	560,0					Gmina Jordanów Śl.	
				-	3100,0					Gmina Kąty Wr.	
				6166	350,0					Gmina Kobierzyce	
8.		Prowadzenie działań mających na celu zmniejszenie zużycia energii.	Powiat Gminy Powiatu	2657,9						Powiat Wrocławski	
				-	53,0					Gmina Kąty Wr.	
				250,0	15,0					Gmina Czernica	
9.	Budownictwo i gospodarka komunalna	Prowadzenie działań mających na celu zmniejszenie zużycia wody w gospodarstwach domowych i przemyśle.	Powiat Gminy Powiatu	-	-					Budżet Powiatu Budżet Gmin	Brak danych
10.		Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie niskiej emisji, gospodarki nośnikami energii, wodą, zagospodarowania wód deszczowych	Powiat Gminy Powiatu	60,4	85,9					Budżet Powiatu Budżet Gmin	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
11.	Rolnictwo	Zmniejszanie procesu degradacji gleb poprzez prawidłowo przeprowadzone melioracje, wdrażanie wniosków z badania gleb	Powiat Gminy Powiatu	230,0	250,0					Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
				250,7	229,5					Gmina Czernica	
				-	700,0					Gmina Długołęka	

12.	Turystyka i rekreacja	Promowanie powiatu jako atrakcyjnego miejsca dla uprawiania turystyki, w tym promocja produktów turystycznych i produktów regionalnych.	Powiat	21,9	47,0					Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
13.		Tworzenie warunków niezbędnych do uprawiania turystyki rowerowej, pieszej, konnej i wodnej.	Powiat Gminy Powiatu	1384,6						Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
				22,8	5,3					Gmina Czernica	
				-	930,1					Gmina Długołęka	
				3005,0	400,0					Gmina Kobierzyce	
				40,0	100,0					Gmina Siechnice	
14.		Rozbudowa system informacji przestrzennej Powiatu Wrocławskiego wroSIP - komponent Turystyka i kultura.	Powiat	*	*					Powiat Wrocławski	Koszty administracji*
				-	11,6					Gmina Czernica	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
				-	27,6					Gmina Długołęka	
15.	Aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska	Uwzględnianie w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego wymogów ekologicznych.	Powiat Gminy Powiatu	*	*					Budżet Powiatu Budżet Gmin	Koszty administracji*
16.		Aktywizacja podmiotów, we współpracy z organizacjami pozarządowymi, do realizacji działań w zakresie ochrony środowiska	Powiat Gminy Powiatu	9,6	15,1					Budżet Powiatu	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej

Obszar interwencji II - Poprawa jakości środowiska

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys.zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2016	2017	2018	2019	2020 2023	Razem		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego	Opracowanie programu poprawy efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej będących własnością Powiatu Wrocławskiego	Powiat Wrocławski	1192,8	1450,8					Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
2.		Opracowanie i wdrożenie koncepcji gospodarki niskoemisyjnej wraz z analizą opłacalności dla budynków użyteczności publicznej będących własnością Powiatu Wrocławskiego									
		Zmniejszenie niskiej emisji poprzez wspieranie budowy i rozbudowy systemów ciepłowniczych i gazowniczych w obszarach o dużej gęstości zaludnienia									
3.	Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i komunalnych	Powiat Wrocławski, Gminy Powiatu	-	400,0					Gmina Czernica	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
				54,0	-					Gmina Kobierzyce	

4.	Poprawa jakości wód	Kontrola przestrzegania przez zakłady przemysłowe norm prawnych i warunków pozwoleń wodno-prawnych.	Powiat Wrocławski Gminy Powiatu	*	*						Koszty administracji*
5.		Budowa (rozbudowa) sieci kanalizacyjnych na terenach nieskanalizowanych oraz wspieranie budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków w miejscach gdzie nie jest możliwa lub ekonomicznie nieuzasadniona budowa sieci kanalizacyjnej		3652,6	2094,5					Gmina Czernica	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
				-	3365,7					Gmina Długołęka	
				-	84000,0					Gmina Kąty Wr.	
				6166,0	350,0					Gmina Kobierzyce	
6.		Działania związane z uregulowaniem systemu odprowadzania wód opadowych		40,0	159,9					Powiat Wrocławski	
				250,7	229,5					Gmina Czernica	
				-	106,1					Gmina Długołęka	
				123	1000,0					Gmina Siechnice	
7.		Współpraca powiatu z zarządcami urządzeń wodnych w zakresie inwentaryzacji, odbudowy i regulacji oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji podstawowej oraz szczegółowej		230,0	250,0					Powiat Wrocławski	
8.		Propagowanie działań mających wpływ na poprawę jakości wód	Powiat Wrocławski, Gminy Powiatu,	21,8	25,0					Gmina Kąty Wrocławskie	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
9.	Racjonalna gospodarka odpadami	Weryfikacja wniosków o pozwolenie na wytwarzanie odpadów	Powiat Wrocławski	*	*						Koszty administracji*

10	Ochrona powierzchni ziemi	Obserwacja terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także prowadzenie rejestru zawierającego informacje o tych terenach	Powiat Wrocławski	*	*						Koszty administracji*
11	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	Powiat Wrocławski, Gminy Powiatu	*	*					Powiat WrocławskiBudżet Gmin	Koszty administracji*
12		Edukacja społeczeństwa dotycząca rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych w szczególności oddziaływaniem stacji bazowych telefonii komórkowych	Powiat, Gminy, WIOŚ	*	*					Środki własne jednostek realizujących	Koszty administracji* koszty pomiarów
13	Ochrona przed hałasem	Realizacja zadań przewidzianych do poprawy infrastruktury drogowej oraz organizacji ruchu w celu obniżenia emisji hałasu komunikacyjnego (w tym modernizacja sieci drogowej wraz z towarzyszącą infrastrukturą)	Powiat, Gminy Powiatu, Zarządcy Dróg	17000,0	26000,0					Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
14		Promocja komunikacji zbiorowej która jest alternatywną formą podróży dla osób korzystających z samochodów/ rozwój alternatywnych rodzajów transportu		1557,3	2885,5					Gmina Czernica	
				-	3022,1					Gmina Długołęka	
					4357,9					Gmina Kąty Wr.	
15		Rozwój infrastruktury rowerowej									

Obszar interwencji III - Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych

Lp	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys.zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2016	2017	2018	2019	2020 2023	Razem		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi	Działania edukacyjne promujące oszczędzanie wody w celu osiągnięcia trwałej świadomości wszystkich użytkowników wód o potrzebie racjonalnego i oszczędnego korzystania z zasobów wodnych	Powiat Wrocławski, Gminy Powiatu,	52,8	40,9					Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
2.		Wydawanie pozwoleń wodnoprawnych na podstawie opracowanych warunków korzystania z wód zlewni.	Powiat Wrocławski	*	*					Powiat Wrocławski	Koszty administracji* Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
3.		Działania edukacyjne i uwzględnianie w postepowaniach wodno-prawnych możliwości spowalniania i retencjonowania wód opadowych.	Powiat Wrocławski	*	*					Powiat Wrocławski Gminy	
4.	Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Eksploatacja surowców zgodnie z warunkami ustalonymi w koncesjach na ich wydobywanie.	Powiat Wrocławski Urząd Górniczy	*	*					Powiat WrocławskiUrząd Górniczy	Koszty administracji*
5.		Ograniczanie naruszeń dotyczących ochrony środowiska towarzyszących wydobywaniu kopalin (w tym prowadzenie kontroli w zakładach górniczych, przestrzeganie realizacji obowiązków wynikających z koncesji).	Powiat Wrocławski Urząd Górniczy	*	*					Powiat WrocławskiUrząd Górniczy	

6.		Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych.	Powiat Wrocławski Urząd Górniczy	*	*					Powiat WrocławskiUrząd Górniczy	
7.		Prowadzenie w systemie informacji przestrzennej Powiatu Wrocławskiego Wrosip ogólnodostępnej bazy złóż eksploatowanych i nieeksploatowanych, w tym także obszarów perspektywicznych i prognostycznych występowania kopalin	Powiat Wrocławski	*	*					Powiat Wrocławski	Koszty administracji*
					17,6					Gmina Czernica	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
					27,6					Gmina Długołęka	
8.	Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Zapobieganie nieracjonalnej i nielegalnej eksploatacji kopalin.	Powiat Urząd Górniczy							Powiat WrocławskiUrząd Górniczy	Koszty administracji*
9.		Eksploatacja surowców zgodnie z warunkami ustalonymi w koncesjach na ich wydobywanie.	Powiat Urząd Górniczy	*						Powiat WrocławskiUrząd Górniczy	Koszty administracji*
10		Ograniczanie naruszeń dotyczących ochrony środowiska towarzyszących wydobywaniu kopalin (w tym prowadzenie kontroli w zakładach górniczych, przestrzeganie realizacji obowiązków wynikających z koncesji).	Powiat Urząd Górniczy	*							
11		Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych.	Powiat Urząd Górniczy	*							
12	Efektywne wykorzystanie energii	Sukcesywne prowadzenie termomodernizacji budynków publicznych i mieszkalnych	Powiat, Gminy Powiatu	2657,9						Budżet Powiatu	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych
				250,0	15,0					Gmina Czernica	

				3640,0	4480,0					Osoby fizyczne	jednostki odpowiedzialnej oraz mieszkańców
13		Wprowadzenie odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i mieszkalnych								Brak danych	

Obszar interwencji IV - Ochrona przyrody i krajobrazu

Lp	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys.zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2016	2017	2018	2019	2020 2023	Razem		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	Ochrona zasobów przyrodniczych	Ochrona, uzupełnianie i rozbudowa terenów zielonych w miastach i na terenach wiejskich powiatu, (w tym systematyczne uzupełnianie dotychczas wycinanych drzew przydrożnych i nasadzanie drzew wzdłuż nowych szlaków komunikacyjnych, z uwzględnieniem bezpieczeństwa ruchu)	Powiat, Gminy Powiatu	108,9	372,4					Powiat Wrocławski,	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
				254,1	657,0					Gminy: Kobierzyce, Czernica Długołęka, Kąty Wrocławskie	
2.		Realizacja projektów dot. wykorzystania i udostępnienia lokalnych zasobów przyrodniczych m.in. na cele turystyczne (np. tereny wypoczynkowe, ścieżki rowerowe, ścieżki konne)	Powiat, Gminy Powiatu, Nadleśnictwa	61,0	44,5					Gmina Kąty Wrocławskie	
3.		Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych nt. efektywnego korzystania z zasobów, w tym z zasobów NATURA 2000	Powiat, Gminy Powiatu, Nadleśnictwa	27,8	32,9					Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej

4.	Ochrona zasobów leśnych	Utrzymanie lesistości powiatu oraz poprawa zdrowotności lasów	Powiat, Gminy Powiatu, Nadleśnictwa	23,1	23,0					Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
5.		Uaktualnianie inwentaryzacji stanu lasów oraz planów urządzenia lasów	Powiat							Powiat Wrocławski	
6.		Monitoring realizacji zalesień	Powiat, Gminy Powiatu, Nadleśnictwa	*	*					Budżet Powiatu Budżet Gmin	Koszty administracji*

Obszar interwencji V - Kształtowania postaw ekologicznych

Lp	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys.zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2016	2017	2018	2019	2020 2023	Razem		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	Edukacja ekologiczna	Kształtowanie prawidłowych wzorców zachowań poszczególnych grup społeczeństwa w kontekście ochrony środowiska oraz upowszechnianie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia.	Powiat, Gminy Powiatu Powiat, Gminy Powiatu	60,4	85,9					Budżet Powiatu	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
2.		Edukacja i zwiększanie świadomości w zakresie: zmian klimatu i sposobów minimalizowania ich skutków.									
3.		Kontynuacja edukacji z zakresu ochrony środowiska w szkolnictwie wszystkich szczebli.	Powiat, Gminy Powiatu	59,2	70,8					Powiat Wrocławski	
				2,5	0,5					Gmina Czernica	
				4,5	10,0					Gmina Kobierzyce	
				43,371	68,361					Gmina Długołęka	
				156,3	-					Gmina Sobótka	
4.		Włączanie tematyki ochrony środowiska do działań i projektów realizowanych przez różnego rodzaju grupy społeczne i podmioty gospodarcze.	Powiat, Gminy Powiatu	9,6	15,1					Powiat Wrocławski	
5.		Kontynuacja włączania tematyki ochrony środowiska do artykułów prasowych i różnego rodzaju publikacji.	Powiat, Gminy Powiatu	1,9	15,5					Powiat Wrocławski	

6.		Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych i wykreowanie mody na ekologiczny styl życia oraz kształtowanie zachowań zrównoważonej konsumpcji.	Powiat, Gminy Powiatu	60,4	85,9					Powiat Wrocławski	
7.		Pogłębienie współpracy przedstawicieli pracodawców, organizacji pozarządowych, administracji zakresie edukacji dla zrównoważonego rozwoju.	Powiat, Gminy Powiatu, Przedsiębiorcy	9,6	15,1					Powiat Wrocławski	
8.		Tworzenie zajęć terenowych prowadzonych w ramach edukacji ekologicznej w szkolnictwie.	Powiat, Gminy Powiatu, Nadleśnictwa, Przedsiębiorcy	6,5	5,0					Gmina Kobierzyce	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
9.		Organizowanie corocznych i cyklicznych konkursów, konferencji, warsztatów (w tym warsztaty terenowe), seminariów, przedsięwzięć promocyjnych na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.		33,2	40,9					Powiat Wrocławski	
10	Udział społeczeństwa w postępowaniu na rzecz ochrony środowiska i udostępnianie informacji o środowisku	Konsultowanie społeczne strategii, planów, polityki i decyzji dotyczących ochrony środowiska;.	Urząd Marszałkowski, Powiat, Gminy Powiatu, Mieszkańcy	-	0,3					Gmina Czernica	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
11		Aktywne konsultacje społeczne w zakresie planowanych inwestycji.	Urząd Marszałkowski, Powiat, Gminy Powiatu, Mieszkańcy	*	*					Środki własne jednostek realizujących	Koszty administracji*

12	Udział społeczeństwa w postępowaniu na rzecz ochrony środowiska i udostępnianie informacji o środowisku	Cyfryzacja, rozbudowa i udostępnienie informacji przez instytucje publiczne powiatu	Powiat, Gminy Powiatu	430,0	435,4					Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
					11,6					Gmina Czernica	
					27,6					Gmina Długołęka	
13		Edukacja w zakresie możliwości pozyskania informacji o środowisku	Powiat, Gminy Powiatu	*	*					Powiat WrocławskiGminy	Koszty administracji*
14		Upowszechnianie informacji i promocja edukacji ekologicznej prowadzona poprzez publikacje, opracowania, strony internetowe i inne .	Powiat, Gminy Powiatu	1,9	15,5					Powiat Wrocławskit Gminy	Koszty administracji*
15		Bieżące aktualizowanie publicznie dostępnego wykazu danych dokumentów zawierających informacje o ochronie środowiska - baza EKOPORTAL	Powiat, Gminy Powiatu	*	*						Koszty administracji*

Obszar interwencji VI - Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego

Lp	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację (+ jednostki)	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys.zł)						Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				2016	2017	2018	2019	2020 2023	Razem		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1.	Ochrona przed powodzią i suszą	Usuwanie szkód powodziowych.	Powiat, Gminy Powiatu	-	-					Budżet Powiatu Budżet Gmin	Brak danych
2.		Podniesienie gotowości powiatowego i gminnych centrów zarządzania kryzysowego w przypadku zagrożenia	Powiat, Gminy Powiatu	9,5	10,5					Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
				-	199,4					Gmina Długołęka	
3.	Przeciwdziałanie poważnym awariom	Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zasad postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii.	Urząd Marszałkowski, Powiat, Gminy Powiatu, WIOŚ, Przedsiębiorcy	-	-					Budżet Powiatu Budżet Gmina	Brak danych
4.	Ochrona przeciwpożarowa	Wdrażanie zasad i zaleceń zawartych w Powiatowym Planie Zarządzania Kryzysowego.	Powiat, Straż Pożarna	9,5	10,5					Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
				-	199,4					Gmina Długołęka	
5.		Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zasad postępowania w przypadku zagrożeń pożarowych.	Powiat, Gminy Powiatu, Straż Pożarna, Nadleśnictwa	21,6	-					Powiat Wrocławski	

6.		Poszerzenie współpracy pomiędzy jednostkami w celu zwiększenia bezpieczeństwa w zakresie zagrożenia pożarowego na terenie powiatu	Powiat, Gminy Powiatu, Straż Pożarna, Nadleśnictwa	-	44,9					Powiat Wrocławski	Zadanie finansowane zależnie od możliwości budżetowych jednostki odpowiedzialnej
				536,3	17,4					Gmina Czernica	
				-	375,8					Gmina Długołęka	
				213,8	-					Gmina kąty Wrr.	
				2550,0	100,0					Gmina Kobierzyce	

„" koszty administracji -zadania prowadzone w ramach zakresów obowiązków etatowych pracowników urzędów*

„-„ – brak danych

7. Podsumowanie

W raporcie odniesiono się do stanu środowiska oraz poszczególnych jego komponentów. Powiat wrocławski wraz z poszczególnymi gminami sukcesywnie realizuje zadania wyznaczone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrocławskiego na lata 2016-2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2023. Najwięcej zadań zostało zrealizowanych w zakresie minimalizowania poziomu hałasu komunikacyjnego. Głównie były to przebudowy, rozbudowy oraz modernizacje nawierzchni dróg powiatowych i gminnych. W celu zapewnienia ochrony wód powierzchniowych i podziemnych realizuje się przed wszystkim inwestycje z zakresu budowy rozbudowy i budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w poszczególnych gminach powiatu wrocławskiego.

Powiat Wrocławski na szeroką skalę angażuje się w edukację ekologiczną oraz współprace z organizacjami pozarządowymi.

Na terenie powiatu wrocławskiego wspierane są działania efektywne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi oraz kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią realizowane jest poprzez systematyczne prowadzenie prac modernizacyjnych, konserwacyjnych urządzeń i budowli przeciwpowodziowych oraz regulacje cieków wodnych.

Wszystkie realizowane zadania przyczyniają się do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz poprawy jakości życia mieszkańców powiatu wrocławskiego. Ponadto powiat wrocławski wypełniając założone cele i priorytety ekologiczne przyczynia się do realizacji polityki ekologicznej państwa.

Spis tabel

Tabela nr 1. Liczba ludności w gminach Powiatu Wrocławskiego w latach 2016-2017 6

Tabela nr 2. Charakterystyka oceniania JCWP 8

Tabela nr 3. JCWP występujące na terenie powiatu wrocławskiego 8

Tabela nr 4. Punkty pomiarowo kontrolne monitoringu wód powierzchniowych prowadzonego przez WIOŚ w latach 2016-2017 10

Tabela nr 5. Stan JCWP zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry z 2016 r. oraz klasa elementów fizyko chemicznych i stan/potencjał ekologiczny wg monitoringu WIOŚ w 2017 r. dla punktów kontrolno-pomiarowych na terenie powiatu 11

Tabela nr 6. Ocena jakości wód podziemnych w punktach pobory na terenie powiatu wrocławskiego w ramach monitoringu diagnostycznego w 2016 r. 15

Tabela nr 7. Przekroczenia zanieczyszczeń uwalnianych do powietrza wykazane w ocenie rocznej za 2017 r. 21

Tabela nr 8. Wyniki pomiaru hałasu na terenie powiatu wrocławskiego w 2011 i 2015 r. 25

Tabela nr 9. Natężenie ruchu na głównych ulicach w Kątach Wrocławskich (wg. WIOŚ we Wrocławiu) 28

Tabela nr 10. Wyniki pomiaru hałasu drogowego w wybranych punktach kontrolno-pomiarowych na terenie województwa dolnośląskiego w 2016 r. (WIOŚ Wrocław 2017 r.). 28

Tabela nr 11. Wyniki pomiaru hałasu lotniczego w objętych badaniami punktach kontrolno-pomiarowych na terenie lotniska w Mirosławicach w 2017 r. 30

Tabela nr 12. Lokalizacja punktów kontrolno-pomiarowych poboru próbek gleb na terenach wodonośnych Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wokół hałdy Huty-Siechnice 2017 r. 36

Tabela nr 13. Niektóre właściwości chemiczne oraz całkowita zawartość wybranych metali ciężkich i innych wskaźników w glebach pobranych na terenach wodonośnych Wrocławia ze szczeólnym uwzględnieniem obszaru wokół hałdy Huty Siechnice – 2017 r. 37

Tabela nr 14. Zawartość wybranych węglowodorów w glebach pobranych na terenach wodonośnych Wrocławia ze szczególnym uwzględnieniem obszaru wokół hałdy Huty Siechnice – 2017 r. 37

Tabela nr 15. Lokalizacja punktów pomiarowo-kontrolnych poboru próbek gleb na terenach użytkowanych rolniczo –Inwestrol IŻ Sp. z o.o. w Żórawinie 38

Tabela nr 16. Niektóre właściwości chemiczne oraz całkowita zawartość wybranych metali ciężkich i innych wskaźników w glebach, pobranych na terenach użytkowanych rolniczo – Inwestrol Sp. z o.o. 38

Tabela nr 17. Wyniki badań poziomów PEM na terenie powiatu wrocławskiego w latach 2014-2016 39

Tabela nr 18. Zadania inwestycyjne dróg powiatowych ujęte w wieloletniej Prognozie Finansowej w wykazie przedsięwzięć wieloletnich realizowanych w 2016 roku 41

Tabela nr 19. Zadania inwestycyjne dróg powiatowych ujęte w wieloletniej Prognozie Finansowej w wykazie przedsięwzięć wieloletnich realizowanych w latach 2016-2017 44

Tabela nr 20. Postępowania prowadzone w związku z emisją gazów i pyłów do powietrza w latach 2016 – 2017 50

Tabela nr 21. Dotacje dla spółek wodnych 51

Tabela nr 22. Dotacje przekazane spółkom wodnym w latach 2013-2018 53

Tabela nr 23. Ilość odpadów komunalnych pochodzących z nieruchomości zamieszakłaych z terenu gminy Kąty wrocławskie w latach 2016-2017 54

Tabela nr 24. Ilość odebranych odpadów budowlanych i remontowych z sektora komunalnego z terenu gminy Kąty wrocławskie w latach 2016-2017 55

Tabela nr 25. Ilości odebranych zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych, oraz pozostałości posortowaniu i pozostałości z mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania 57

Tabela nr 26. Dane dotyczące osiągniętych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia oraz innych metod odzysku niektórych frakcji odpadów komunalnych osiągniętych przez Związek w 2017 roku 58

Tabela nr 27. Ilości odpadów komunalnych odebranych z Gminy Długołęka, oraz sposób ich zagospodarowania 59

Tabela nr 28. Informacja o masie odpadów komunalnych ulegających biodegradacji odebranych z terenu gminy Długołęka w 2017 r oraz o sposobie ich zagospodarowania 62

Tabela nr 29. Zestawienie ważnych koncesji na wydobycie kruszywa naturalnego wydanych przez Marszałka Województwa dolnośląskiego oraz Starostę Powiatu Wrocławskiego na terenie gmin powiatu wrocławskiego 64

Tabela nr 30. Nasadzenia drzew i krzewów wynikające z decyzji wydanych przez Starostę Powiatu Wrocławskiego wydanych w latach 2016-2017 67

Tabela nr 31. Powierzchnia gruntów leśnych (osób fizycznych i prawnych) w latach 2016-2017 68

Tabela nr 32. Pozyskiwanie drewna i czynności związane z hodowla lasu w latach 2009-2010 . 69

Tabela nr 33. Wykaz zbiorników wodnych, które dokonano zgłoszenia w myśl ustawy Prawo wodne z dnia 18.07.2001 r. 73

Tabela nr 34. Wskaźniki monitoringowe efektywności Programu Ochrony Środowiska 75

Tabela nr 35. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem (powiat oraz gminy powiatu) 80

Spis rysunków

Rysunek nr 1. Klasyfikacja stanu i potencjału ekologicznego JCWP rzecznych w województwie dolnośląskim w 2017 roku 12

Rysunek nr 2. Klasyfikacja stanu chemicznego JCWP rzecznych w województwie dolnośląskim w 2017 roku. 13

Rysunek nr 3. Klasyfikacja stanu JCWP rzecznych w województwie dolnośląskim w 2017 roku 13

Rysunek nr 4. Lokalizacja punktów pomiarowych monitoringu regionalnego w powiecie wrocławskim. 16

Rysunek nr 5. Ocena jakości zwykłych wód podziemnych woj. Dolnośląskiego w 2017 r. 17

Rysunek nr 6. Lokalizacja piezometrów na terenach wodonośnych w pobliżu składowiska EC Czechnica i hałdy Huty Siechnice 18

Rysunek nr 7. Obszary przekroczeń średniodobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 dla kryterium ochrony zdrowia ludzi na terenie województwa dolnośląskiego w 2017 r. 22

Rysunek nr 8. Obszary przekroczeń rocznego poziomu docelowego benzo(a)pirenu dla kryterium ochrony zdrowia ludzi na terenie województwa dolnośląskiego w 2017 r. 22

Rysunek nr 9. Obszary przekroczeń 8-godzinnego poziomu celu długoterminowego ozonu dla kryterium ochrony zdrowia ludzi na terenie województwa dolnośląskiego w 2017 r 23

Rysunek nr 10. Obszary przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu dla kryterium ochrony roślin (współczynnik AOT 40 dla 2016 r.) na terenie strefy dolnośląskiej w 2017 r. 23

Rysunek nr 11. Lokalizacja analizowanych odcinków dróg krajowych na terenie powiatu wrocławskiego 31

Rysunek nr 12. Trasy przebudowanych wałów przeciwpowodziowych na terenie gmin powiatu wrocławskiego (gmina Długołęka) 72

Rysunek nr 13. Trasy przebudowanych wałów przeciwpowodziowych na terenie gmin powiatu wrocławskiego (gmina Czernica, częściowo gmina Siechnice) 72

Rysunek nr 14. Trasy przebudowanych wałów przeciwpowodziowych na terenie gmin powiatu wrocławskiego (gmina Czernica, gmina Siechnice) 73

Spis wykresów

Wykres nr 1. Zestawienie wyników badań hałasu drogowego przeprowadzonych na terenie Kątów Wrocławskich w 2016 r. w porze dnia. 29

Wykres nr 2. Zestawienie wyników badań hałasu drogowego przeprowadzonych na terenie Kątów Wrocławskich w 2016 r. w porze nocy 29

Wykres nr 3. Liczba przyjętych zgłoszeń prac geologicznych dotyczących wierceń pod pompy ciepła w latach 2016-2017 przez Starostę Powiatu Wrocławskiego..... 40

Wykres nr 4. Ilość (w szt.) zlokalizowanych na terenie powiatu wrocławskiego instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne (stan na 31.12.2017 r.)..... 63